

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 36 (1075) 1970 RUGSĖJO-SEPTEMBER 3

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY •

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Mokslo dienos

S. m. rugsėjo 1-6 dienomis Toronte vyksta ilgokai rengtas L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimas. Toronte iki šiol buvo jau daugybė lietuvių suvažiavimų, kongresų, seimų, bet tokio mokslo pobūdžio suvažiavimas yra pirmas ne tik Toronte, bet ir Kanadoje. Tai neeilinis kultūrinis reiškinys, vertas dėmesio visos išeivijos lietuvių. Jis džiugus pirmiausiai ta prasme, kad rodo mūsų išeivijos mokslinį-kultūrinį pajėgumą. Kaip matyti iš suvažiavimo programos, sutelkta apie 40 paskaitininkų, daugiau ar mažiau dirbančių mokslinėje srityje. Jie čia turi progos pasidalinti savo minties lobiais ne tik su kolegomis, bet ir su platesne visuomene. Jau įprasta, kad Akademijos suvažiavimuose dalyvauja ir visuomenė. Minties lobiai skirti juk ne stikliniam bokštui, bet žmonėms. Dėlto girtina yra tradicija ir Akademijos suvažiavimo paskaitas kviešti visus besidomincius minties lobiais. Visi iki šiol Toronte įvykę suvažiavimai susilaukė plataus lietuvių visuomenės dėmesio. Reikia manyti, kad jo netrūks ir šiam svariam suvažiavimui. Iš daugybės paskaitų kiekvienas gali pasirinkti idomines ir jose dalyvauti ir tuo būdu praturtinti savo mintijimą bei žinią. Mėgstantieji tik meną taipgi ras ne tik paskaitas, bet ir koncertą, ir literatūros vakarą. Taigi, kultūrinių lobių yra visiems.

Bet ko gi siekiama tomis mokslo dienomis? Pademonstruoti savo intelektualines pajėgas? Anaipol! Tai ne paradas. Mokslo žmonėms tai visai svertis dalykas. Tokiu suvažiavimu siekiama pažvelgti į gyvenimo problemas gelminių žvilgsniu. Kasdieniniame gyvenime plakamės, pešamės, ginčijamės, apsisvaidsim kietais žodžiais, bet problemų esmės nepagauname. Visą sprendžiamą paviršutiniškai, apgraibom, giliau nepastudijavę mus neraminančių problemų. Tai būdinga ypač išeiviskam visuomeniniam gyvenimui, kurio nepakanka, nes yra per daug sekus. Jam papildyti reikia gelminio-mokslinio požiūrio, kuris pasiekiamas tikrai ilgesniu studijų keliu. Akademijos suvažiavimas savo paskaitomis ir bando atverti visuomenei gelminį žvilgsnį, perkelti problemas į akademinę plotmę ir parodyti jas ne srovinių aistrų, o racionalioje šviesoje. Net ir tie klausimai, kurie, sprendžiant iš temos, atrodo žinomi, akademio pobūdžio svarstyme gali suskaidyti nauja šviesa, nauja įvalga arba pagrindimu. Šitokio akademio žvilgsnio mes dažnai pasigendame ir dėlto sveikiname Akademiją, ateinančią su tokiu užmoju.

Gera organizuoti suvažiavimai būna apjungti vienos kurios pagrindinės idėjos. Tokie būna ir L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimai. Torontiešiams suvažiavimui buvo parinkta tautos idėja ryšium su jos išskristalizavimu iš masės ir individo pradų. Dėlto ir pagrindinė dr. J. Girmiaus paskaita buvo formuliuota: "Tauta kaip žmogiškoji tikrovė". Kalbame daug apie tautą, bet ar pakankamai žinome kas ji yra, kokia jos paskirtis, kokia jos misija, kaip ji atrodo krikščioniškoje perspektyvoje? Šiame suvažiavime tautos ir jos kultūros, masės ir asmens klausimai bus gyvendami įvairių mokslų požiūriais.

Akademijos darbai nesiriboją suvažiavimais ir paskaitomis. Ji leidžia mokslinius leidinius, suvažiavimų darbus. Vienas didesniųjų jos užsimojimų yra leidimas Lietuvos istorijos šaltinių — Pontes Lithuaniae pagal Vatikano archyvuose atrastus dokumentus. Visa tai labai geras dalykas, bet Akademijos vadovybė neturėtų pamiršti ir kitų problemų, ypač savo prieauglio ruošimo. Dabar dejuojame, kad yra žmonių, bet nėra pinigų moksliniams darbams. Netrukus dejuosime, kad yra pinigų, bet nėra žmonių. Iki šiol nebuvo girdėti apie koki nors planą šioje srityje, nei apie lešų telkima tam reikalui. Laikas tuo susirūpinti. Isteigietei Akademijos židiniai galėtų šioje srityje labai naudingai pasidarbauti. Tad šio suvažiavimo proga Akademija turėtų pažvelgti ir į savo ateitį. Pr. G.

KANADOS IVYKIAI

200.000 NELEGALIŲ ATEIVIŲ

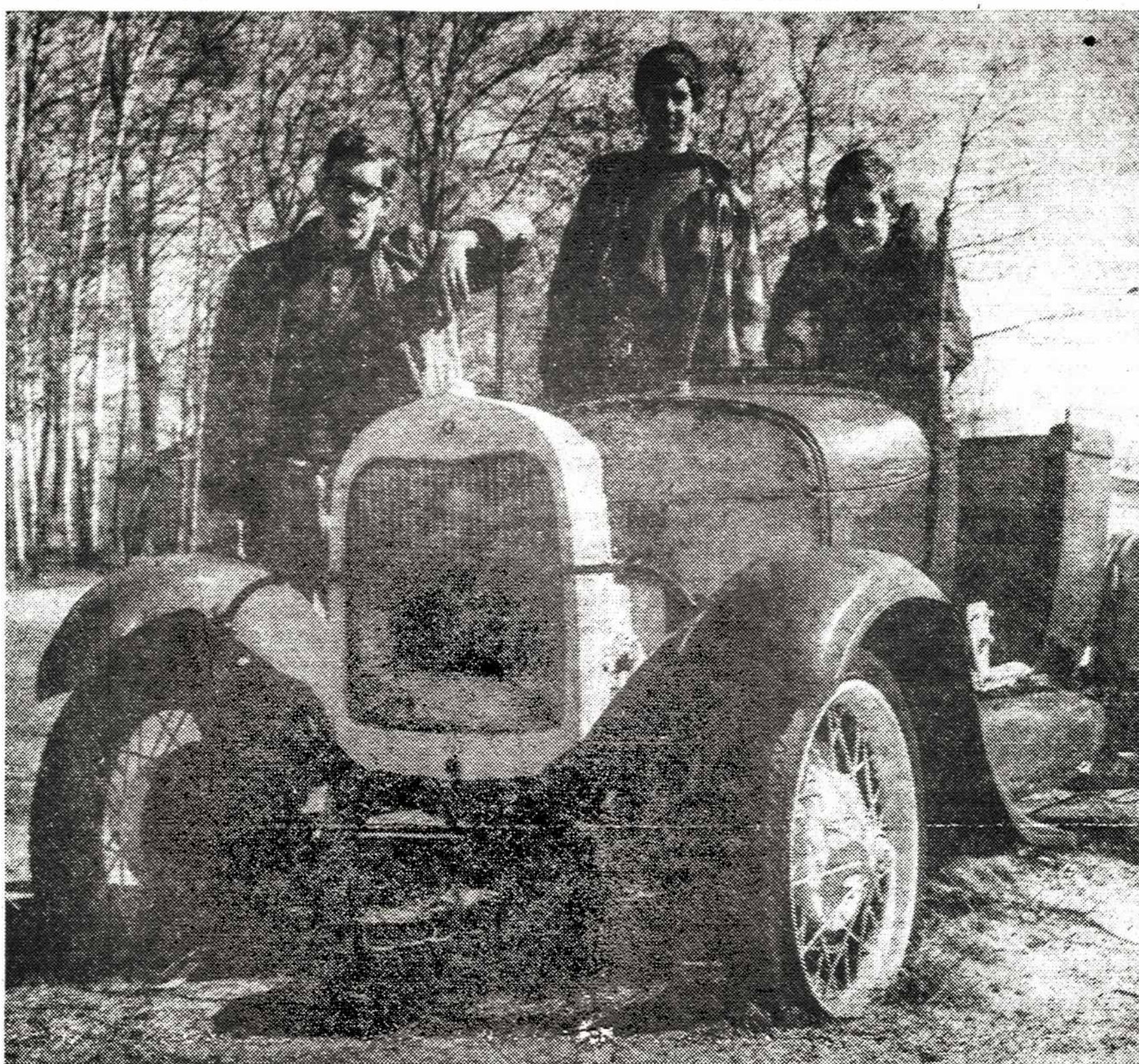
Kanados darbo jėgos ir imigracijos ministerija Otavoje buvo priversta prisipažinti, jog šiuo metu Kanadoje yra apie 200.000 nelegalių imigrantų. Kaltę tenka per daug liberaliems imigracijos įstatymams. Prieš trejus metus puz. buvo leista asmenims, atvykusiems pasisvečiuoti Kanadoje, prašyti imigranto teisių. Tokie prašymai dažniausiai yra atmetami, bet jų apeliacija imigracijos taryboje užtrunka porą metų. Tokie svečiai nelegalių darbą susiranda statybos pramonėje, iš sąvotylinio mokėdami atitinkamą duoklę juo būkle žinanties prižiūrėtojams. Per porą metų jie užsidirba tokia pinigų suma, kokios savo gimtajame krašte negautų per 10 metų. Iš tremti iš Kanados, jie vėl gali įsitraukti į šioje teisėmis ir nelegalių verslą pradėti iš naujo. Įvestoji tašku sistema imigrantams taip pat neišlaiko kritikos, nes specialūs agentai už pinigus duoda patarimus Kanadon norintiems imigruoti asmenims, iš anksto parūpindami atsakymus į Kanados pareigūnų klausimus. Blogiausia, kad tuos liberalius imigracijos įstatymus apeina nemažas skaičius pavienių ir organizuotų nusikaltėlių, atstovaujančių narkotiku nardavimui ir prostitucijai. Dėl šių priežasčių darbo jėgos ir imigracijos ministerija planuoja įstatymų reformą.

Itampa tarp Toronto ir Montrealio sukėlė finansų ministerijos nutarimas nerekalcuoti pajamų mokesčio už \$9 milijonus iš Montrealio sudarytus beisbolo komandas "Expos". Si suma bus nurašoma kaip žaidėjų "susedėjimas". Itampa sustiprino spėliojimas, jog Montrealio energingasis burmistras J. Drapeau išsikovo federacinę pašalpą Montrealyje rengiamai pa-

saulinei olimpiadai, nors visa Kanada jau turėjo padengti nemažą Montrealio pasaulinės parodos išlaidų dalį. Torontui ypač skaudus yra faktas, jog federacinė vyriausybė pradžioje įrengti tarptautinį Montrealio aerodromą, kai tuo tarpu Toronto naujo aerodromo klausimas yra atidėliojamas, nors Torontas parūpija žymiai daugiau keleivių už Montrealį skrydžiams per Atlantą. Tarptautinės orinio susiekimo bendrovės jau seniai nori Montrealį pakeisti Torontu, bet lig šiol tik britų BOAC bendrovės lėktuvai turi teisę nusileisti Toronto aerodrome. Pastaruoju metu pasklido gandai, kad federacinė transporto ministerija Toronto naujo aerodromo įrengimą atideda dešimčiai metų. Transporto ministeris D. Jamieson gandas paneigė, bet susidariusio įtarimo neįsteigė išsklaidyti. Daug torontiečių Montreali daromose federacinės vyriausybės nuolaidose mato sąmoningą politinį žaidimą, kurio tikslas yra išsklaidyti Kvebeko provinciją Kanados federacijoje. Britų Kolumbijos premjeras W. A. C. Bennett netgi atvirai pareiškė, kad šandien Kanada valdo kvebekiečiai — premjeras P. E. Trudeau, valstybės sekret. G. Pelletier ir sričių ekonominio vystymosi ministeris J. Marchand. Toronto dienraštis "The Telegram" apkaltino Torontą rinkimines apylinkėse išrinktus federacinio parlamento liberalus nepateisinamu neveikumu ir netgi Torontą reikalauja išdavimu.

Spauda atskleidė tragikomišką situaciją Kanados ginkluotoseios pajėgose. "Canadair" lėktuvų gamykla Montrealyje 1966 m. pasirašė sutartį už \$215 milijonų pagaminti 115 turbininių "CF-5" naikintuvų Kanados (Nukelta į 6-tą psl.)

Sveikiname 8-tąjį L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimą Toronte

Pradžioje vasara, pasibaigė atostogos, prasideda nauji mokslo metai. Seni ratai nebesisuka — reikia naujų šiame technologijos amžiuje

Mokslininko laiskas sovietų vadams

Atomines energijos specialistas dr. B. Docenka atskleidė daug nemalonių faktų sovietams

Politinės globos Kanadoje 1967 m. pasirašė pagal kultūrinį mainų programą į Albertos universitetą atsistatęs Kievo universiteto atominės laboratorijos vadovas, atomo teoretikas dr. Borisas Docenka. Nuo šio žingsnio ji bandė atkalbėti Sovietų Sąjungos ambasador Otavoje II sekret. Michailas Murnikovas, pabrėžęs, jog ankščiau ar vėliau dr. B. Docenka turės grįžti į savo gimtąjį kraštą. Likimo ironija tenka laikyti faktą, jog pirmiau turėjo grįžti pats M. Murnikovas, šantažavęs Torontą estus. Pastariesiems įteikus protesto raštą Kanados užsienio reikalų ministerijai, Kremlius buvo priverstas atšaukti diplomata vaidinusių KGB agentą M. Murnikova.

Pabėgėlio nuvertinimas
Dr. B. Docenka, šiltai sutiktas Albertos universiteto profesoriu, priklausanti naujai kairei, susilaukė visišką jo boikoto, kai paaiškėjo jo noras nurašyti ryšius su Sovietų Sąjunga ir pasilikti Kanadoje. Sekančiais metais Albertos universitetas jį atleido iš dėstytojų. Itakos, matyt, turėjo ne tik komunizmo garbinantys profesoriai, bet ir Sovietų Sąjunga, suspendavusi kultūrinį mainų sutartį su Albertos universitetu. Nėgavę darbo kituose Kanados universitetuose, dr. B. Docenka buvo priverstas persikelti į pradinę mokyklą Yellowknife mieste, Šiaurės-vakarų teritorijoje, dėstyti biologijos ir fizikos.

Kanados imigracijos ministerija jam ir šandien nėra davusi pilnų ateivių teisių. Kanadoje dr. B. Docenka gyvena su imigracijos ministerio specialiu leidimu, kurį reikia pratęsti kiekvienais metais. Susidaro išpūdis, jog premjer P. E. Trudeau vyriausybė vengia įtampos su Sovietų Sąjunga dėl pabėgusio mokslininko oficialaus įvertinimo, nes Maskva jį vis dar laiko pilnateisiu sovietų piliečiu.

Laiškas Kremlui
Pritrūkęs kantrybės, dr. B. Docenka pasiuntė ilgą laišką sovietų kompartijos vadui L. Brežnevui, premjerui A. Kosyginui ir prezidentui N. Podgornui, oficialiai atsisakydamas Sovietų Sąjungos pilietybės ir tolimosios dalyvavimo kompartijos veikloje. Laišką kopiją paskelbė Toronto dienraštis "The Telegram" rug-

pjūčio 26 d. laidoje. Jame atomo mokslininkas pažeria eilę sunkių kaltinimų diktatūrinei sovietinio komunizmo sistemai, kurios nugarkaulių buvo ir tebėra KGB. Jau Kieve dr. B. Docenka KGB agentai įsakė sekti atsilaukusius mokslininkus iš užsienio ir perduoti iš jų surinktas žinias. Vykstant į Albertos universitetą Edmontone, jam buvo duotas panašus uždavinys, pažadėtos studijės kelionės į Austriją ir JAV. Atpildus už šnipinėjimą turėjo būti Nobelio premija, kurios paskyrimui Kremlius ir KGB turi nemažą įtaką. Pavyzdžiui dr. B. Docenka nurodo stalininką Michailą Solochovą, kuriam Nobelio literatūros premija buvo paskirta 1966 m., nors jį žymiai daugiau teisių turėjo talentingas rašytojas Konstantinas Paustovskis.

Dr. B. Docenka papunkčiui išdėsto savo visiško nusivylimo sovietinio komunizmo diktatūra, kurioje pirmuoju smuiku groja liaudies ir darbo žmogų išnaudojančios kompartijos elitas. Tiems, kurie nepriklauso valdančiųjų klasei, mokamas dviejuo mažesnis atlyginimas. Biurokratinės kompartijos aparatas ir jo propaganda surija milžiniškas rublių sumas.

Karinė valstybė

Dr. B. Docenkos argumentai mums jau yra ne kartą girdėti, išskyrus Sovietų Sąjungos apšaukimą karine valstybe. Jis sąskaita gėvę žinią iš patikimų šaltinių, jog 60% viso Sovietų Sąjungos biudžeto yra skiriama kariuomenei ir špionaziui užsienio kraštuose. Kariuomenės vadai šandien turi tokios įtakos Kremliui, kad jų dėka buvo įvykdyta Čekoslovakijos okupacija ir gimė vadinamoji L. Brežnevo doktrina, ribojanti satelitinį kraštų nepriklausomybę.

Dr. B. Docenkos teigimu, Rytprūsiai buvo okupuoti ir prijungti prie Sovietų Sąjungos taip pat kariuomenės vadų strateginiais sumetimais. Kitas argumentas ir arogantiško "patriotizmo" pavyzdys yra Sovietų Sąjungos ir Kinijos sienų ginčas. Kinija turi pagrįstus teisius ir didžiulius Sibiro plotus, kuriuos užgrobė imperialistinė carų Ru-

sija. Dabartiniame Vietname kare komunistai 90% ginklų yra gavę iš Sovietų Sąjungos. Šia kaina Kremlius vienu šūviu nušovė du žuikius — įklampio JAV ir džiunglių karą ir nukreipė komunistinės Kinijos dėmesį nuo Sibiro. Sovietinio imperializmo viršūnė dr. B. Docenka laiko Čekoslovakijos okupacija, įvykdyta prieš jos gyvenimą ir vietinės kompartijos norą.

Ukrainos rusifikacija

Dr. B. Docenka pabrėžia dvi būdingas sovietinio komunizmo apraiskas — rusifikaciją sovietizaciją ir antisemitizmą, ypač ryškias Ukrainoje. Ten kiekvienas ukrainietis direktorių turi net kelis rusų pavardutes. Žydai iš kitų Sovietų Sąjungos sričių raginami persikelti Ukrainon ir varžytis visose srityse su ukrainiečiais. Kilusiu antisemitizmu bangą kompartija panaudoja savo tikslams. Apie 30% Kievo gyventojų yra žydų kilmės, bet jie save vadina rusais ar ukrainiečiais, bijodami antisemitizmo pasekmių. Kievo universitete tėra labai nežymus žydų studentų skaičius. Į vadovaujančius valdomuosius postus žydai neįsileidžiami.

Dr. B. Docenka konstatuoja, jog didžiausiu nusikaltimu Kremlius laiko ukrainiečių tautines apraiskas, imdamasis griežiausiu bausdos priemonių. Jam teko dalyvauti kompartijos teisme, pasmerkusiam vieną ukrainietį studentą, kuris į jaunųjų ukrainiečių rašytojų literatūros vakarą sukvietė būrį darbininkų. Po kompartijos teismo tas studentas dingio be žinios. Tokius visus atvejus būtų sunku suskaičiuoti.

Koncentracinės stovyklos

Koncentracinės stovyklose tebeskursta šimtai tūkstančių žmonių. Daktaras Borisas Docenka primena maždaug 300.000 Sibiran pasiūtų Krymo totorių, kurių didžioji dalis šandien jau yra dingusi. N. Chruščiovo "atolydžio" laikais Novočerkaske ir Sverdlovskė demonstracijos surengė alkani darbininkai, reikalaujanti didesnio duonos kasnio. Asijai kariai atsisakė šaudyti į demonstrantus. Už tai jie (Nukelta į 6-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

JUNGINTIŲ TAUTŲ SPECIALUS ATSTOVAS G. JARRING PRADĖJO pokalbį su Izraelio, Egipto ir Jordanijos ambasadoriais Niujorke. Izraelio vyriausybė pagrindiniu delegatu taikos deryboms paskyrė savo užsienio reikalų ministrą A. Eban, antriniu — Izraelio ambasadorių Jungtinėse Tautose Y. Tekoah. Egiptas ir Izraelis pakartotinai apkaltino vienas kitą karo paliaubų pažeidimu Suez kanalo pakrantėse. Kaltinimai daugiausia liečia karinių įsitvirtinimų stiprinimą kanalo zonoje. Didžiausia kliūtis taikos derybose yra Egipto ir Jordanijos pagrindinis reikalavimas, kad Izraelis atitrauktų savo kariuomenę iš visų okupuotų sričių ir pripažintų teises iš senosios Palestinos išstremtiems arabams. Siek tiek viltes duoda Izraelio užsienio reikalų ministerio A. Ebano prasita-

rimas, jog taikos atveju Izraelis neplanuoja pasilaikyti visų užgrobtų žemių, bet jų klausimas bus išspręstas tik pasirašius taikos sutartį. Staigmena tenka laikyti sovietinio Kazachstano penkiadesimtmečio iškilnėje Alma Atoje tartą sovietų kompartijos vado L. Brežnevo žodį. Jis pasisakė už taiką Artimuosiuose Rytuose, pasmerkdamas abipusius Izraelio ir Egipto kaltinimus dėl karo paliaubų pažeidimo. Pasak L. Brežnevo, derybose turi vyrauti taikos šalininkai, realizmo ir atsakingumo nuotaka. Diplomatinis sluogsnis pranešimu, Egiptan tebeplaukia sovietų ginklai, daugiausia tolimo apšaudymo patrankos. Sutartis naujiems ginklams tiekiti, matyt, buvo pasirašyta Egipto prez. G. A. Nasserio viešnagės metu Maskvoje. Iš esmės ginklų tiekimas nepažeidžia karo paliaubų, nes jos Egiptą ir Izraelį įpareigojo tik nestiprinti Suez kanalo zonos. Bendro karinių jėgų balanso paliaubų sutartis nėra palietusi. L. Brežnevas Alma Atoje taipgi pasmerkė politinius komentatorius, kurie Maskvos ir Bonnos sutartį laiko diplomatinio spaudimu komunistinei Kinijai. Pekinge vykstančiose derybose Sovietų Sąjungos ir Kinijos sienų klausimu Kremliui dabar atstovauja užsienio reikalų ministerio pavaduotojas Leonidas Iljčevs, pakeitęs Vasilijų Kuznecovą.

LAIVYNO BALANSAS

Britanijoje leidžiamas karo laivyno metraštis "Jane's Fighting Ships" 1970-71 m. laidoje konstatuoja Sovietų Sąjungos pasiryžimą tapti galingiausią jūrų valstybę. Metraščio redaktoriaus R. Blackmano teigimu, sovietai turi 75 atominius ir 320 dyzelinių laivų, 2 malūnsparnių lėktuvnešius, 25 kreiserius, 100 naikintojų ir šimtus kitų mažesnių laivų. Britanijos karo laivynas yra sumažintas iki rekordinio skaičiaus. Didžiausia jūrų galybė tebėra JA Valstybės, turinčios 15 lėktuvnešių, 93 atominius povandeninius laivus bei šimtus kitų karo laivų, tačiau jų nemaža dalis jau spėjusi gero karo pasenėti, nes laivai buvo statyti II D. karo metais. JAV laivyno sutelkimas Viduržemio jūroje Atlanto vandenyną palieka be pakankamos apsaugos. Šia problema yra pastebėjusi ir Atlanto Sąjunga, bet Sovietų Sąjungos laivyno veiksmingumą riboja visiškas lėktuvnešių trūkumas. Kol sovietai neturi lėktuvnešių, didesnis pavojaus Atlanto Sąjungai jėgi negali sudaryti. Kare su Japonija pergalę sąjungininkams iškovojo lėktuvnešių pilotai, sunaikinę Japonijos karo laivyną ir tuo būdu užtikrinę amerikiečių dalinių išsikėlimą į Japonijos užimtas salas.

VICEPREZIDENTO KELIONE

JAV viceprez. S. Agnew praėjusią savaitę lankėsi P. Korėjoje, Formozoje, P. Vietname, Kambodijoje ir Tailandijoje. Jo kelionės pagrindinis tikslas — užtikrinti minėtuosius kraštus, kad JAV jų nepalikis sovietinio ir kinietiško komunizmo grėsmėje. P. Korėjos prez. C. H. Park yra susirūpinęs dėl prez. R. Niksono padaryto nutarimo sumažinti trečdaliu 60.000 amerikiečių karių įgulą P. Korėjoje. Viceprez. S. Agnew jam pažadėjo kompensaciją — 54 garsiųjų "Phantom" naikintuvų aviacijos dalinio perkėlimą iš Japonijos P. Korėjon. JAV kasmet P. Korėjos karinei paramai skiria apie \$140 milijonų. Bene reikšmingiausias viceprez. S. Agnew kelionės taškas buvo Kambodijos sostinė Phnom Penh, kur kautynės su komunistais vyksta priemiesčiuose. Kambodijos premjeris L. Nol buvo pažadėta karinė ir ekonominė parama, bet pabrėžta, jog amerikiečių kariuomenės daliniai nebus duoti. Krašto apsauga turi rūpintis pati Kambodija. Grįžęs į Havajus, viceprez. S. Agnew padarė išvadą, jog Kambodijoje jau sunaikinta daugiau kaip 50% S. Vietnamo karių ir komunistų partizanų. Dėl šios priežasties komunistai negali užimti Kambodijos sostinės Phnom Penh.

DVASINĖ ŽMOGŽUDYSTĖ

Britų laikraščiai "The Times" ir "The Daily Telegraph" paskelbė Vakarų pasiekusių sovietų matematiką ir poetą Aleksandro Jesenino-Volpino raštą, kaltinantį sovietinio komunizmo vadus dvasine žmogžudyste. Jis turi galvoje protestuojančių rašytojų ir intelektualų uždarinęjimą psichiatrinėse ligoninėse. Pačiam A. Jeseninui-Volpinui yra tekę patirti tokį nežmonišką traktavimą, kai jis 1965 m. bandė suorganizuoti demonstraciją Maskvoje, protestuojančią prieš žmogaus teisių pažeidimą Sovietų Sąjungoje. Maskvoje ir Leningrade paskleistas A. Jesenino-Volpino raštas yra atviras laiškas rašytojų A. Solženiciniui, pritariąs pastarojo minčiai, jog politinių kalinių uždarinėjimas psichiatrinėse ligoninėse prilygtų nacių koncentracinių stovyklų dujų kameroms. Skirtumas tik tas, kad šiuo atveju praktikuojama ne fizinė, bet dvasinė žmogžudystė.

PASKUTINIOJI AUKA

Cekoslovakų kompartijos vadai G. Husakas pareiškė, jog politinė krizė Čekoslovakijoje buvo baigta bei kraujo jūros. Jo nuomone, jokiam kitame krašte nebūtų buvę išsivystę bei kraujo praliejimo. Varšuvos Sąjungos okupacinių kariuomenių kaukias griežtas priemones jis pavadino laikinomis ir neišvengiamomis. Pasak G. Husako, dabar jau atėjo laikas pradėti normalų socialistinės demokratijos gyvenimą. Tokiu atveju paskutinę Kremliaus auką Čekoslovakijoje tenka laikyti "Junak" vadinamą skautų organizaciją. Ji likviduota rugsėjo 1 d. kaip nepageidaujama konkurentė Lenino pionieriams. Pasirodo, skautai sutraukdavo daugiau jaunimo už pionierių organizaciją.

Tėviškos Ziburiai — lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Ziburiai"
Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — V. Kastytis
Metinė prenumerata \$6, pusmetinė — \$3.50. Rėmėjo prenumerata \$10
Skelbimui ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Publ. by Ziburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.
Subscription rates: \$6 per year, \$3.50 per 6 months. Deadline for
advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 140, Ont., Canada
Tel. 368-6813

Mūsų balsas vietinėje visuomenėje

AL. GIMANTAS

Kartais savo tarpe padejuojame, kad mūsų veikla mažai pastebima vietinėje aplinkoje. Atrodo, jai visai nerūpi mūsų lietuvių sielosi, džiaugiasi ar verkia. Jei kas ir patenka į didžiąją spaudą, radiją ar televiziją, dažniausiai nematomas mūsų pačių pastangomis, nors būna atvejų, kad ir mūsų gyvenimo įvykiai pajėgia patraukti didžiųjų informatorių dėmesį. Žinoma, tai turi būti sensacinga, pagaujanti ir, tu informatorių nuomone, plačias mases dominanti žinia. Čia lietuvių ir kitataučių nuomonės visiškai skiriasi: kas mums atrodo itin svarbi ir įskaitanti, aniams — nei šilta, nei šalta...

Likti pasyviais?

Svarstant būdus ir priemones, kaip geriau patraukti vietinės aplinkos dėmesį, kyla mintis, kad, neužkertant visų mūsų tiesioginių, kartais ir gyvybinių išlikimo vertybių užsimojimų, apsimokėtų ištraukti ir į aplinkos problemų nagrinėjimą, narpliojimą, gal ir aktyvesni dalyvavimai prisidėtų prie viešosios opinijos sudarymo. Esame gana gerai organizuota grupė, tad, radus tinkamus kelius, gal ir nebūtų persunku gauti patenkinamus rezultatus.

Visi sielojomės bendrosios dorovės kritimo reikšmėmis. Tai reikšimas, kuris turėtų dominuoti mus, ne vien tik kitus gyvenamojo krašto piliečius. Mums negali būti vistik kokių aplinkoje ir sąlygose bresta mūsų pačių jaunimas; negali būti vistik kokias jis knygas skaito, kokius filmus ar scenos veikalus žiūri ar televizijos ekrane stebi. Mums negali būti vistik kas vyksta mokyklų ir kolegijų auditorijose, bendrabučiuose. Mes negalime likti pasyvių, manydami, kad lietuviškasis jaunimas negauna progos nuodytis alkoholiu, narkotikais ar pornografija. Tie visi dalykai šiuo metu labai gyvai diskutuojami įstatymų leidžiančių įstaigų. Ar mūsų draugijų, organizacijų, sąjungų, klubų balsas neturėtų būti išgirstas ir pristatytas tiems autoritetams, kuriems priklauso potvarkii, įstatymų leidimas?

Ieiti viešumon

Stai, neaiškaus plauko mergiščių grupė piketuoją įstaigą, reikalaujama laisvai leisti abortus, šaukia už totalinį moters išlaisvinimą, jos teisių grąžinimą. Spauda, radijas, televizija pasigauja tuos vaizdus, kalbasi su triukšmingąja mažuma, paaiso jos balso. Pvz., jei mūsų moterys tam nepritaria, kodėl jų organizacijos negalėtų suruošti antipiketo, atkreipdamos dėmesį į visus pavojus, susijusius su negimusių gyvybių žudymu. Stai, kitoje vietoje, prie vieno didmiesčio rotušės — su plakatais vaikšto būrys vyrų ir merginų. Jie reikalauja prostitucijos legalizavimo, dalina savo spaudintus lapukus, aiškina praeiviams savašias "tiesas". Kodėl neatirsindami pristatančių kitą reikalo pusę? Ar lietuvių, kaip piliečių, mokesčių mokėtojų, kaip organizuota grupė, negalėtų prabilti amerikiečių lietuvių ar kanadiečių lietuvių vardu? Viešosios opinijos fiksuojantieji aparatai ten pat; jei rodoma viena pusė, bus duota vietos ir priešingai nuomonei. O kiek daug didmiesčiuose vadinamų

kygynų, kuriuose pardavinėjamas spaudintas žodinis ir fotografinis šlamštis. Kodėl mūsų kiai negalėtų prie jų vitrinų suruošti demonstracijas, reikalaujančias baigti geltonosios spaudos platinimą?

Lietuvai ir gyvenamajam kraštui

Tokių ir panašių didmiesčių liečiančių problemų iškyla beveik kiekvieną dieną. Gaila, kad su atkūrimu ar savosios nuomonės pademonstravimu neskubama, lyg tai mūsų neliečiant, nedomintu. O ką bekalbėti apie dažną socialinį neteisėtumą, rasizmą (čia, rasi, ir mūsų jaunimą būtų galima sudominti), dar vis plačiai besireiškiantį vietinės aplinkos gyvenimą. Lietuviai, kaip tautinė mažuma, galėtų tikrai teigiamai prisidėti prie viso mūsų gyvenamojo krašto svarbių reikalų sprendimo, jei suprastume, kad turime pareigų ne vien tik Lietuvai, bet ir savo gyvenamam kraštui, tiesiogiai jau savo vaikams ar anūkams. Spiro Agnew neįsėdėjo pigaus populiariumo, bet žeria į akis visą tiesą. Niksonas gal bus tik vienos kadencijos prezidentas, bet nebijotų ryžtis ir labai nepopuliariems veiksmams, jei to reikalauja krašto gerovė. Pavyzdžiui turime, stinga tik užsidedimo. Veikdami čia minėtomis kryptimis, vargiai ar nustotume populiarumo; greičiau priešingai — daugiau jo susilauktume. Tyloji dauguma, be jokių abejonių, būtų mūsų pusėje.

**NORITE SUSIPAZINTI SU
"TĖVIŠKOS ZIBURIAIS"?
ATSIŪSKITE SAVO ADRESĄ
— GAUSITE KELETĄ
NUMERIŲ NEMOKAMAI**

**UŽSAKYKITE
DABAR
SPECIALIUS
RUBLIŲ
PAŽYMĖJIMUS
LIETUVŲ**

Specialius rublių pažymėjimus yra keturis kartus vertingesni už reguliarius rublius. Už SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMUS jūsų giminės galės gauti viską Vnesposlytorgo SVETIMOS VALIUTOS KRAUTUVĖSE už dalį reguliarios kainos — iš tikrųjų už ketvirtadalį reguliarios kainos ar net pigiau. Kaikurie dalykai taip žemiai įkainoti, kad 10 rublių prilygsta vienam doleriui. Prasykite mūsų NAUJŲ katalogų — JIE DUODAMI NEMOKAMAI — ir įsitikinsite, kad SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI yra geriausia dovana savo giminėms, į namus pristatymas per 3-4 savaites. Kaina: \$2.13 už vieną specialų rublį. Jokių kitų mokesčių. Pilnai garantuota.

UŽSAKYKITE DABAR TIK PER
**INTERTRADE
EXPRESS CORP.**
125 East 23rd Street
New York, N. Y. 10010, USA
PRASYKITE MŪSŲ
NEMOKAMŲ KATALOGŲ
DEMESIO!
Mes priimame užsakymus automobiliams ir apartamentams

**MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS**

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
IVAİROS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOMOS IR APTRAUKIAMOS KĖDĖS IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Daužo langus, nes nuobodu

Kas sukelia universitetų studentų riaušes Amerikoje ir Europoje?

Dr. Hayakawa, šiuo metu vieno Kalifornijos universiteto rektorius, lingvistas, filosofas, vertėjas knygos "Language in Action and Thought" autorius, spaudos atstovams pareiškė, kad Amerikos studentai iš nuobodumo daro avantiūras, padėga mokyklai, pastatys, daužo langus ir baldus; visa tai daro prisidengdami Vietnamo karo baigimo reikalu, bet jei to karo nebūtų, išgalvotų kitą pateisinimą savo avantiūroms bei savo išdėkavimams.

Turtingųjų vaikai

Avantiūristai, riaušininkai studentai daugiausia yra gabūs jaunuoliai, kurių tėvai yra pasiturintys ar mokyti. Tokie jaunuoliai turi atliekamo laisvo laiko. Būdami turtingų tėvų vaikai, jie nesistengia greit baigti studijų ir pradėti dirbti apmokamą darbą. Mokslo jiems lengviau atseina, negu nepasiturintiems studentams, todėl jie neskuba baigti augstųjų mokyklų. Už išmąstus mokyklų langus, už sukaulytus stalus mokyklų salėse, už suteptas bibliotekų knygas šie tėvai greit atlygina, taip pat ir greit apmoka teismo užduotas pabaudas, nes nenori kad jų vaikai sėdėtų kalėjime. Dėlto augstosios mokyklose nuolat kyla riaušės.

Amerikinis jaunimas nesudaro išimties. Svedija nekariauja Vietnamu, bet jos augstosiose mokyklose studentų riaušės, protestai yra beveik kasdieniniai reiškinys. Studentų gaujos rengia policijos užpuolimus, nes nuobodžiaudami įsiekio pasitenkinimo viešosios tvarkos prižiūrėtojų mušime.

Perlengvas mokslas

Dr. Hayakawa randa tokią išeitį: kam nuobodu, tam reikia rasti darbą. Turbūt perlengvas mokslo programos, jei studentai nuobodžiauja. Praverstų programą padidinti. Studentai Sovietų Sąjungoje turi dvigubai daugiau išmokti, todėl studijų metu nenuobodžiauja. Lenkijos studentai greta mokslineis programos turi dar atlikti visą eilę darbų "visuomeninės veiklos" rėmuose, todėl nesiskundžia nuoboduliu. Jeigu jie ir sukelia riaušes, tai jos neilgai trunka, greit baigiasi, neužsisėja ištisus

mėnesius ar net metus, kaip kad JAV-se.

Kova už ką?

Vokietijos studentų ekstremizmas aiškina Bavarijos televizijos direktorius Hans Heigert žurnale "Interplay". Iš dalies H. Heigert galvoja panašiai, kaip Hayakawa, bet reikalo esmę išveda ne vien iš nuobodulio. Radikalūs V. Vokietijos studentai turi žymiai mažiau pasitenkinimo dėl keliųjų protestų ir riaušių, negu amerikiečiai, nes Vokietijoje šiuo metu nekariauja, neturi rasiųjų problemų. Ir vis dėlto jos studentai nemažesni riaušininkai. Radikalūs Vokietijos studentai formuoja savo ideologiją savarankiškai ir prisipažįsta, jog jie neįstengia pramatyti kaip atrodys geresnis, humaniškesnis ateities pasaulis. Tuo tarpu svarbiausia priešintis nusistovėjusiai santvarkai (establishment). Neturi praeiti nė viena diena be opozicijos akto. Kiekvienas sluogius prieš valdancius sluogius atneša naują informaciją apie tikrą visuomenės būklę. Reikalinga akcija, po jos refleksija jos pasisekimo ar nepasisekimo tema, o po to nauja akcija ir t. t.

Sita ideologija yra gerai, rūpestingai išdėstyta ideologijos vadovėliuose ir šimtais tūkstančių egzempliorių išplatinta, panašiai ir Hitlerio "Mein Kampf". Ir dabar Vokietijoje kiekvienas 16 metų gimnazistas įstengia paaiškinti, kodėl kapitalizmas esąs fašistiskas ir kodėl liberalų skelbiama tolerancija savo esme esanti "represyvi tolerancija".

Vadovaujasi jausmu

Tie profesoriai, kurie pradžioje rėmė revoliucinius studentus, šiuo metu pakeitė frontą ir stengiasi įrodyti, jog studentų riaušinių sąjūdis kaip tik ir rodo kaikiuriuos antidemokratinis brožuos. Nors studentai stengiasi įrodyti, kad jie yra racionalistai ir linke diskutuoti problema, tačiau tikrovėje jie vadovaujami vis didesniu irracionizmu, kuris reiškia savotišką tikėjimą, kad žmonės pasiekia tiesą ne savo protu, o savo jausmu. Irracionalizmo apraška yra pasamoninė reakcija. Tokie demonstrantų akys dega neapykanta. Jie ne tik nenori su savo

oponentu diskutuoti, bet ir nori jį padaryti pajaukos objektu. Čia jie pajunta pasitenkinimą.

Srovės

Maištaujantys studentai priskiria prie kairės, bet faktiškai jie yra dešiniojos radikalios srovės pionieriai. Jie greitai pajunta, kad nebėra dėl ko ginčytis. Radikalūs studentai yra būdingai vokiški — negali apsieiti be radikalios filosofijos, be pasaulėžiūros. Vokiškas protestas sąjūdis duodasi lengvai apibūdinamas kaip sociologinis reiškinys ir šiuo atžvilgiu mažai skiriasi nuo panašių sąjūdių Amerikoje, Anglijoje, Prancūzijoje, Italijoje. Pažymėtina, kad dabartinių radikalų demonstracijos niekad neturi krizių ir neramumų pasekmė — riaušės kilo gerovės kilimo metu, kai nebuvo jokios politinės krizės ir klasių kovos ženklų. Taigi, priartėjo prie amerikoniško nuobodulio.

Aktyvistų grupės

Masiniai protestaciniai veiksmai, kas jie būtų buvę, visada buvo inspiruojami ir vadovaujami 50—200 grupės asmenų kiekviename universitete. Toms grupėms priklauso studentai nebuvo proletarinės, darbininkų kilmės, o dažniausiai augę tesnių klasių ir mokyklų tėvų vaikai. Studentų riaušės eina ne iš proletariato. Riaušinių studentų tarpe darbininko sūnus ar dukterė yra retenybė.

Daugiausia riaušinių yra iš humanitarinių fakultetų, ypač iš filosofijos, sociologijos, politikos. Įdomu, kad riaušinių tarpe medicinos studentai yra retenybė, taip pat iš tikslųjų mokslų, teisės ir ekonomikos studentų.

Pastaruoju laiku ekstremistų gretos ėmė retėti, daug studentų grįžo prie studijų, o likę riaušinių sąjūdyje neteko profesorių paramos.

J. Gobis

Red. pastaba. Šio rašinio autorius, išskeldamas kaikiuriuos studentų riaušių aspektus, visai nepalietė marksistinės - komunistinės įtakos, besiskverbiantios per įvairias grupes ir kurstančias revoliucines nuotaikas kad ir pasiturinčiųjų sluogsnuose. O tokių faktų ir ženklų yra.

LAIMINGO LAKŪNO KOVOS

Japonų karo laivyno aviacijos karininko šūripūs pergyvenimai

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Vos neuždusau

Mes pusrūčiame prie štabo, pasiruošę skridimui, jei reikėtų. Dar nebuvo baigę pusrūčiati, kai gavome pranešimą iš Salama, kad šeši priešų bombonešiai skrenda į mūsų aerodromą. Metėme pusrūčiati ir bėgome prie savo lėktuvų, nes priešų bombonešiai virs mūsų aerodromo galėje pasirodyti už kelių minučių. Kiti lakūnai jau judėjo į kilimo taką, o aš negalėjau užvesti savo lėktuvo motoro. Pagaliau išlipau iš lėktuvo ir bėgau į štabo pusę. Komandieris Nakajima man ženkla išrodę į dangų, kad priešų lėktuvai netoli, kad skubėčiau į slėptuvę. Dar buvo apie 20 jardų nuo slėptuvės, kai krentančios bombos staigiam perskrodė orą. Vienu momentu atsirado ore ir nukritau į tamsumą. Girdėjosi motorų užimas ir žemės drebejimas. Mane tamsumoje spaudė iš visų pusių. Negalėjau pajudinti nei kojų, nei rankų. Ar tai truko sekundes ar minutes — sunku pasakyti. Išgirdau komandierio Nakajimos balsą: "Sakai, Sakai, kur tu esi?" Tyluma. Vėl girdžiu balsą: "Kur jis yra? Jis koksioje jo". Norėjau atsilipti, bet mano lūpos nejudėjo. Kažkas spaudė mano smakrą. Vėl išgirdau Nakajimos balsą: "Jis bus užpiltas žemėmis. Jis koksioje jo. Negaiskite nė sekundės. Kaskite!"

Aš tikrai buvau palaidotas. Palengva atmerkiau akis — tamsumas. Nukrėtė šūripas. Aš buvau užslopintas. Smėlis dusino mane. Nakajimos balsas pasigirdo iš arčiau: "Kaskite ku tik galite: durtuvais, nagais, skubėkite!" Pagaliau išgirdau kastuvų šnarėjimą. Jie atkasė mane. Kažkieno ranka palietė ir nuvalė mano veidą: išvalė smėlį iš burnos. Pagaliau atsirado saulės šviesioje. Pasirodė, kad tokių, kaip aš, buvo dvilika, bet visi išlikome nesužeisti.

Atsiliginom

Mūsų štabas buvo sudaužytas. Matėsi sudaužytų lėktuvų ant kilimo tako. Po valandos grįžo mūsų lakūnai, kurie buvo pakilę į orą, bet jiems nepavyko numušti nė vieno priešų lėktuvo.

Pora dienų užtruko iki atstatėme tvarką aerodrome. Buvo liepos 3 d. pavakare. Rytą amerikiečiai šves savo Nepriklausomybės dieną. Verta juos pasveikinti. Kitą dieną 21 "Zero" išskrido į Moresby pasveikinti amerikiečių. Čia mus pasitiko jų

PARUOSE J. VAICELIUNAS

"komitetas" iš 20 naikintojų. Pasveikinimo pasekmės: 9 priešų naikintojai numušti ir 3 lengvai sužaloti. Kai grįžome į savo aerodromą, pastebėjome, kad 7 priešų bombonešiai puolė mūsų aerodromą esančius degalų tankus. Juodi dūmai kilo į orą. Mes dar turėjome progos puliti tuos bombonešius B-26. Vieną jų numušė vienas mūsų lakūnas, trenkdamas savo lėktuvą į bombonešį. Kaip vėliau sužinojome, tai buvo psk. M. Suitsu. Jis įvykdė savo pasižadėjimą. Buvo numušti ir antras bombonešis. Penki jų pabėgo.

Liepos 7 d. mes puolėme Moresby, bet tris sekancijas naktis puolė priešas. Jis norėjo lae aerodromą paversti smilkstanciais griuvėsiais. Bet ir po tokių puolimų mes dar surasdavome lėktuvų, kuriuos galėjome naudoti skridimui.

Papeikimas leitenantui

Liepos 11 d. 12 naikintojų lydejoje 20 mūsų bombonešių į Moresby. Bombonešiai atskrido iš Rabaul oro bazės. Pakelyje ltn. Sasai pastebėjo 6 priešų bombonešius B-17, kurie skrido į mūsų aerodromą. Jis davė ženklą dar penkiem naikintojams. Visi šeši puolėme tuos priešų bombonešius. Tris jų sužalome, bet nė vieno nenumušėm. Netekome vieno savo naikintojų. Mūsų bombonešiai, likę tik su 6 naikintojų apsauga, buvo priešų naikintojų išsklaidyti. Jie negalėjo sėkmingai atlikti savo uždavinio. Kai grįžome iš žygio, ltn. Sasai gavo papeikimą, kad jis nukrypo nuo savo uždavinio vykdymo. Mes, lakūnai, simpatizavome leitenantui, bet kariniai dėsniai statomi augščiau už gerus norus.

Nauja taktika

Liepos 21 ir mes pradėjome naują operaciją fazę. Tai diena mūsų pėstininkai išsikėlė prie Bunos — 110 mylių į pietus nuo Lae aerodromo. Tos divizijos tikslas — pereiti Papua pusiasalį ir puliti Moresby priešą bažę. Deja, divizija daugiau nukentėjo nuo vietos sąlygų, negu nuo priešų — ji savo uždavinio neįvykdė. Taip pat norėta į Moresby keltis iš jūros, bet po nelabai sėkmingo Koralių jūros mūšio nuo šio uždavinio atsisakė.

Ryšium su išsikėlimu prie Bunos, džiunglėse turėjo būti įrengtas Rabi aerodromas. Įrengimo darbai buvo vykdomi die-

ną ir naktį. Priešas darbo netrukė, tik retkarčiais iš oro ta aerodromą nufotografuodavo. Kai aerodromo įrengimo darbai buvo baigti, priešas staigiu puolimu ta aerodromą užėmė ir naudojo savo lėktuvams.

Kova su bombonešiu

Iš mūsų 20—30 naikintojų, 6 — 9 visuomet turėjo budėti virš Bunos ir saugoti mūsų karių išsikėlimą. Liepos 22 d., mums patruluojant virš Bunos, pajūrėme pasigirdo keli sprogimai — toje vietoje, kur buvo išskunami reikmenys mūsų kariams. Nebuvo matyti nė vieno priešų lėktuvo. Gal tai buvo bombardavimas pro debesis, o gal tai atliko lėktuvai, išlindę iš debesų ir, atlikę uždavinį, vėl pasislėpė debesyse. Pagaliau prie debesų pamaciau lėktuvo ženklą. Jis judėjo pietų-rytų kryptimi. Mes pilnu greičiu pasukome į jo pusę. Netrukus paaiškėjo, kad tai dvimotoris Lockheed Hudson bombonešis. Iš 600 jardų paleidau į jį šūvių seriją, tikėdamasis, kad jis kiek sumažins greitį, bet jis padarė posūkį, skrenda tiesiai į mus ir paleidžia visą savo ginklų ugnį. Mes išsisklaidome į visas puses. Pirmas jį puolė Nišizawa, bet nesėkmingai. Aš savo šūvių seriją paleidau į jo dešiniąją sparną. Pasirodė liepsna. Prie to prisidėjo dar kiti mūsų lėktuvai. Netrukus bombonešis liepsnodamas nukrito į džiungles.

Nauja staigmena

Ta diena man atnešė dar vieną netikėtumą. Grįždamas iš žvalgybos virš Bunos, skridime į savo aerodromą. Pastebėjau penkis P-39 naikintojus, kurie skrido virš vandens, norėdami mus puliti iš apačios. Aš pirmas smigau į juos, taikydamas į jų vėdamąjį. Jie išsisklaidė, apsisuko ir skrido atgal. Keturi iš jų dingė debesyse, bet penktąjį dar mačiau. Į jį artėjau visu greičiu. Ir tas lėktuvas norėjo ismukti į debesis, bet aš prieš jį nosį paleidau šūvių seriją. Jis davė šūlį į šoną ir smigo žemyn, bet padarė klaidą — skrido ne Moresby, bet Rabaul kryptimi. Po poros minučių jis susigriebė ir staiga pasuko atgal. Aš stengiausi jį užkirsti, perėjau į jo apačią ir paleidau šūvių seriją, bet nesėkmingai. Stengiausi prie jo priartėti, nes šaudymas iš tolo duoda menkus rezultatus, bet mažai beturėjau šaudmenų. Mažai priešas, užuot ir toliau skridęs virš jūros, pasuko į krantą,

A + A

Petru Kraniauskui

mirus, žmonų, dukrą ALDONĄ ČERSKIENĘ ir šeimą
bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Chatham, Ont.

R. E. Vilembrekai

A + A

Petru Kraniauskui

mirus, jo žmoną, dukters ALDONOS ČERSKIENES ir
sūnaus VYTAUTO šeimas, nuoširdžiai užjaučiame —

D. St. Naikauskai

J. Č. Kurai

A + A

Broniui Šimkevičiui

mirus, žmonai, dukrai ir sūnui gilių užuojautą reiškia —

Lydią Vilembrekienę ir
šeima

Netekus mylimos MAMYTES Lietuvoje,
VLADUI STALINGUI ir jo šeimai reiškiamė nuoširdžiausią užuojautą —

Liucija Skripkutė ir
Mama

Antanina ir Juozas
Asmenavičiai

A + A

Marijai Daržinskienei

mirus, jos dukteris, sūnus bei jų šeimas nuoširdžiai
užjaučiame —

Dilkų ir
Aukštaičių šeimos

Mylimai MAMYTEI

staiga mirus, JONĄ VYTAUTĄ ŠIMKŲ ir jo

šeimą užjaučia —

Medžiotojų ir žūklautojų
klubo "Tauras" nariai

**Turner & Porter
laidotuvių namai**
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

**PRANESAMA APIE NAUJĄ
GYDOMĄJĄ MEDZIAGĄ
sutraukiančią
hemorojus**

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga
irodžiusi galią sutraukti hemorojus ir
pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjus tyrimų institutas atrado
nėpaprastą gydomąją medžiagą,
sugebantią sutraukti hemorojus be
skausmo. Ji per kelias minutes sumažina
niežėjimą ir nepatogumus bei
pagreitina uždegimo pazeistų audinių
gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnejančiam
skausmams, išvykdam hemorojų susitraukimams.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai
būdo toki nuostabi, kad šis pagerėjimas
tesėdavo tiesiogiai daugeli mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją
medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai
padeda užgyti pazeistoms celsams
ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo
bei lazdeles formose "Preparation H"
vardu. Prasykite visose vaistinėse.
Pirginai bus gražinti, jei nebus
te patenkinti.

**KLAUSKITE-
PATARSIM-PADĖSIM**

Patarimų tarnyba "Tėviškos Ziburii" skaitytojams, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyrus tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu į "TZ" redakciją įvairiais klausimais, į kuriuos atsakymai bus parupinti Action Line arba "TZ".

Esu vedęs baptistų bažnyčioje nelietuvaite baptistų tikėjimo. Aš esu katalikas — baptistų tikėjimo nepriėmiau. Deja, mūsų santykiai atšalo, ir su ta žmona negyvenu jau treji metai. Ji gyvena Kanadoje, Ontario provincijoje, o aš — Floridoje. Norėčiau vesti lietuvaitę, katalikę. Turu nekinkomo turto Kanadoje už \$40,000, o JAV-se — dešimt kartų daugiau. Patarkite, kaip gauti ištuoką su pirmąja žmona ir kokią turto dalį prarasiu?

Tikybinių požiūrių Jūsų pirmoji santuoka Katalikų Bažnyčios nėra laikoma galiojančia (kataliko su nekatalike nekatalikų bažnyčioje). Civiliniu požiūriu toji santuoka yra galiojanti. Ištuokai gauti reikia kreiptis į atitinkamą teisimą. Kadangi Jūsų atvejis gana sudėtingas, t. y. liečia ir turta, patartina kreiptis į advokatą, juoba, kad skirtingų kraitų įstatymai nėra vienodi.

kad per kalnus greičiau pasiektų Moresby. Jis žinojo, kad, kylant aukštyn, "Zero" turėjo pirmenybių ir dėlto nebekilo. Jau buvau nuo jo tik apie 30 jardų ir norėjau paleisti ugnį, kai iš P-39 lėktuvo lakūnas išsoko su parašytu. Augstis buvo apie 150 jardų. Sunku išsigeibėti su parašytu, jei išsokama iš lėktuvo žemiau 300 jardų. Vis dėlto jo parašytas išsiskleidęs paskutiniu momentu, o netoli jo nukrito ir lėktuvas. Dar praskridau pro tą vietą, kur balavo parašytas, bet lakūno nepastebėjau.

Tai buvo mano 49-tas laimikis ir antras laimikis be šūvio.

Liepos 26 d. paskutinį kartą mačiau Moresby. Kai grįžome atgal, pastebėjome 5 priešų bombonešius B-26. Mes juos puolėme. Du jų numušiau. Sasai, Endo ir aš persekiojome likusius tris bombonešius, vydamiesi juos per kalnus. Vieną jų pašoviau, bet nemačiau jo nukrentant.

Pirmą rugpjūčio dienomis pradėjome sunkias oro kovas prieš amerikiečius, kurie kėlėsi į Gvadalkanalio salą. (B. d.)

Ką patyrė kanadietis Ukrainoje?

Buvęs komunistas, pagyvenęs porą metų sovietinėje Ukrainoje, atskleidžia tautos rusinimą

Kanados ukrainietis, buvęs komunistas ir studijavęs sovietinėje Ukrainoje John Kolasky, parašė antrą knygą „Two Years in Soviet Ukraine“, kurioje atskleidžia daugybę paties patirtų faktų. Verta su ja susipažinti ir kitus supažindinti.

Trumputis apie autorių

Senesnės imigracijos ateiviai pasakoja, kad paskutiniuosius dešimtiesius būvyje Kanadoje ne lengva būtų užkūsti versti. Ne pasiturintiems net tekę stipriai suveržti dirbus arba keliauti į labiau pasiturinčias sritis geresniui pragyvenimo sąlygų įieškoti. Tą padėti esą išnaudoję komunistai, pirmieji pradėję organizuoti varguomenės šalpą. Nors toji šalpa ir buvusi teikiama iš šio krašto ūkinį išteklių, bet komunistams pasisekė ją pravesiti savo vardu. Dėlto darbininkijos tarpe pakilęs jų vardas ir nemaža jos dalis įstojusi į jų eiles.

Galbūt šio, o gal ir kitų komunistinės propagandos motyvų suviliotas, ir ukrainietis John Kolasky įsirašė Kanados komunistų partijon ir tapo sovietinės sistemos rėmėju. Ir jam, anuo met vos penkiolikamečiui berniukui, teko palikti savo gimtąjį Cobalt miestą bei tėvus ir išvykti svetur laimės įieškoti.

Depresijos sąlygoms palengvėjus, jis susisrabo pastovų darbą statyboje ir susitaupė šiek tiek pinigų, kad galėtų savo užmąnyti mokslą tęsti. Taip jis baigė gimnaziją, kiek vėliau — Saskatchewan universitetą bakaluro laipsniu, Toronto un-tą istorijos magistro laipsniu ir Manitobos un-tą — pedagogikos bakaluro laipsniu. Kiek pamokytų Manitojos gimnazijoje, jis 1963 m. buvo pasiustas porai metų Ukrainon pasigilinti kompartijos centrinio komiteto mokykloje Kieve, kad taptų dar naudingesniu veikėju Kanados komunistų partijoje, ypač kad ją nuteiktų dar glaudesniai bendradarbiavimui su Sovietų Sąjunga. Bet Ukrainoje įvyko didelis jo gyvenimo lūžis. Pažinęs komunistinio rojaus kūrėjų baltuosius kėslus jo senosios tėvynės atžvilgiu, jis komunizme įžiūrėjo žiaurų priešą, griaujančią ne tik jo išsivajoto krašto, bet ir viso pasaulio laisvės pagrindus. Melas, apgaulė, smurtas ir kitos tolygios rusiškos priemonės jam tapo nesugriaujamu motyvu nuo komunizmo nusišukti ir griežtis prieš jį ginklo — savo lankščios plunksnos.

Taip atsirado jo dvi knygos anglų kalba: „Education in Soviet Russia“ ir „Two Years in Soviet Ukraine“. Medžiaga šioms knygoms jis telkė savo studijų metu. Daugelį įvykių ir faktų pergyveno jis pats, daug ką jam pasakoję patikimi kompetentingi asmenys, nemažai surinko laikraštinės medžiagos ir pan. „Rojaus sargų“ buvo sekamas, o prieš išvažiuojant sumintas ir tardytas. Gal jo šaltas kraujas, gal taiklūs atsakymai tardytojams, gal svetima pilietybė, o gal daugiausiai laimė jam padėjo išvengti bausmių ir sveikam sugrįžti palaimintos laisvės šalin Kanadon.

Pragaro mūrininkai

Otto Schneid, filosofas, mokslineikas, poetas ir dailininkas, neseniai parašė knygą, kurią pavadinio „Žmogaus darbo pragaras“. Šiame veikalė autorius liečia daugelį žmogaus gyvenimo aspektų, kuriuose skaitytosios lengvai gali įžiūrėti tarytum plynas pragaro mūruose. Gi J. Kolasky savo knygoje nutraukia bent dalį uždangos nuo šių mūrų ir parodo vienus pačių darščiausių pragaro statytojų šioje mūsų visų žemėje. Tai rusiškasis komunizmas. Jis yra pats atkakliausias pragaro mūrininkas, kuris išveržė į ukrainiečių tautos pastogę, ją šlykščiai išniekino, apgrėbė, gventojos pavergė ir bent dešimtą jų dalį (apie 5 mil.) badmėčio būvyje išmarijo arba išsiuntė Sibiran.

Kai skaitai J. Kolasky knygą ir susipažįsti su rusiškąjo komunizmo tautžudiška veikla Ukrainoje, kuri nesiskiria ne kituose rusų pavergtuose kraštuose, skaitytojui kyla klausimas, koks yra skirtumas tarp gyvulio ir žmogaus? Turbūt reikėtų iš karto atsakyti — didelis, nes eiliniam žmogui žinoma, kad gyvulys gyvulio niekad sąmoningai nekankina, nepavergia, be reikalo neužpuola, negirtuokliauja, narkotikų nevartoja ir t. t. Tai, ei, didelis yra beždžionės išniekinimas, kildinant žmogų iš jos giminės. Ji niekad niekam netaupo „vyresniųjų brolių“, ji niekad neišsireikš, kaip, sakysim, Maotsetungas, sakdamas: „Komunizmas tai nėra meilė. Komunizmas tai yra nuostabas kufis, kurį mes naudojame savo priešui sunaikinti.“ (The Intern. Dict. of Thoughts). Panašiai yra

pasisakęs ir N. S. Chruščiovas: „Komunistas turi veikti kaip gydytojas, kuris ima į rankas peilį ir operuoja žmogų, kad išpjautų piktybinį auglį ir tokiu būdu pagelbėtų tolimiesiam organizmo stiprėjimui bei augimui. Tai toks yra mūsų socialinio gyvenimo supratimas“ (t. p.). Taigi visų pirma išeitų, kad komunistas artimo meilę vykdo arba ant peilio asmenų arba po kūjo pentim, kai tuo tarpu gyvulys prie žmogaus prisiriša ir jam net tarnauija, pvz. šuo, katė, arklys, karvė ir turbūt kiekvienas gyvulys.

Išsamus veikalas

Tauta — tai ne vienas žmogus ir jos neišnaikinsi maotsetunginės neapykantos kūju ar chruščiovinės chirurgijos peiliu. Tačiau tos priemonės yra labai tinkamos tautos inteligentijai arba tautos nugarkauliui su-triuškinti. Liaudies tautinė sąmonė yra išplaukama jau kitomis komunistinėmis priemonėmis. Jų pati svarbiausia yra nutauninimas arba šiuo atveju — rusinimas. J. Kolasky ir pateikia ilgą eilę faktų, kaip yra rusinama Ukraina. Be fizinio žmonių naikino ir tremimų į Rusijos gilumą, čia svarbią vietą užima tautinės sąmonės marinimas: laidojama arba klastojama tautos istorija ir kultūra, išstumia tautinė kalba, draudžiama ir persekiojama religija, žlugdomos tautos moralinės vertybės, varžomas tautinis švietimas ir t. t.

Knygos autorius nėra eilinis pasakorus. Jis kalba esmiškai, suglaustai ir stilingai. Jautresnė vietose jo pasakojimas nuskaamba net literatūriškai. Tai, žinoma, labai padeda skaitytojui lengviau susigaudyti įvykių ir faktų apstume.

Tiesia, gal autoriui derėjo kiek platčiau užsiminti apie tautinę rezistenciją. Juk tautos kova už laisvę taip pat charakterizuoja priešų užmačius. Rezistencija yra tautos kalba iš apkašų. Tą kalbą pasaulis geriausiai supranta nei skundą vergijos sunkumu. Žinoma, rezistencijos sąjūdžio autorius pro pirštus nepraleidžia, bet tai labiau liečia inteligentijos sritį, jį pro liaudį praeina lyg ir negirdomas. Dėlto skaitytojui susidaro visai nereikalingas įspūdis, jog liaudis yra režimo tarytum išvarginta arba net ir palaužta. Be to, turint galvoje religijos didelę reikšmę tautinės sąmonės ugdyme, knygoje galėjo būti stipriau apskaitytos priešų pastangos išrauti tikėjimą iš žmonių širdžių, nes okupantas gerai žino, kad neigiamas lūžis tikėjime reiškia lūžį ir tautiniame stiprume.

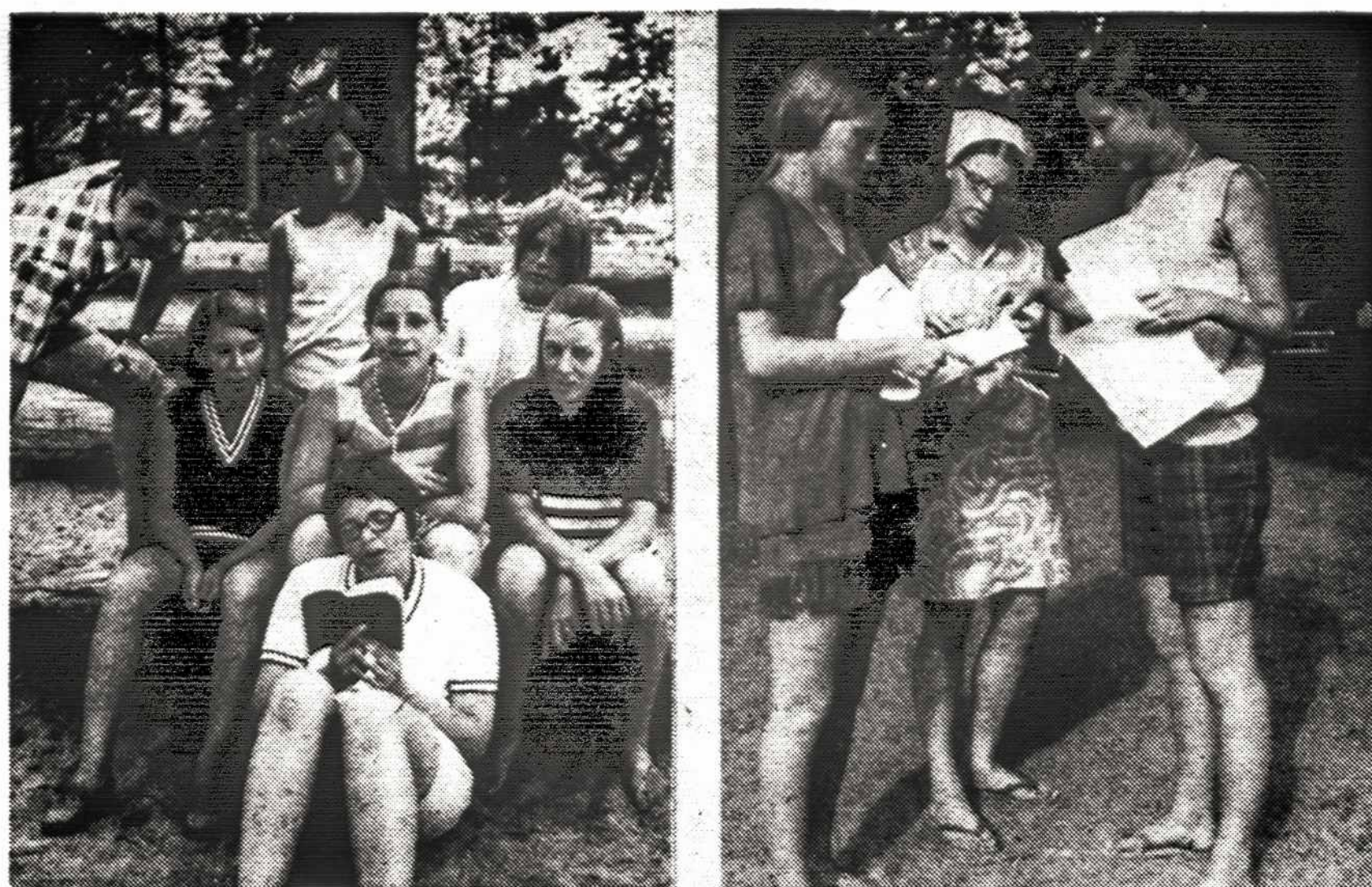
Aciiu autoriui

Nors autorius aprašo tik savo senosios tėvynės nedalią sovietų priespaudoje, bet už jo darbą, be abejo, yra dėkingos ir kitos pavergtos tautos, nes jos tempia tą patį vergijos jungą ir kovoja už tuos pačius laisvės idealus. Kadangi mūsų visų kovos priemonės nėra nei kūjis, nei peilis, nei kartuvės, o politinės, kultūrinės ir moralinės, dėl to, betkieno ir betkur šiuo klausimu pasirodžiusi knyga yra tarytum mūsų visų bendras laimėjimas. Malonu konstatuoti, kad tokiu kovotoju, kaip J. Kolasky, mes jau turime nevieną. Vos tik truputį susitelkus, tuojau atmintin sugrįžta tokios figūros, kaip Kanados senorius P. Yuzik, dar netaip seniai pasakęs puikią priekomunistinę kalbą Kanados parlamente, Anatoly Maschenko, parašęs knygą „My Testimony“, Dries van Coillie — „I was brainwashed in Peking“, V. Stanley Vardys — „Lithuania under the Soviets“, Vytautas Vaitiekūnas — „A Survey of Developments in Captive Lithuania in 1965 — 1968“, dr. J. Savas — „The War against God in Lithuania“, Armonienė — „Leave Your Tears in Moscow“, „Long Walk“, Sibiro lietuvių maldaknygę (septyniomis kalbomis), „Encyclopaedia Lithuania“ ir t. t. O dargi esama šių straipsnių ir laiškų svetimos kalbomis. Taigi, visų tautų tremtinių balsas vis garsiau ir garsiau sklinda.

Viena problema

Mūsų kultūriniai kovos ginklai didėja. Ryšium su jais vienas betgi kyla klausimas: ar daug kas šias knygas, straipsnius, laiškus ar kitokią spausdintą bei vaizdinę medžiagą skaito ir stebi? Čia turima galvoje angliškąjį ir apamai laisvų kraštų visuomenę. Iš patirties yra žinoma, kad labai mažas anglų nuosimtis tokios rūšies knygą perka. Tačiau jie ją perskaito, jei jiems ją kas nors padovanoja ar bent paskolina. Štai problema, kurią reiktų apsarstyti ir pasiūlyti atitinkamas išvadas.

A. Kalnius

Ateitininkų stovykla N. Wasagoje — stovyklautojos ir stovyklautojai dainuoja, vadovės planuoja

Viešnagė pas Urugvajaus lietuvius

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

REGINA KUTKA

Pamaldose

Penktą valandą vakaro kasdien laikomos šv. Mišios, tad kartu su p. Svečuliu nuejova. Jis tik su megztiniu, o aš su šiltu apsiaustu — stačiai šalau. Tą dieną buvo penki laipsniai Celsijaus. Vadinasi, pas juos žiema žymiai šaltesnė nei S. Paulyje, kur būna nuo 9° iki 23°. Lietutis purkšnojo. Kun. Giedrys laikė Mišias ir atrodė toks sustyręs, kad net gaila pasidaryti: patalpos neapsildytos ir tesuškai, be p. Svečulio ir savės, tik septynios moteris. Tad po Mišių užklausaui kuniga, ar verta laikyti pamaldas dėl tiek žmonių? Kunigas aiškino, kad dabar siaučia gripas ir beveik nerasi šeimos, kurioje nebūtų ligonių. Tarp kitko, ir jis pats sergas.

— Tai kodėl, kunige, negulite, jei sergate? — klausiu aš. — Jis plačiai nusišypsojo (toji pavardė negalėjo jam būti būdingesnė — veidas amžinai giedras, pilnas optimizmo; dėlto ir Sao Paulo lietuviai jį taip pamilo ir be galo liūdėjo, kai jį išskėlė atgal Urugvajun).

Su jaunimu

Kun. Giedrys aiškino, kad gripas jau tokia liga, kuri gydoma užtrunka dvi savaites, o negydoma penkiolika dienų; be to, nėra laiko sirgti. Sypsodamas kvičia ateiti vakare pažūrėti, kaip jaunieji „ažuolyniečiai“ šoks tautinius šokus. Juos pakvietusi kažkokia vietinė gimnazija programai atlikti. Nors buvau nemigusi, sušalusi ir išvargusi, sutartu laiku atėjau. Klebonijoje būrys jaunuolių kalbasi ispaniškai. Jų amžius — nuo 8 iki 16 metų. Gražūs vaikai tik juda kruta, o mažesni net begioja. Galvojau sau — visur tas pats: priauginome ispanukų, portugalukų, amerikonukų, bet pagaliau svetimoji aplinkoj ar begali būti kitaip? Svarbu, kad jie jaučiasi esą lietuviai ir savo kalbą moka bei nesibaido savų organizacijų.

Idomūs pokalbiai

Pasirodo kun. Giedrys; teisinasi negalesiant vykti kartu — noris šiek tiek ankščiau atsigulti (jis buvo ką tik palaidojęs savo tetą ir nemiegojęs), o dar čia ta nelemtas gripas. Ir man panašiai mintis persai — ką darysiu viena tarp šių vaikų? Kun. Giedrys supažindino su dviem vyresnio amžiaus jaunuoliais. Vienas jų — tautinių šokių akordeonistas, o kitas — jų vadovas Alfredas Stanevičius, dalyvavęs P. L. J. Kongrese ir pasilikęs ilgėliau JAV, kur Fordhamo universitete studijavo lituanistiką. Vėliau, jau be grupės, buvo atvykęs Kanadon, kur turi giminių. Sakė, jam Kanada labai patikusi ir esąs pasilgęs savo pusbrolių. Jis klausinėjo šio bei to. Ypač jam rūpėjo mūsų kultūrinė veikla. O aš vos žado netekusi klausiausi jo puikių kalbos! Taip taisyklingai tarė — jokio akcento, neįieškojo žodžių, sakytum jis tik vakar atvyko iš Lietuvos, nors, gimes Urugvajuje. Kvietė važiuoti kartu su jais, kur jo grupė atliks programą. Esą jam įdomu žinoti mano nuomonę, nes ši grupė dar jauna, nepakankamai išlavinta, toli gražu ne tokia, kaip „gintariečiai“. Pasiteisinti turėjau priežastį. Jis be abejonės suprato, bet prašė pasilikti repetitijai. Tai aš labai mieliai padariau. Vėliau sužinojau, kad ši „neišlavinta“ grupė jau spėjo laimėti antrą premiją kažko kiam festivalyje.

Koncertas gimnazijoje

Repeticija prasidėjo. Žiūriū daugelį kartų matytus šokus — jie taip pažįstami, bet juose kažkas naujo, kažkas kitokio! Ne, ne naujo, bet judesiai grakštesni, ritmiškesni ir bežiūrint panūdau pamatyti šią šaunią grupę, šokančią su mūsų dailiais tautiniais drabužiais. Vadovo džiaugsmu, pareiškiau važiuosianti su jais kartu. Pertraukus metu kalbėjom. Jisai prašė papasakoti apie „EXPO“ ir joje dalyvavusią iš Lietuvos nemuniečių grupę, apie Noreiką ir t. t. Atvažiojo užsakytas autobusas ir visi su gužėjom ir jį. Autobusas toks jau suklėres, toks semas, bet jame tiek gražaus jaunimo, kuris emė traukti lietuviškas ir ispaniškas dainas. Nuo jų neatsilikti ir jų vadovas. Norejau dainuoti ir aš, bet tas žiaurus Urugvajaus šaltis jau spėjo lyg kamščiu man gerkle užkimšti. Gimnazija, kurioje lietuviai atliko programą, buvo didelė ir prabangi. Prie valgių apkrutų staliukų sėdėjo turtingi svečiai. Mūsų jaunimas pradėjo šokti. O šoko puikiai! Vadovas per garsiakalbį pranešinėjo ir aiškino šokus. Patys mažiausieji berniukai pasoko Oželį. Tikra šventė mano ir svečių akims! Man dingt mintis: Oželis turėtų tapti Urugvajaus lietuvių monopoliumu, nes čia nereikėjo turėti nei lankesnių vaizduotės, nei žinoti kas šoka. Kas yra matęs jaunos ožiukas, tam turėjo būti aišku! Žodžiu, „Ažuolynas“ daug žada, t. y. neatsilikti nuo vyresniųjų grupės „Gintaro“, kuris taip žavėjo žiūrovus per tautinių šokių šventę Cikagoje. Berods, tada „Gintaras“ ir kaip geriausiai šokantieji, ir kaip užjūrio svečiai buvo specialiai pagerbti — pakviesti scenon.

Patenkinti šokėjai

Rinktinės publikos reakcija buvo palanki, gausūs ir karšti plojimai sekė kiekvieną mūsų jaunimo pasirodymą. Po programos — vaišės atskirame kambaryje, kurias paruošė tos gimnazijos vienuolės. Ir ažuolyniečiai, lyg pavasarį atskridusių paukščių būrys, tik čiulba, tik klega, čerška susudę už didelio stalo! Gražūs ir mieli jauni veidukai! Kiek juose nerūpestingo džiaugsmo! Užkalbini kurį nors lietuvišką, ir tau puikiai atsakoma. O toji „lordų“ (anglų) kalba gadina kitų kalbų tarėną! Žinoma, S. Amerikoje turime ir mes jaunimo gerai kalbančio lietuviškai, bet dauguma vis dėlto kalba lyg karštą bulvę burnoj laikdami. O urugvajiečiai, jeigu kalba lietuviškai, tai kalba pasigėrėtina gražiai, t. y. be akcento.

Saunus jaunuolis

Salia manęs už stalo atsisdėjo tautinių šokių vadovas Stanevičius ir tęsė pokalbį toliau. Jis be galo pamilęs su šauniu, tragiškai žuvusiu poetą Mačernį, Aistį bei kitus. — Vieno aš jums pavydžių gyvenantiems S. Amerikoje: jūs galite pirkti naujas lietuviškas knygas, gerėtis mūsų poetais, tuo kartu mums čia visa tai nepasiekiamo. — Žiūrėjau į šitą jauną odontologą su nuostaba — jis taip pa-

milęs mūsų skambia kalbą ir apamai visa, kas sava. Kalbėjo, kaip minėjau, puikiai ir taip jau sklandžiai, kad gal ir dėlto pasitautom kiek kalta ir iš to abstulbimo pačiai liežuvis vėlėsi burnoj ir atrodė įieškojau žodžių. Sis jaunas vyras mane džiugino savo lietuviškumu, o galvoj trankei mintis: ar daug tokių jaunuolių iševiojose? Ir kiek jų taip vertina lietuvišką knygą, kaip šis, jeigu jau vyresnieji, lietuviečiai, nelabai palankiai apie ją teatsiliepa? Jie kritikuoja knygas, jų autorius lygina su svetima tautais ir randa, kad anie geresni ir gana! O kai nenori žmogus su jų nuomone sutikti, užklausi, ar skaitai tą ir tą knygą, ar pažįsti tą ar kitą autorių? Atsakymas dažnai būna neigiamas. Tuomet labai patogu pasiteisinti kad mūsų knygos perbrangios. Pagalvojau: „Kam šventovė arti, tam Dievas toli“. Bekalbant ir bedūmojant, lyg per miglas mintyse svystelėjo jaunas, gražus, šiek tiek išvargęs veidukas — tai iš Australijos jaunimo kongresan atvykusi mergaitė, irgi odontologė: susipažinome ir išsikalbėjome. Jinai labai apgailestavo, kad simpoziumuose dalyvavau labai mažai jaunimo ir ypač sielojosi, kad to didžiojo poeto Aisčio kūrybos pasiklausyti atėjo dar mažesnis skaičius. Ji, besiklausydama Aisčio poezijos, stačiai jautė skausmą dėlto, kad jis toks didis ir taip mažai įvertintas ir gal jauniems nežinomas. . .

Tuo pačiu autobusu ir jau po dviliktos nakties grįžome namo dainuodami. Taip mano pirmoji diena Urugvajuje buvo graži.

Radio valandėlė

Sekantį rytą bėpusryčiaudami klausėmės lietuviškosios radijo valandėlės, kuriai vadovauja kun. Giedrys, talkinamas vieno šaunaus jaunuolio. Beje, ir man per ją teko prabilti.

Lietuvių Urugvajuje esama apie 10.000; kaikiurių nuomone, tikait 6.000. Daugumą jų sudaro komunistai arba komunistuojantys lietuviai. Pastarieji taip pat turi savo radijo valandėlę. Pasiklausėm ir savo paklydusių brolių programėles ir su p. Svečuliu nužygavome į bažnytelę. Pakeliiu aplankėm turgavietę. Čia, kaip ir Brazilijoje, sekma dienio rytais prekiaujama tam tikrose gatvėse. Jų turgus, pa lyginus su braziliskuoju, daug mažesnis ir skurdesnis — mažai pasirinkimo. Gal kiek kalta žiema, kuri čia daug šaltesnė nei Brazilijoje, kurios turguose didžiausias pasirinkimas. (B. d.)

Amerikos televizijos tinklas NBC paruošė dokumentinį filmą apie gyvenimą Kanadoje. Šio tinklo atstovai parinko atitinkamus vaizdus Toronto, Montrealio ir Otavos miestuose. Sis filmas bus rodomas NBC televizijoje rugsejo mėnesi. Kanados vyriausybė šiuo filmu yra susidomėjusi ir net pažadėjusi padengti išlaidas iki \$75.000.

Lietuvos konsulai A. Grišoniui Urugvajuje Argentinos lietuvių jaunimo atstovai Vyt. Balčiūnas ir sol. Z. Valadkainis įteikia dovaną — metale įgravirotą adresą. Tai buvo Argentinos lietuvių jaunimo atsilankymo progą Montevideo mieste 1964 m.

GIMNAZIJOS ATSTOVAS—AMERIKON

Vienintelė lietuvių gimnazija laisvajame pasaulyje Vasario 16 V. Vokietijoje gavo Vokietijos vyriausybės paramą moksleivių bendrabučio statybai. Pastaroji numatoma netrukus pradėti. Tam užmojui betgi reikia ir lietuvių įnašo — trečdalis visos sumos. Jai telkti yra įgaliotas kun. Alfonsas Bernatonis, kapuinas. Netrukus jis ketina atvykti S. Amerikon ir pradėti lėšų telkimo vaju. Tuo reikalu V. Vokietijos lietuvių veikėjai paskelbė atsišaukimą. Jame sakoma:

„Siemiet jai (Vasario 16 gimnazijai) sukanka 20 metų. Joje išėjo mokslys virš 60 abiturientų su brandos atestatais, įgalinančiais stoti į universitetus, ir virš 250 su vadinamais vidurinės brandos atestatais. Jie visi yra išsiskirstę po įvairius kraštus ir papildė lietuviškoje veikloje dirbančiųjų šviesuolių eiles.

Pasididžiuoti galime, kad per visus tuos metus Vasario 16 gimnazijos moksleiviai gražiai pasirodė mūsų tautiniuose ir svetimieks skiriamuose parengimuose, garsindami Lietuvos vardą visoje Europoje.

Laimingu sutapimu 1953 metais tuometinės mūsų Bendruomenės valdybos Vasario 16 gimnazijai buvo įgyta šauni beveik penkių hektarų dydžio Romovos sodyba su gražiu parku ir piliimi, kurios augstas bokštas priemen senąjį Karo muziejų Kaune. Gražiai šviečia mūsų trišpalvė nuo pilies bokšto ir kiekvienam byloja, kad čia Lietuvos sala. Sis šiandien milijoninės vertės turtas yra seniai pilnai išmokėtas, gausiai aukojant visų kraštų lietuviams. 1963-1965 m. Romuvoje išaugo nauji modernūs gimnazijos rūmai, kainavę virš 800.000 markių, lietuviams suaukojant vieną trečdali, o likusius du trečdalius padengiant Fed. Vokietijos istaigoms.

Kad šis lietuvių kultūrinis židinys Romuvoje galėtų savo paskirti atlikti, reikia, kad būtų naujai pastatyti mergaitėms ir berniukams bendrabučiai. Senoje pilijje laikyti toliau, kaip iki šiol, bendrabučius yra neimama. Mūsų visų lietuviška pareiga, kad Vasario 16 gimnazijos moksleiviai turėtų ne tik klases, bet ir apgyvenimui patalpas be priekaištų — jaučias ir visais požiūriais modernias.

Visi parengiamieji darbai atlikti. Tenka pasidžiaugti, kad kad Fed. Vokietijos istaigos ir šiuo atveju sutinka pakelti 2% bendrabučio statybos išlaidų, taip kad mūsų lietuviškas įnašas neprašys liekančio vieno trečdali. Pradžiai vokiečių istaigos skiria 280.000 DM. Reikia, kad mes patys, lietuviai, sudėtume šiam reikalui 140.000 DM. Vokietijoje gyvenantys lietuviai patys vieni tokios sumos suaukoti nepajėgs. Čia reikalinga visų laisvajame pasaulyje esančių lietuvių talka. Duosnio-

mis aukomis mes ir prašome paremti Vasario 16 gimnazijos bendrabučio statybą.

Romuva, bendrabučius pastačius, tarnaus ne vien Vokietijoje gyvenančiam lietuviškam jaunimui. Jos uždavinys — patarnauti po visą pasaulį išsisklaidžiusiam mūsų jaunimui, kad jis turėtų čia jaukų židinį, kur ir mokslus eitų ir sąmoningais lietuvišiais išauktų.

Aukų vajui pasiūvenčia Tėvas Alfonsas Bernatonis, OFM Cap. Jo nuopelnas — kad 1953 m. lietuviai įsigijo Romovos sodybą. Vasario 16 gimnazijos kuratoria, kuriai patikėti gimnazijos reikalai tvarkyti, vienbalsiai yra nutarusi Tėvą Bernatoni šiam kilniam lietuviškam žygiui įgalioti ir prašyti visų lietuvių šį aukų vajų įvykieriojai remti. Pajėgėme įsigyti Romovos sodybą, sugebėjome pastatyti gražius Vasario 16 gimnazijos rūmus. Nelietuviai būtume, jeigu nepajėgtume mūsų jaunimui bendrabučius pastatyti.

Vasario 16 gimnazijos kurtorijos nariai: 1. Lietuvių katalikų sielovados Vokietijoje atstovas — adv. J. Lukošius; 2. Lietuvių evangelikų atstovas — kun. J. Urdis; 3. Vokietijos Lietuvių Bendruomenės atstovai Tėv. Alf. Bernatonis, dr. P. Karvelis, dr. V. Lenertas, inž. J. K. Valiūnas; 4. Vokietijos Lietuvių Bendruomenės valdybos atstovas — J. Barasas; 5. BALFO atstovas — dr. J. Norkaitis; 6. Kun. B. Suginto atstovas — stud. P. Nevulis; 7. Laisvai rinktas kurtorijos narys — kun. B. Liubinas; 8. Vasario 16 gimnazijos direktorius — V. Natkevičius, M. A.

Vasario 16 gimnazijos mokinys: „Is tu plytų bus nauji gimnazijos bendrabučiai mergaitėms ir berniukams“

Plečiamas folkloro skyrius sostinėje

Jame numatyta surengti ir lietuvių meno paroda

Kanados valstybinis muzėjus Otavoj „National Museum of Man“ turi folkloro skyrių, kuris iki šiol nebuvo gausus ekspozatais. Pastaraisiais metais susidomėjimas šiuo skyriumi padidėjo, ir jo vadovybė ryžosi jį išplėsti bei imtis tyrinėjimo darbų. Dėlto tasai skyrius nuo 1970 m. birželio 1 d. pavadinamas „Canadian Centre for Folk Culture Studies“. Jau sudarytos sutartys su visa eile asmenų. K. Peacock iš Otavos tyrinėja kiniečių bendruomenę Br. Kolumbijoj ir rumunų bendruomenę Saskačevane. M. V. Caolai pavesta tyrinėti vokiečių bendruomenę Manitoboj ir Saskačevane. Dr. F. Henry iš McGill universiteto domisi negrais N. Skotijoj. H. Letourneau pradėjo tyrinėti prancūzų bendruomenes Manitoboj. Ukrainiečių bendruomenės Kanados vakaruose studijuoja A. V. Zaporzan ir P. Oršinskis. Specialią studiją apie tautinius muzikos instrumentus ruošia I. Macak Bratislavos mieste Cekoslovakijoje. Mūsų dailininkui Antanui Tamošaičiui Kingstone, Ont., pavesta kataloguoti bei paruošti paaiškinimus lietuvių liaudies meno dirbinių. Jis taip pat yra valstybinio Kanados muzėjaus folkloro skyriaus patarėjas. Be jo, muzėjus yra pasitelkęs visą eilę specialistų įvairių tautų meno reikalams.

Folkloro skyriaus direktorė yra dr. Carmen Roy, Kvebeko prancūzė. Ji tyrinėja prancūzų bendruomenes Manitoboj ir Saskačevane, padedama H. Remesch, kuri kartu domisi vokiečių ir austrų folkloru prerijoje. R. Klymasas, muzėjaus folkloro skyriaus slavų ir R. Europos sekcijos vedėjas, rūpinsis ukrainiečių medžiaginės kultūros rinkimu Manitoboj ir Saskačevane. M. Mullarkis yra vokiečių - skandinavų skyriaus vedėjas. Muzėjaus folkloro skyrius jau turi sutelkęs daug rinkinių, atspindinčių įvairių tautinių Kanados grupių kultūrą. Kaip rašo

muzėjaus biuletenis, surinktieji ekspozatai ruošiami būsimoms parodomis, kurios bus įrengtos Viktorijos muzėjaus pastate Otavoj. Jų tarpe bus ir lietuvių liaudies dirbinių paroda. Daugumą ekspozatų jau surinko dr. M. Raminienė. Jų paruošimas parodai teko dail. A. Tamošaičiui. Be lietuvių parodos, numatyta ukrainiečių paroda. Jai \$20.000 rinkinį padovanojo dr. M. Huculak Vankuveryje. Taip pat numatytos liaudies dirbinių parodos — žydų, latvių ir rumunų.

Folkloro skyriaus ekspozatai — rodiniai bus panaudoti ir nuolatinei parodai, kuri apims daugelį kultūrų, temų, rinkinių. Pvz. šiuo metu folkloro skyrius ruošia pastovią parodą Viktorijos pastato galerijoje jos atidarymo progą. Joje bus išstatyti drabužiai, liaudies muzikos instrumentai ir dainos įvairių tautinių Kanados grupių.

Visa tai tėra folkloro skyriaus darbo pradžia. Asmenys ir organizacijos, norinčios bendradarbiauti su tuo skyriumi, tesikreipia į jos direktorę dr. Carmen Roy, National Museum of Man, Canadian Centre for Folk Culture Studies, Ottawa, Ont.

PAGROBE LEKTUVA

Rankinė granaata ginkluotas 19 metų amžiaus lenkas K. Krysnis priverstė iš Dančigo į Varšuvą skridusį keleivinį lėktuvą nusileisti Danijai priklausančios Bornholme salos aerodrome. Kartu su juo politinės globos pasiprašė viena vedusių pora ir du sužadėtiniai. Lėktuvą pagrobėjas buvo sumintas. Už sudarytą pavoju lėktuvu keleiviam jam gresia 6 metai kalėjimo. Lenkijos vyriausybė reikalauja grąžinti visus penkis paėmusius. Reikalavimas greičiausiai nebus patenkintas, nes Danija lig šiol nėra grąžinusi kito lenko, kuris birželio mėnesį priverstė keleivinį lenkų lėktuvą nusileisti Kopenhagoje.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

STOVYKLAVO
ESPERANTININKAI

Tradicinė XII baltiečių esperantininkų stovykla šią vasarą buvo suorganizuota Kringėje. Be lietuvių, latvių ir estų, dalyvavo svečiai iš Leningrado, Maskvos, Kievo, Minsko, Kišiniovo, Karaliaučiaus ir kitų vietovių. Daugiau kaip 300 stovyklų dalyvių aptarė ligšiolinio darbo rezultatus, tolimesnę veiklos galimybes, ryšius su jaunąja esperantininkų karta. Apie 20 pranešimų padarė lektorai iš Vilniaus, Maskvos ir Leningrado. Nemaža laiko buvo skirta ekskursijoms, poilsio vakarams, saviveiklininkų ir stovyklautojų koncertams.

NAUJIEJI VADOVELIAI

"Sviesos" leidykla naujesiems mokslo metams išleido 145 vadovėlių bendrą trijų milijonų egzempliorių tiražą. Leidyklos direktorius Bronius Saulis "Tiesos" 186 nr. pasakoja: "Dėl jų leidžiamų pataisytų, atnaujintų, o 25 vadovėlių pritaikytų naujoms mokymo programoms. Antai vietoje įprastos "Aritmetikos" pirmaklasiams skiriame prityrusio pedagogo B. Baltyčio parašytą matematikos vadovėlį. Idomu tai, kad jame įvestos kai kurios algebrės ir geometrijos sąvokos, moksleiviai bus mokomi abstrakčiai mąstyti nuo pirmųjų pamokų. L. Šepkaus "Lietuvių literatūros vadovėlyje" vėnuoliktoms klasėms mokomoji medžiaga pirmą kartą išdėstyta ne įprastiniu monografiniu, bet žanrinio principu. Manoma, kad tai leis moksleiviams geriau suvokti bendrąją lietuvių literatūros raidą. Mokykloms rusų dėstomąją kalbą skiriamas J. Umbrasienės "Lietuvių kalbos vadovėlis" ketvirtoms klasėms, o mokykloms lenkų dėstomąją kalbą pateikiame naują, gausiai iliustruotą "Elementorių" ir A. Gaigalaitės bei R. Žepkaičės "Lietuvos TSR istoriją" dešimtos-vienoliktos klasėms. Su prantama, būtų idealu, jeigu moksleiviai ir mokytojai iš karto galėtų įsigyti naujus vadovėlius, pritaikytus naujoms mokymo programoms. Deja, paruošti ir išleisti juos per dvejus-trejus metus neįmanoma. Ruošiant naujus vadovėlius bendrojo lavinimo mokykloms, leidykla bendradarbiauja daugiau kaip su penkiais šimtais autorių — žinomais respublikos mokslininkais, aukštųjų mokyklų dėstytojais, didelę darbo patirtį turinčiais pedagogais ir pedagogais metodistais. Vadovėlius, be kitų autorių, leidyklai ruošia akademikas J. Jurginis, istorijos mokslų daktaras A. Merkys, filologijos mokslų daktaras Z. Zinkevičius, profesorius J. Budzinskis, didelis būrys mokyklų moksloinio tyrimo instituto specialistų..." Br. Saulis mini ir "Sviesos" išleistas pagalbines mokymo priemones — "Trumpą mokyklinį vokiečių lietuvių ir lietuvių-vokiečių kalbų žodyną", S. Molio "Zoologijos chrestomatiją", N. Gvozdeckio "Fizinės geografijos chrestomatiją". Prie pagalbinių priemonių priskiriama ir ateistinė A. Varsavskio knyga "Atardimai prie Nergesio jūros" apie ten rastus senosius pergamentus. Br. Saulis pasitaria net apie ištisą tokių "pagalbinių" knygų ateistinę seriją kompartijos vedamai kovai prieš religiją.

GRUPINIS PRIEVARTAVIMAS
"Komjaunimo Tiesa" 154 nr. paskele pranešimą iš teismo salės: "Respublikos Aukščiausiasis teismas atvirame posėdyje nagrinėjo T. Rezginskio, V. Urbano, Z. Cholevičiaus ir V. Keiziko baudžiamąją bylą. Šie asmenys kaltinami dėl grupinio išanksto paruošto dvidešimtmės D. S. išprievartavimo, turėjusio sunkių pasekmių. Teismas nuteisė T. Rezginskį, Vilniaus "Neries" firmos elektromonterį — 15 metų, V. Urbano, "Zalgirio" gamyklos šaltkalvį, ir tos pačios įmonės tekintoją Z. Cholevičių — 10 metų, o "Zalgirio" gamyklos tekintoją V. Keiziką — 8 metams kalėti..." Nukentėjusios merginos pavardė nutyliama, neskelbiamas nuteistųjų amžius, nes jie greičiausiai priklauso komunistinės moralės principais išauklėti jaunajai kartai. Pranešime pabrėžiama, jog tokiems asmenims netaikomos jokios lengvatos. Jie turi kalėjime praleisti visą teisę paskirtą laiką.

MAZEIKIEČIŲ SKUNDAS

Mažeikių rajono liaudies švietimo skyriaus vedėjas P. Barvydas, rajono architektas inspektorius S. Pocius ir laikraščio "Pergalės Vėliava" redakcijos darbuotojas S. Skabeikis "Tiesos" 176 nr. paskelbė skundą mažeikių kaimo ūkininkų. Mažeikių turi tik dvi mokyklas — aštuonmetę ir vidurinę, kuriose nesutelpa moksleiviai. Naujos 1280 vietų mokyklos statyba jau 1968 m. vėžio žingsniu pradėjo Mažeikių kilmąjosios mechanizuotos kolonos nr. 23 statybinkai. Jų darba išpeikė eilę komisijų, netgi reikalaujamos nubausti kaltininkus. Nebaigtos mokyklos statyba sustabdė valstybinės kontrolės skyriaus vyr. inž. B. Milovanovas. Naująją mokyklą dabar niekas nesi-rūpina, nors Mažeikiams be jos neįmanoma išsiversti.

KARO MOKYKLA

Priešlėktuvinės gynybos Vilniaus radiotechnikos mokykla yra vienintelė institucija Lietuvos teritorijoje, ruošianti karininkus Sovietų Sąjungos armijai. Naujos karininkų laidos iškilmes aprašė "Tiesa" rugpjūčio 1 d. laidoje. Karo mokyklų vadovas yra rusas gen. mjr. K. Logvinovskis, taręs pagrindinį žodį jaunųjų karininkų išleistuvėse. Pasak jo, mokyklai ypač rūpi išleidžiamų leitenantų politinis parengimas ir kovinis brandumas. Politinės ir kovinės parengties 19 pirmųjų pavardės buvo įrašytos į mokyklų garbės lentą. "Tiesa" pateikia tik tris tu pirmųjų pavardes — Vladimiro Achmatovo, Nikolajaus Barmasovo ir Vasilijaus Gorgono, nutylėdama kitas, nes jų sąrašas turbūt nebūna nė vieno lietuvių. Pusę baigusiųjų gavo diplomus su pagyrimu, jų tarpe lietuviai Jonas Kviektauskas, Algirdas Tarasevičius, Bronius Vasiliauskas, Sigita Paškauskas, Vytautas Bagdonavičius ir Jokūbas Zukauskas. Prie diplomų ir mokyklų baigimo ženklų įteikima buvo perskaitytas Sovietų Sąjungos krašto apsaugos ministerio mėsalo A. Grečkos įsakymas. Visoje iškilmėse nieko nebuvo lietuviško, išskyrus vieną kompartijos centrinio komiteto sekr. A. Barkausko raginimą karininkams "palaukti glaudžius ryšius su Lietuva, kur bebūtų atliekama karinė tarnyba, neužmiršti, jog karininkais jie tapo Tarybų Lietuvos sostinėje". Iš tokio raginimo persai išvardė, kad lietuviams karininkams nebus imanoma pasilikti Lietuvoje. Jų greičiausiai laukia Kinijos pasienis Sibire ar kuri kita Sovietų Sąjungos vietoje.

V. Kst.

SAULT STE. MARIE, ONT.

ISISTEIGĖ ŽUKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBAS "BRIEDIS"
Klubo įsteigimas Sault Ste. Marie lietuviams nėra staigmena. Šis reikalas žuvaltytoj-medžiotojų buvo aptariamas daug kartų, deja, prityrusio vadovo savo kolonijoje nepajėgė surasti. Reikalai pasitaisė, kai į mūsų koloniją iš Hamiltono atsikėlė ne tik gabus verslininkas, bet ir geras organizatorius A. Simkevičius (miesto centre turi įsigijęs didžiulį "Lock City" viešbutį). Jo iniciatyva, su kelių kitų asmenų pagalba, šiandien turime klubą. Valdybą sudaro: pirm. A. Simkevičius, sekr. Vl. Mokus, žuvaltytoj sekijos vadovė R. Galinėnė, medžiotojų — I. Girdzevičius ir šaudymo — J. Meškys. Revizijos komisija: M. Riuaka ir O. Skaržinskaitė. Žuvaltyvių bei medžiotojų gamtos sąlygos mūsų apylinkėse yra pasakiškos. Geresnių vietų šio sporto mėgėjams kažin ar galima būtų surasti visoje šiaurės-vakarų Ontario provincijoje.

Š. m. rugšėjo 6 d. klubo valdyba prie gražaus ir žuvingo "Echo Lake" ežero (apie 20 mylių į rytus nuo S. Ste. Marie) rengia viešą gegužinę (pikniką), kurios metu bus šaudymo ir žvejybos varžybos su premijomis. Vaikai iki 14 metų amžiaus nemo-

kamai bus pavaisinti dešrelėmis ir "minkštais" gėrimais. Klubą valdyba kviečia visus apylinkės tautiečius dalyvauti. Be to, klubo valdyba pakeičia bendradarbiavimo su kitais šios rūšies klubais (nuotolis nesvarbu). Kadangi mums nesivys klubų adresas yra žinomi, laukime atsiliepimų. Už tai iš anksto dėkojame. Susirašinėjimui adresu: A. Simkevičius, Lock City Hotel, 874 Queen St. E., Sault Ste. Marie, Ont. Tel. 256-7251. Arba: V. Mokus, 257 Birch St., Sault Ste. Marie, Ont. Valdyba

OTTAWA, ONT.

DU KARTU TEKŲ OTTAWOJE
Ten turėjau progos susitikti ne tik su vietos, bet ir už 30 mylių gyvenančiais tautiečiais. Iš tų apylinkių susidariau įspūdį, kad otaviečiai labai gražiai tarp savęs sutaria — ne tik suaugę, bet ir jų vaikai. Gražiai sveikia ir jų lietuviška mokykla. I mokyklos darbą, daug laiko ir sielos įdėjo jos vedėja p. Paškevičienė. Nors ir neturėdama garbės susipažinti su ja, bet daug gražiai atsiliepimų apie ją girdėjau iš tėvų, kurie siunčia savo vaikus į tą mokyklą. Garbė otaviečiams, kad jie taip sugeba tarp savęs bendrauti. A. R.

TAUTOS FONDO HAMILTONO SKYRIAUS VALDYBA RUGSĖJO 12, ŠEŠTADIENI, Jaunimo Centre rengia

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMĄ

ŠOKIUS PROGRAMĄ ATLIKS LONDONO "BALTIJOS" ANSAMBLIS, VAD. M. D. CHAINAUSKŲ

- Po programos — linksmi šokiai, loterija ir turtingas bufetas.
- ŠOKIAMS GROS V. BABECKO ORKESTRAS.
- Pradžia 7.30 v. v. VALDYBA

Edmundo daininkė A. Šmitienė, dažnai atliekanti meninę programą lietuvių parengimuose. Miesto šventėje ji dainavo K. nodiečių publikai. Nuotr. W. Kensit Studio Ltd.

AUKSO JIEŠKOTOJŲ DIENOS

Daugelis galvoja, kad istorinius įvykius ar įspūdingesnius šimtmečio senuosius praeities pergyvenimus tik specialiose filmuose galima pamatyti arba archyvuose apie juos pasiskaityti. Tai nėra visuomet būtina. Pvz. vienas istorinių pergyvenimų, beveik šimtmečio senuosio, kartojasi kas metai Edmontone. To įvykio scena tampa visas miestas, o jo veikėjai miesto gyventojai bei svečiai turistai. Tai Klondike Dienos Edmontone!

Pirmieji jieskotojai
Prieš 74 metus, vieną 1896 metų rugpjūčio mėnesio popietę, Yukono teritorijoje, netoli Dawson miestelio, mažą grupę mineralų jieskotojų atvyko prie Klondike upės. Grupės vadovas amerikietis George Carmack, vedęs indėnų kilmės žmoną Kate, pradėjo jieskoti tinkamos vietos palapinei pasistatyti. Kai jie pasiekė vietą, kuri vėliau tapo pavadinta Bonanza Creek, pastebėjo upės išplautame žvyruje keletą mažų auksų gabaliukų. Kad šioje krašto dalyje yra auksas, Kate buvo girdėjusi iš savo indėnų tėvų. Ilgai nelaukę jie griebėsi darbo. Po trumpo kasimo ir sijojimo visų didžiausiam susijaudinimui ir nustebei-mui atrado dar didesnius auksų kiekius. Sekančią dieną, truputį toliau, vietovėje, kurį tapo pavadinta Gold Bottom Creek, buvo rasta dar didesnių auksų gabalų, vadinamų "nugget".

Auks karštligė
Šio auks atradimas tapo naujos epochos pradžia. Kai žinia pasiekė didesnius JAV ir Kanados centrus, prasidėjo didžiulio, po Kalifornijos metalu atradimo, auks karštligė. Tūkstančiai laimės jieskotojų, ne tik

auksakasių, bet ir įvairių kitų profesijų pasuko šiaurėn, Klondike rajono kryptimi. Apie 19 š. pabaigą, kai buvo pasiektas kulminacinis taškas, apie 30.000 asmenų buvo atvykę jieskoti laimės šion 800 kvadratinį mylių teritorijon. Daugelis jų tapo turtingais, tačiau didelė dalis nusivylė bei pergyveno daug sunkių darbo dienų ir nepaprastai šaltų Yukono žiemų. Jie grįžo palieję ir namus. Neviena priglaudė ir šio šalto krašto kapai.

Išaugo miestas
Ypač greitai išaugo Dawson miestas. Klondike ir Yukon upių santakoje. Čia apsigyveno dauguma jieskotojų. Kiti dažnai atvažiuodavo čia iškausto auksą parduoti. Tais laikais buvo įprasta jį vadinti ir "auks miestu". Pagrindinėje gatvėje, kuri buvo, kiek galima tais laikais, apšviesta, tapo sutelktas visas prekybinis ir pramogų centras. Čia buvo daugelis auksų svėrimo ir supirkimo vietų bei bankų, krautuvų, šokių salių ir teatrų. Taip pat viešbučių, kurie niekad nebuvo uždaromi. Čia telkėsi taip pat didžiulės arklų kausty-mo ir vežimų dirbimo bei taisymo įmonės, batusiuvų bei siuvėjų dirbtuvės ir kitų įvairių profesijų šakos. Buvo įprasta taip pat pagrindinėje g-vėje susitikti. Taip pat čia, Front gatvėje, buvo geriausia proga pamatyti naujai atvykstančius arba tuos, kurie iš Dawson išvažiuodavo.

Čia taip pat buvo keletas pastatų, skirtingo tikėjimo žmonių, iš kurių sekmadienio rytų skambėdavo psalmių ir giesmių garsai. Čia, norintieji pasimelsti ir susikaupti, rasdavo paguodos, ramybės ir dvasinio sustiprinimo (Nukelta į 7-tą psl.)

HAMILTON, ONT.

KLB HAMILTONO APYLINKĖS
VALDYBA pradeda savo apylinkėse solidumo įnašo rinkimo vaju. Visi lietuviai šiomis dienomis gaus Bendruomenės laiškus, kur bus prašoma sumokėti solidarumo įnašą už 1970 ir 1971 m. \$4. Suma labai nedidelė, bet Bendruomenės valdybai labai svarbi ir reikalinga, nes tai yra jos pagrindinis pajamų šaltinis. Be to, tai padės sudaryti statistinius duomenis, kiek apylinkės lietuvių save skaito aktyviais Bendruomenės nariais. Bendruomenė yra pagrindinė visų vietos lietuvių organizacijų ir jai tenka čia pagrindinis lietuvių reprezentacijos darbas. O ka bedarytum, tai visur pasidaro išlaidos. Be to ir visi kiti organizaciniai vienetai visa laiką prašo iš Bendruomenės paramos. Kas yra surenkama, tai nevyska galima pasiakyti vietoje. Pusę surinktos sumos turi būti atiduota KLB krašto valdybai Toronto. Kad kuo daugiau pasilikėtų čia vietos kasoje, visi apylinkės lietuviai turėtų labai sąžiningai ir šita prašymą atsiliepti. Gavę mūsų laiška, nenumeskite jo, neatidėkite vis kitai dienai, bet tuoj pat užpildykite ten pridėtą čekį ir gražinkite mums pridėtame jau adresuotame voke. Įrodymu šituo savo tautinį solidarumą. Ar tai būtum senosios emigracijos tautietis, ar pokario tremtinys, ar jau jaunosios lietuvių kartos atstovas, visi pasisakykite, kad priklausome tai didžiai ir gražiai Hamiltono apylinkės lietuvių šeimai.

KLB Hamiltono apylinkės valdyba
VYSK. VALANČIAUS šeštadienį mokykla mokslo metus pradės rugšėjo 12, šeštadienį, 9.30 v. r. St. Patrick mokyklos patalpose (Victoria, King ir Main g. kampas). I pirmą skyrių priimami visi, kuriems šiais metais sueina 6 metai, ir parengiamieji skyrių darželių 4-5 metai. Pirmąjį šeštadienį vaikai paleidžiami 12 v. o visus kitus šeštad. — 1 v. Tėvai prašomi atsiųsti visus savo mokyklinio amžiaus vaikus.

Vedėjas
APYLINKĖS VALDYBOS posėdyje dalyvavo senesniai atvykęs svečias iš pavergtos Lietuvos. Iš abiejų pusių buvo pasakytos kalbos. Plačiai kalbama apie šį posėdį Hamiltone, tad pravarstų būty vietos apylinkės valdybą duoti viešą pareiškimą mūsų spaudai.

PIRMA KARTA ir Hamiltoną atvyksta Londono "Baltijos" ansamblis, kuris Tautos Fondo rengiamame Tautos šventės minėjime rugsėjo 12 d. atliks meninę programą. Hamiltoniečiai ir apylinkės lietuviai, ypač mūsų jaunimas, kviečiamas gausiai dalyvauti, nes su ansambliu atvyksta taip pat daug gražaus Londono atžalyno.

KOMUNISTINĖS LITERATŪROS knygynas prieš keletą mėnesių atidarytas Hamiltone. Dvylikta karta iš daugjų jo langus, buvo priverstas užsidaryti. Knygyno savininkė pareiškė, kad tai "fašistų" ir "kiaučių" darbas, nes 95% Hamiltono gyventojų remia Markso, Engelo, Lenino ir kt. komunistų veikėjų ideologiją. Idomu, iš kur savininkė surado net 95% rėmėjų, jeigu paskutiniuose rinkimuose i federacinį parlamentą komunistų atstovas Hamiltono surinko tik 310 balsų, o pačiame Hamiltone, beveik 10% pabėgėlių iš komunistinio "rojaus".

AUTOMOBILIO NELAIMEJE netoli Pickeringo žuvo a. a. Kuipers Jelt. Velionies žmona Danutė Vaitienė-Kuipers buvo sužeista. K. B.

A. A. ANTANAS UKYS, 79 m., mirė rugpjūčio 20 d. Henderison, General ligoninėje, kurioje sirgo 5 metus. Velionis buvo kilęs nuo Šveikšnių, Šiaulių apskr. I Kanadą atvyko 1909 m. Savu laikui buvo judrus visuomenininkas. Paliko žmoną, sūnų ir dukrą O. Kanėvienę, kuri per tuos ilgus metus taip nuosirdžiai rūpinosi savo tėveliu. Dalyvaujant giminėms ir gausiam būriui bičiulių, velionis palaidotas iš Hamiltono Aušros Vartų bažnyčios katalikų kapinėse. A. B.

AUDRONE GASIONAITĖ susižiedavo su Alfonsu Palčiausku. Vestuvės numatomos ateinančių metų pradžioje. Abu būsimieji jaunavedžiai reikišiai lietuviškoje veikloje, o Alfonsas jį pavasarij baigė McMaster universitete studijas.

JAUNIMO CHORAS vėl pradeda savo darbą. Pirmoji repetitija įvyks rugsėjo 13, sekmadienį, 4 v. p. p. parapijos salėje. Choriui vadovauja muzikas V. Verikaitis. Kviečiamas visos buvusios choristės ir naujos įsijungti į choro eilę. Choras yra jau pakviestas atlikti programą lap-

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

NAUJUOJU LIETUVIŲ PRANCISKONŲ provincijolui išrinktas T. Jurgis Gailiusis, OFM, jo patarėjais — T. dr. Leonardas Andrieus, OFM, T. Placidas Barius, OFM, T. Paulius Baltakis, OFM, ir T. Eugenijus Jurgutis, OFM. Atskirų vienuolynų viršininkai bus paskirti naujosios vadovybės posėdyje Kennenbunkporte.

STASY LOZORAITIS, diplomatas šefas, laiske vysk V. Brizgiui džiaugiasi, kad vis dar gaunama daug sveikinimų iš žymių žmonių lietuvių kopyčios šv. Petro bazilikoje atidarymo proga. Lietuvių kopyčia šiuo metu susilaukia daugiausia lankytojų ir jų didžiausio dėmesio.

BIRŽŲ GIMNAZIJOS penkiasdešimtmečio minėjimą rengia Biržų Klubas spalio 3 d. 6.30 v. v. Chicago Savings and Loan pastato Presidential Room salėje, 6245 So. Western Ave. Kviečiami dalyvauti visi biržiečiai ir buvusieji Biržų gimnazijos auklėtiniai. Pagrindinį pranešimą apie Biržų gimnazijos kultūrinę reikšmę nepriklausomai Lietuvai padarys G. Galva. Visą minėjimo programą atliks buvusieji gimnazijos mokiniai. Kvietimus iki rugsėjo 15 d. prašoma užsisakyti pas J. Jokūbonį, 6413 So. Sacramento, Chicago, Ill. 60629, tel. HE 4-2610, arba pas A. Matuzą, 8208 So. Washenaw, Chicago, Ill. 60652, tel. 434-8236.

J. KENTO UNIVERSITETO lektorius eiles šiais mokslo metais įsijungia Mindaugas Matulionis, gaves geografijos mokslų magistro laipsnį Buffalo miesto universitete. Dirbdamas dėstytoju Kento universitete, jis ruošis doktoratui.

LIETUVIŲ MUZIKOLOGIJOS ARCHIVO vicekuratorė pakviesta Saulė Jautokaitė, gimusi Rietave, baigusi Marijos augštesniąją mokyklą ir Chicago kolegiją. Ji pakeis mirusį archyvo vicekuratorių kompoz. J. Bertulį. S. Jautokaitė lietuvių spaudoje reikišiai kaip muzikos istorikė ir kritikė. Ji yra išvertusi į anglų kalbą prof. J. Zilevičiaus parašytus mūsų meninkų biografinius duomenis Vokietijoje leidžiamai Riemanno muzikos enciklopedijai.

BIRUTĖ BARAUSKIENĖ Detroitė laimėjo kepmo recepto konkursą, kurį kas savaitę skelbia laikraštis "Detroit News", premijuodamas geriausius virimo ir kepmo receptus. Paskelbęs laimėtojos pavardę ir jos nuotrauką, laikraštis klaidingai informavo skaitytojus, kad B. Barauskienė yra iš Vokietijos.

DR. DANGULĖ VARIKOJYTE, Lojolos universiteto etnografijos profesorė, išvyko penkių savaitių studijinei kelionei į Turkiją. Prieš porą metų studijų tikslais ji aplankė daugelį Azijos ir Afrikos kraštų. Kaip indėnų gyvenimo žinovė, prof. dr. D. Variokaitė sekantiems metais vyks į Peru tirti inkų senosios kultūros.

KUN. VINGAUDAS DAMILONAITIS, dirbąs lietuvių sielovadoje ir vokiečių prekybos mokykloje V. Vokietijoje, ilgesni laiką vieši JAV. Jis jau aplankė Los Angeles ir Chicago lietuvių.

LIETUVIŲ ADVOKATŲ IR TEISININKŲ Sąjunga Chicagoje atžymėjo veiklos keturiasdešimtmetį. Vienų jos pirmųjų organizatorių yra buvę teisėjai Jonas Zury. Didžiąją narių dalį sudaro JAV gimę lietuviai, kurie nuosirdžiai rūpinasi dabartine sunkia Lietuvos bėkle ir jos ateitimi, bet pastaruoju metu sąjungon išsijungia ir mokslius baigę naujieji ateiviai. Sąjungos dabartinis vadovas yra advokatas Povilas Smith. Rugpjūčio 26 d. valdyba surengė Silver Lake klube metinę golfo dieną ir iškilmingus pietus, kurių metu buvo pagerbtas baritonas Al. Brazis už ilgametį darbą lietuvių visuomenė.

ILLINOIS UNIVERSITETO Circle Campus geriausių studentų sąrašą gausu lietuviškų pavardžių: Vilija Dailidaitė, Tadas Graudys, Zilvė Numgaudaitė, Zilvė Kiliūnaitė, Regina Petruskaitė, Kristina Starkutė, Alma Vaitaitė, Raymond Banas, Berthanna Brinaitė, Linda Jonikaitė, Rūta Juškaitė, Tadas Kulma, Vytenis Kuraitis ir Aldona Macnoriūtė.

NAUJOSIOS ANGLIJOS Moterų Spaudos Klube Harvare pagrindine kalbėtoja buvo lietuvaite žurnalistė Jūratė Kazickaitė iš Niujorko, susilaukusi plataus profesinio pripažinimo.

Advokatas EUGENIJUS KRONAS, B. Sc., B. C. L., 32 James St. So., Royal Bank Building, suite 614, tel. 522-8781 Hamilton, Ontario

kričio pradžioje ir kaimyninė kolonija. Visais choro reikalais prašom kreiptis pas J. Pleinį, telef. 547-4876.

A. STULGINSKIO moksleivių ateitininkų kuopos pirmas susirinkimas įvyks rugsėjo 11 d. 6 v. p. Butkevičių name. Narių dalyvavimas būtinas. Bus naujų narių registracija. Visus prašom atnešti po \$2 nario mokesį. Valdyba

mo už reportażus iš P. Vietnamo. Minėtasis klubas kasmet pagerbia vieną pasižymėjusią žurnaliste. Siemė šį garbės teko J. Kazickaitė. Jai buvo surengtas specialus pabūvis ir įteiktas atitinkamas pažymėjimas.

Argentina

SEKMINGA OPERACIJA vaistinėninkui Vytautui Malėlai Fernandez ligoninėje padarė žymius chirurgus prof. dr. Hector La Ruffia, dalyvaujant Vašingtono universiteto prof. Felix Freund iš JAV, anesteziijos specialistui dr. Adolfo Sardinai ir lietuviui gydytojui dr. J. Simanaukui. Operacijai pirmą kartą buvo panaudota naujoji anestezija.

LA PLATA UPES DELTOJE pasiturintieji Buenos Aires gyventojai yra pasistatę vasarnamus. Meškeriotojus čia vilioja žuvų gausa deltos upėse ir kanaluose. Žiemos mėnesiai turtingiausi savo vasarnamams samdo prižiūrėtojus, mažiau pasiturintieji tenkinasi vienu kitu vizitu. Panašiai elgdavosi ir lietuvių vasarnamių savininkai, tačiau pastaruoju metu nežinomi piktadariai apvogė A. Kairio, J. Micidžio ir A. Šlepiko vasarnamus. Geriausiaie daiktai buvo išnešti, o likusieji sulaužyti, aptęsti. Irvykį tiria jūrų policija. A. Kairio pavogtame laivelyje meškeriojantys jaunuoliai lietuvių aptiko upokšnyje prie San Fernando. Jų suėmimas teikia vilties, kad bus surasti bendrininkai ir iš lietuvių pavogtas turtas.

INŽ. JONAS GAIDIMAUŠKAS atstovavo Buenos Aires elektros bendrovei DEBOS šios srities firmų suvažiavimui Bahía Blanca mieste.

EDUARDAS RYLISKIS centrinėje Buenos Aires dalyje atidarė didelę elektros reikmenų parduotuvę su remonto skyriumi "Verolux". Parduotuvėje dirba šeimos nariai, nes pats E. Ryliskis yra elektros laidų įvedimo rangovas. Jam su tarnautojais taigpi tenka prižiūrėti ir remontuoti 40 keltų Buenos Aires įmonėse.

Brazilija

JONAS BUDRECKA ir jo atliktus vėžio ligos tyrinėjimus plačiai aprašė dienraštis "O Estado de Sao Paulo". Jis yra agronomas, Brazilijon atvykęs po II D. karo. Eidamas agronomo ir administratoriaus pareigas Santa Amelijai ūkyje, Mairinique, J. Budreckas jau 19 metų laisvalaikio tyrinėja vėžio ligą rūsyje išrengtoje laboratorijoje. Vėžio ligos priežastimi jis laiko nuodinių civilizacijos chemines medžiagas, kurios iš laukų, daržų ir sandėlių su maisto gaminiais patenka į žmogaus kūną. Pasak laikraščio, J. Budreckas turi sudaręs tris tokių nuodinių cheminių medžiagų formules, bet jų ne skelbia. Vaisių vėžio ligai įveikti jis nesitiki sulaukti šiam šimtmečiui. Geriausias vaistas būtų laikyti natūralios gamtos išstatymu, vengiant nuodinių gaminių, kuriuos gamina modernioji chemija. Pagrindinis J. Budrecko argumentas — primityvios tautos neserga vėžiu.

BALTIEČIŲ KOMITETO valdyba Sao Paulo mieste šiemet sudarė estai, pirmininku išsirinkę Estijos konsulą dr. Ferdinandą Saukas. Pernai komitetui vadovavo lietuviai. Vadovybė keičiasi rotacine tvarka. Baltiečių Komitetas kasmet surengia liudnojo birželio minėjimą. Siemetine Baltijos respublikų sovietinės okupacijos 30 metų sukaktį planuojama atžymėti brazilų kalba išleista knyga apie Baltijos valstybes ir jas ištikusias tragedijas. Bendromis lietuvių, latvių ir estų įėjomis tikimasi sutelkti apie 8.000 naujųjų kruzeirų leidinio išlaidoms. Knyga bus skirta mokslus einančiam brazilų jaunimui, įvairioms įstaigoms ir bibliotekoms.

Britanija

ANGLIJOS IR ŠKOTIJOS LIETUVIŲ socialdemokratų suvažiavimas įvyko Mančesteryje rugpjūčio 8 d. Pagrindinį pranešimą apie tarptautinę būklę ir lietuvių socialdemokratų uždavinius išsivijoje padarė iš Londono atvykęs J. Vilkinskas. Už poros mėnesių Londone bus pradėtas leisti lietuvių socialdemokratų žurnalas, kuriame kviečiami bendradarbiauti visi Britanijoje gyvenantys lietuvių socialdemokratai. Suvažiavimui pirmininkavęs Škotijos lietuvis K. Tamošiūnas dalyviams suapzindino su lietuvių socialdemokratų veikla Glasgow mieste prieš I D. karą, ten leistą laikraštį "Rankpelnis". Britanijos lietuvių socialdemokratų naują vadovybę sudarė: pirm. K. Tamošiūnas, vicepirm. A. Pupelis, sekretoriai J. Vilkinskas ir S. Laurėnas, išd. V. Motūza. Lietuvių socialdemokratų atstovas dalyvaus rugsėjo pabaigoje Blackpool mieste įvyksiančiame Britanijos darbiųjų partijos metiniame suvažiavime.

LIETUVIŲ SODYBOJE surengta skautų stovykla suatrakė 74 skautus, įskaitant du svečius iš JAV, vieną iš Prancūzijos ir du iš Vokietijos. Stovyklai vadovavo J. Maslauskas.

JAUNUČIŲ IR JAUNŲ ateitininkų stovyklą rugpjūčio 23—30 d. D. Nottingham surengė kun. S. Matulis.

DIDŽIOSIOS BRITANIJOS lietuvių sąjungos tarybos posėdis — rugsėjo 19 d. Mančesteryje. Lietuvių Klubas patalpose S. Nemotais tarybos narius suapzindino su lietuvių Fondo statutu. Žymi posėdžio dalis skirta lietuvių jaunimo problemoms.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:	Mokame už:
pirmadieniais 9.30 — 5 v. p. p.	depozitus 5%
antradieniais 9.30 — 5 v. p. p.	šėrus ir sutaupas 6½%
trečiadieniais 9.30 — 5 v. p. p.	už vienu metų terminuotus indėlius 7½%
ketvirtadieniais 9.30 — 5 v. p. p.	
penktadieniais 9.30 — 8 val. vak.	
šeštadieniais 9.00 — 1 v. p. p.	

Liepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadieniais "Talka" nedirba.

Nemokama svyrybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas teikių patarnavimas. Pardavimas "American Travelers" čekius. Utkirtas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2.100.000.

RADIO & TELEVISION
SALES & SERVICE
168 Locke St. S., Hamilton, Ont.
Tel. 522-5028

ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE & ZENITH BENDROVĖMS
Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

Sviežia mėsa — Dešros — Skanumynai

R. Denninger Limited
HAMILTON — ONTARIO — CANADA
284-288 KING STREET EAST — 528-8468
740 UPPER JAMES STREET — 389-4113
Nemokama autoatitė prie abiejų krautuvų

Nešvarus uodas, pakilęs iš kavinės

Rašytojas G. Papini apie filosofą ir rašytoją Jean Paul Sartre

Giovanni Papini (1881—1956) — vienas žymiausių Italijos rašytojų apie Jean Paul Sartre rašo:

— Šio pokario laikais, tamsiausio literatūrinio nešvarų istorikų išsiveržimo grūdėjas ir globėjas yra Jean Paul Sartre. Sukrešusio kraujo klanas prasi-veržė drumzlėmis. Jis yra vienas viešųjų vietų literatūrinės respublikos durininkas. Tik jis vienas yra iš tų sėkmingųjų, gaudančių daugiau arbatpinigių iš savo ir kitų kraštų avingalių. Italai negalėjo nuo jų atsikilti. Rungdamiesi su Bosnijos ir Valakijos rašytojais — pasidarė Europos provincijos rašėjomis, priimančiais kiekvieną mišrainę, jei tik ji gaunama iš to miesto, kurį romėnai teisingai vadindavo Liutecija arba drumzlių miestu. Kazkas juos praminė „augštiniais“; jų burnos yra pražiodytos, kad priimtų sruvančius skydus ir sutrėšusias atmatas, ateinančias iš Prancūzijos...

Jean Paul Sartre prieš karą buvo neįdomus filosofijos mokytojas iš ambicijos ir aistros, kaip kad prancūzai sako. Prancūzijoje nesunku sutikti žmonių, kurie yra pilni smegenų ir aistros. Užtenka prisiminti senąjį Diderotą, galintį lygia aistra nugar-mėti ir padūges ir pasinerti smegenyse...

Mokytojas Sartre, dėstęs viename Paryžiaus licejuje filosofiją, priklausė kaip tik šitai žmonių grupei. Prieš vokiečių invaziją Paryžių jis gyveno savo nerūsyje gyvenima, skaitydamas paskaitas apie Kantą ir išsiblaškydamas slaptais melikavimais. Rezistencijos literatūra pastūmė jį į raudonos skiauterės priespybes. Jis jau buvo išleidęs savo novelių rinkinį „Le mur“, kuris tuomet didelio pasisekimo neturėjo, tačiau dabar, pagautas įsivaizduojamo didvyriškumo aureolės, metėsi į pelningesnius veikalus — romanus ir teatrą. Tuomet pasirodė, jo „L'âge de raison“ ir „Le surris“ po to, kai jau buvo parašęs scenai „Les mouches“ ir „Huis clos“.

Sartre laiku susigriebė, kad, pakilti iki gegutės medžio; literatūros buvo negana, nors buvo pilna visokių iškrūpimų scenų — reikėjo dar minties ir partijos. Minties tam, kad pritrauktų snobus, ir partijos, kad įsitautų minios. Jis tučiuojau persijusė, kaip dviem gelbėjimu diržais, egzistencializmu ir komunizmu, nugalėję tautų naudojimą kaip nekaltas mados mitais.

Daugelis Prancūzijoje ir kituose kraštuose nenusiuvokiančių Sartre laiko egzistencializmo galva, jeigu ne pačių sistemų kūrėju. Tikrovėje je egzistencializmas pirminis savo pradus yra gavęs iš dviejų minties žmonių, kad ir neramosios sielos, labai jį liai mylinčių Kristų: Kierkegaardas ir Dostojevskis. Prieš karą pačioje Prancūzijoje buvo apsi-stota ties Gabrielio Marcelio krikščioniškuoju egzistencializmu. Siekdamas komunistų partijos bilieto, vokiečių egzistencialistų padedamas, Sartre ryžosi egzistencializmą atskirti nuo tikėjimo ir panoro įrodyti, kad savo esmė jis yra grynas ateizmas. Tai jo pagrindinė žinomos konferencijos mintis — „L'existentialisme est un humanisme“. Bet akrobatiškas profesorius neapsižiūrėjo, kad paneigdamas egzistencializmo religinį pobūdį, rizikavo netekti jo pagrindą. Iš nuodėmės idėjos atsiranda baimė, atsakomybės idėja — iš įstatymo ir tikslų; neturint transcendencinio Dievo idėjos, be tokių dėsnių negalima gyventi. Negalima nuleisti laivo inkaro,

kai iš laivo šonų kabaliuoja nukirstos virvės. Tas atradimas, nors buvo ne jo, įgalino Sartre'ą prisidėti prie komunistų. Toks priklausymas, daugiau ar mažiau nuosirdus, modernioje prancūzų literatūroje nebuvo naujovė. Patys ryškiausi mūsų laikų rašytojai — Anatole France, André Gide, André Malraux — iš meilės priešingybėi ar iš griaunamojo instinkto buvo komunistinės ideologijos paliesti. Ir šiuo atžvilgiu Sartre tebuvo pasivėlinęs sekėjas...

Jean Paul Sartre prancūzų komunistams yra įtartinas, nes jis mato jame filosofinį žaidiką — miesčionišką veltėdžių pataikūną. Visa medžiaga, kuria Sartre naudojasi savo filosofinėm ir literatūrinėm temom, yra paimta iš svetimųjų, ypač vokiečių. Pas jį gali rasti Kanto likučius, Heideggerio žymes, Stirnerio ir Markso idėjas, Kraft-Ebingo ir Freudio įtaigojimus. Pasivadinęs prancūziškąjį pranašu, savo laimėjimus pagrindęs tėvynės pralaimėjimu, jis tebėra apstas įsibrovėlių galvosena...

Tačiau menkas mintytojas ir vergas galėtų per meną išsilyginti, bet ir tokiame išsilyginime profesorius Jean Sartre neturi teisės. Jo romanai yra ne kas kita, kaip grįžimas į žemiausias prancūzų 1890 m. natūralizmo tradicijas. Kaikurie Soares de Medān rašytojai, Emil Zolas mokiniai, jau buvo jį pralenkę, kurdami realistinius romanus, riebiai iškepus. Parnografiniai romanai Prancūzijoje yra labai sena liekana, primenantį Diderotą „Les bijoux indiscrets“, De Sades „Justine“ Rétif de la Bretonne „Paysan pervers“...

Kad bent būtų nešvariuose Sartre romanuose, kur veikėjai yra pamestgalviai ir bevaliai, grožio bei gėmės šviesa. Stilūs klaidai panašūs į Gerardo ar Bonnetaino, ištikimų Zolos mokinių stilių su Huysmanso prieskoniais ir pasiokėjimais į augstų jankių pavyzdį. Veikėjų analizė per daug ištęsta, paviršutinė ir bendra; aplinkybės atpa-sakotos, lyg tai būtų reportażas su liguistu literatūrinio įpeidžiu, profesionaliu užmoju. Tikrai pirmoji to rinkinio novelė „Mur“, Erostrato laiškas, Paryžiaus romanų rašytojams Sartre asmeny-praskleidžia tikro dailininko galimybę.

Beliaka jo teatriniai veikalai, tačiau ir čia nerandame nieko, kas šalia bendrybių, galėtų pateisinti profesoriaus Sartre savi-tumą.

Savo veikale „Mouches“ jis gvilvena garsiausias senovės tragedijų temas: Oresto ir Elektros kerštą savo tėvo nužudytųjų. Gige „Oedipe“, Girodoux „Elektroje“ darė tą patį, tik daug gražesniu ir gilesniu būdu bei savitumu. Sartre bandė at-naujinti temą, į sceną įvesdamas filosofą skeptiką ir sadistinį Ju-piterį, erinų pareigas pavesdamas šventyklos. Bet atridu tragedijos šerdis liko ta pati. Orestas nužudo motiną, ir už to-kį kerštą meilužis žmogžudys yra furijų persekiojamas. No-rint duoti naują ir gilesnę senovės kruvino įvykio interpretaciją, nepakanka kelių pašiepiančių pokštų ir dirbtinių aforizmų. Čia Jupiteris yra krikščioniškojo Dievo pajauka, tačiau Sartre tragedija augščiau satyrinio iškreipimo nepakyla, dažnai nusi-leidama iki farsų pakopos su filosofinėm pretenzijom. Anouil-ho „Antigona“ sukurta daug augštesniu ir kilnesniu užmoju.

Pagrindinis Sartre teatrinis veikalas yra „Huis clos“. Italas rašytojas, vertęs tą šėtonišką iš-siveržimą srautą, pavadino jį

„Dantė ir komedija“. Sartre ke-lia mirusių gyvenime pragare klausimą. Jo pragaras yra viešbučio kambarys, uždarys, apstatytas antrosios imperijos nekenčiamu stiliumi, turįs tik tris asmenis: vyrą ir dvi moteris — niekšą išdaviką, kūdikio žudikę ir lesbijininkę.

Sis pragaras klaidiai menkas, nieko kito neturįs be kankini-mų: mirusieji nekeičia savo sielų, jie pasmerkti būti tokiais, kaip buvę, amžinai kartoti ir prisiminti savo gėdą ir savo kaltes. Jo ryžtas esmėje nebuvo bepro-tiškas, bet, nepaisant savo egzis-tencializmo, Sartre turi labai ri-botą dvasią ir gyvenimo bedug-nę pažįsta tik labai iš tolo. Ta trumpa drama yra scheminis

Pianistas A. Kuprevičius atliko muzikinę dalį L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimo koncerte literatūros vakare Toronte rug-sėjo 4, penktadienį

juokas ir nerūsyje prisipažini-mų, nepavykusių pagundų, pa-mestgalviškų užspūlimų, dau-gelio beprasmiškų žodžių prasi-veržimas. Šitos gaujos didvyriai, be savo begėdiškumo ir neapykantos, nieko bendro neturi. Tai galvojančios marionetės, daug daugiau reikalaujančios už tikrus pasmerktuosius. Gyvūnais žmonės apvylę, Sartre pasisovė ir mirusius apvilti. Jo pirmąsėt mintis buvo nemaža: mirusiųjų pasmerkimas glūdi tame, kad jie negali numirti. Jie yra nu-bausti nuolatiniu vienodumo to-kiu gyvenimu, kuris negali būti nei pamirštas, nei aptipiktas. Ta-čiau Sartre menas čia pasireiš-kia žemiau už pasiimtą uždavinį. Paskaitės „Huis clos“, žmogus išsėina ne apsišvietęs, bet apte-męs.

Nevertėtu eikvoti žodžių apie Sartre paskutinį teatrinį dalykė-lį, „La putain respectueuse“ — propagandinę komediją apie miesčionis, patvirkčius turčius. apsigaubusius puritonisku pa-triotizmu, šlykštų veidmainišku-mą.

Tokia yra iki mūsų dienų Jean Paul Sartres figūra ir veikalai: dvejojop smaguriamosios nejauskos vaidintojas, atsiliepian-tis mūsų laiku kunkuliuojančiuo-se smegenyse ir kirkšniuose. Stai tas Sartre, kurį geltonosios li-teratūros atstovai priėmė kaip naujos galvosenos ir meno pra-našą šio pokario metu, kai neg-rai iš siaubo pasidarė balti. Tai tas Sartre, kurį kairurie drįsta lyginti su Baudelairu ir Flauber-tu, tas, kurį laidotuvių įstaigu durininkai stengiasi įterpti į kri-tiškas vitrinas. Nejaugi mes, nors buvom nugalėti ir sutrypti, neturėsim savigarbos ir insime mokyti iš šito neblaivaus pra-laimėjimų asmens?

Vienas ryškiausių Sartre aiš-kintojų Pierre Boutang, atmetęs daugelio nuomonę, pagal kurią „Jean Paul Sartre est le diable en personne“, tvirtina, kad tarp velnio ir Sartre, yra apsidėmio santykis: „Jean Paul Sartre est un possédé“. Nesileidžiant su Boutang ir begalines kalbas, ga-lime jį patikinti. Sartre nėra apstėtas, juo labiau nėra vel-nio apstėtas. Šėtonas yra daug išmintingėnis už jo istorikus, kurie apie jį tiek teišmano. Šė-tonas niekad nesapnavo pasinau-doti profesorium pasivadiniu-siu... Sartre nėra šėtoniška dvasia — jam stinga siaubingo didybės blizgėsio. Jis yra tik menkas žemesnės rūšies pasto-rojo meto europinio supuvimo ontologas. Negali būti palygini-mo net su Valpurgijos naktimi. Bet tai labai nešvarus uodas, pa-kilęs nuo senų sėdinių tos rive gauche kavinės, pranašiška va-dinamos „Les deux Magots“.

Sulietuvino dr. P. Mačiulis

ANTANO MISKINIO „Poezijos“ du tomas išleido „Vaga“ Vilniuje. Pirmajame tome yra sulietuvi-chronologine tvarka 1926-64 m. kūrybinių laikotarpio eilėraščių, antrajame — poemos „Ant Ligajo ežero krašto“, „Dirbtinės gėlės“, „Žaliasis kaimas“, „Lietuva“, „Keturių miestų“ frag-mentai, „Gulbė — karaliaus pati“, „Svajonė ir maištais“. A. Miskinis reiškiasi ir kaip vertėjas svetimų kalbų poezijos.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SA-JUNGOS I suvažiavimą JAV, Taboro Farmoje, Mičigane, rugsėjo 18 d. rengia centro valdyba. Jame bus ap-tartos LŽ Sąjungos dabartinės pro-blemos ir jos ateitis. Suvažiavimo da-lyviai prašomi registruotis iki rugsė-jo 10 d. pas V. Selenį, 31532 Groes-beck (M 97) Hwy., Fraser, Mich. 48026, USA. Registruojantis pride-damas \$3 registracijos mokestis, ku-ris bus grąžintas suvažiavime. Žurna-listų pasitarimas įvyks PLB valdybos spaudos ir radijo dienos išvakarėse.

„LITERATŪROS VAKARO“ pen-ktąją ilgo grojimo poklėtėlę ruošiasi išleisti J. Karvelio prekybos namai Čikagoje. Literatūros mylėtojai joje girdės savo kūrybą skaitančius rašy-tojus — Pulgį Andriųsį, Bernardą Brazdionį, Antaną Gustaitį ir Stasį Santvarą.

GRUPE BUVUSIŲ KARIŲ bendromis jėgomis Čikagoje ruošia spau-dai VI P. K. M. pėstininkų pulko is-toriją iki jo išformavimo 1926 m. rugpjūčio 31 d. Leidinio ruošėjams trūksta žinių apie karius, apdovanotus Vycio Kryžiumi kautynėse su len-kais 1920 m. ir 1923 m. vasario 16—23 d. d. kautynėse prie Onuško. Mi-nėtų kautynių prie Onuško, tarp Strieleskių ir Leipūnų, aprašymui reikia papildomų žinių apie dalyva-vusius batalionus ir kuopas, žuvusiu ar nuo žaidų mirusiu karių pavardes pilnam jų sąrašui, pulko III kuopos netaisėn paimto britų kari-ninko pavardės ir laipsnio, lenkų be-laisvių ir žuvusių karių skaičius, pa-galbon atskubėjusio P pėstininkų pulko išsidėstymo vietovių Augst-da-vario rajone. Buvusieji VI pėstininkų pulko kariai žinias prašomi siųsti Zigmui Rumsai, 3142 West 42 Pla-ce, Chicago, Ill. 60632, USA.

DAIL. J. BAGDONAS Niujorke tapo tris paveikslus partizaninėm temom. Viename vaizduojamas Dau-manto prisiveržimas į Vakarų pa-saulį, kitame — partizanų stabas miške ir kautynės pamšikėje. Savo dar-bų paroda dail. J. Bagdonas rengia spalio 17—24 d. d. Detroitė.

BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪ-ROS muzėjuje Čikagoje atidaryta ar-chitektų Jono ir Rimo Mulokų su-kurtą projektą modelį, brėžinių ir nuotraukų paroda.

A. SKEMOS „RASTŲ“ II tomas, redaguotas K. Ostrausko, skaitytuos pasiekęs po poros savaitės. Šiame to-me yra sutelktos visos A. Skėmos dramos.

DR. M. ANYSAS baigia savo istori-nį veikalą Vytautas-Aleksandras. Di-dysis Lietuvos kunigaikštis, kur apra-somos jo kovos už savo palikimą, jo laimėjimai ir nepasisekimai 1350—1430 m. Veikalas buvo pradėtas Vo-kietijoje po II D. karo ir tęsiamas Kanadoje. Jis buvo pertrauktas dar-bų „Senprisių laisvės kovos“ ir „Zy-miosios Lietuvos moterys“. Veikalas bus 400 puslapių. Panaudoti vokiški, lotyniški, lenkiški ir rusiški šaltiniai. Slaviškuose šaltiniuose jam padeda jo slavų kalbas gerai žinanti žmona Valerija. Atrodo, kad jis bus didžiausias ir naudingiausias veikalas apie Vytautą-Aleksandrą. Jį numatoma išleisti 1971 m.

PAULIUS JURKUS, vienas „Dar-bininko“ redaktorius, yra paruošęs spaudai eilutą trijų dalių poemą „Juodvarniai“, kurią tikisi išleisdi-ni. Autorius yra kartu ir dailininkas, tad ketina pats ją iliustruoti. Kaiku-ris poemos ištraukos buvo spausdin-tos periodinėje spaudoje.

PREL. PR. JURAS, apsigyvenęs Putname, Conn., uoliai rūpinasi AL-KOS muzėjau tvarkymu bei gausini-mu. Jo rūpesčių iki šiol surinkta daug lietuviškų eksponatų — retų knygų, laikraščių komplektų, doku-mentų, rankdarbių, paveikslių, muzi-kos instrumentų, gaidių ir t.t. Ilgai-niui net patalpa pasidarys permaža. Prel. Juras ketina ją padidinti dar dau-giau etnografinės medžiagos.

LITUANISTINŲ PASKAITU CIKLA akademiniams lietuvių jauni-mui Melburne, Australijoje, šią va-sarą surengė Korpi Romuva. Ciklas buvo pradėtas keturiomis paskaito-mis: G. Kaminsko — „Lietuvių ir latvių kalbos bei jų vieta kalbotyro-jė“, J. Grigaitienės — „Lietuvių išei-vijos literatūros apžvalga“, A. Zubro — „Lietuviškos išei-vijos prasmė“ ir A. Karazijienės — „Dabartiniai ar-cheologiniai kasinėjimai Lietuvoje“.

B. SCHOTTS SOEHNE LEIDYK-LA Mainz mieste. V. Vokietijoje, iš-leido liaudies dainų rinkinį „Volks-lieder der baltischen Laender“ („Bal-tijos kraštų liaudies dainos“). Šiame 54 psl. leidinyje yra įvairių kompo-zitorių harmonizuotos lietuvių, lat-vių, estų ir suomių 54 liaudies dai-nos. Rinkinio pradžioje — 12 lietu-vių liaudies dainų, jų tarpe „Kol jau-nas nevedęs buvau“, „Bernytis į ka-rą jojo“, „Aš nueisiu sodelin“, „Ir at-lėkė sakalėlis“, „Iš mažumėles be motinėles“.

BIRUTES POKELEVIČIŲTES knyga „Pasakos“ jau surinkta Čika-goje. Joje yra šešios pasakos — „Skraidantis paršukas“, „Daržovių gegužinė“, „Vasaros pasaka“, „Kale-dų dovana“, „Rimas pas Kestutį“, „Klementina ir Valentina“, pristaty-tos mažiesiems klausytojams „Ant-rųjų žirgėnėlių“ ilgo grojimo poklėtė-lėje. Autorė yra nekartą laimėjusi premijas už savo kūrybą — romanus ir kitus raštus.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

PETRONELĖ ZANIAUSKAITE, operos teatro veteranė, amžius se-siasdešimtmetį atšventė Vilniuje. Dainavimą studijavusi Kauno konser-vatorijoje pas sol. V. Grigaitienę ir prof. O. Marini, 1936 m. ji debiuta-vo P. Caikovskio „Eugenijaus Onie-gino“ Tatjanos vaidmenyje. Po sėk-mingo debiuto jai teko dainuoti Ra-munę J. Karnavičiaus „Gražinoje“, Eglę J. Dambrausko ir M. Petrausko „Eglėje“, Danutę St. Simkaus „Pag-rėnuose“. P. Zaniauskaitės sopraną didelis darbo krūvis užgėlė pokario metais: Margarita Ch. Gounod „Faus-te“, Dezzemona G. Verdi operoje „Otello“, Micaela G. Bizet — „Car-men“, Neda R. Leoncavallo „Paja-cuose“, Mimi G. Puccini „Bohemo-jė“, Tamara A. Rubinšteino „Demo-ne“ ir daug kitų vaidmenų. Recen-tyne teigimu, dainos ir vaidybos meno viršūnė P. Zaniauskaitė yra pasiekusi Madam Butterfly vaidme-nyje to paties pavadinimo G. Pucci-ni operoje. Pablogėjusi sveikata ja peranksti priverstė pasitraukti iš ope-rų scenos. Jos solo dainas ir duetus su A. Vaitkute, įrašytus magneto-fono juostoje, dažnai transliuoja Vil-niaus radijas. Šiuo metu suaktyvini-ninkė dirba Vilniaus respublikinės bibliotekos vokaliniam ansamblyje.

D. POSKOS BAUBLIUS BIJOTUO-SE, Šilalės rajone. Šiemet jau aplan-ke apie 11.000 ekskursantų. Be lietu-vių iš įvairių Lietuvos vietovių, čia dažnai atvyksta ekskursijų iš Lat-vijos, Estijos, Leningrado, Maskvos, Dniepropetrovsko ir net Kazachijos. Svečius su baulių lietuvių bei jų įkūrėju D. Poška supažindina bauli-ųjų prižiūrėtojas A. Bardauskas. Pa-minklų restauravimo valdyba Vilniu-je jau yra paruošusi baulių konser-vavimo projektą, kuris juos apsaugos nuo gedimo. Projekto įgyvendinimas atidėliojamas, matyt, dėl lėšų stokos.

KURSIŲ NERIJOS ISTORIJA at-kuria Nidoje atidarytas muzėjus. Diagramos, schemas ir žemėlapiai su-pažindina lankytojus su Baltijos jū-rus. Kuršių marių, Nerijos susidary-mo, pagrindinėmis krantų, kopų ypa-tybėmis. Ekspонатų tarpe yra smelio nugludintų savitų formų medžio ga-balų, žaibo suldytų smelio vamzde-lių, gintaro. Nemaža vietos parodo-jė skiriama kovai su keliaujančiu smėliu, kuris yra užpyles daugi-rinkėo Liudviko Režos gintajai Karvai-čių kaima bei kėlta žiurki vietoviu. Nerijos gyventojų senajai kultūrai ir buičiai atstovauja liaudies architek-tūros detalės, mažosios architektūros pavyzdžiai, namų apyvokos daiktai, žvejų laivų vėtrėngės. Didžiausias ekspонатas yra žvejų barkasas, ne-tilpęs muzėjuje, išstatytas Kuršių marių pakrantėje prie muzėjus.

R. VOLKAITES - KULIKAIŠKIE-NES knyga „Lietuviai IX-XII am-žiais“ išleido „Minties“ leidykla. Au-torė pagrindinį dėmesį skiria mate-rialinės lietuvių kultūros tyrinėjimams — žemdirbiškumui, gyvulininkys-tei, atskirom amatų šakom.

VILNIAUS TELEVIZIJOJE kon-certavo jauniausias Lietuvos augstų-jų mokyklų choras — Vilniaus inžine-rinio statybos instituto „Gaja“. Prieš šešerius metus ištęstam cho-rui vadovauja veteranas dirigentas Klemensas Griauzdė. Savo koncertus „Gaja“ pradeda tradicine Č. Sasnaus-ko ir Maironio daina „Kur bėga Šeš-upė“. Televizijos koncerto programoje buvo J. Naujallio „Jaunimo gies-mė“, „Vasaros naktys“, J. Kacinsko „Pjovėjais“, St. Simkaus „Ežerėlis“. A. Bražinskio „St. Simkaus jaunos-tė aina“ bei kitų lietuvių kompozitorių kūrinių. Didžiąją koncerto dalį diri-gavo „Gajijos“ vadovas K. Griauzdė, kėlėta dainų — jo talkininkas Re-gimantas Gudelis.

PETRO VAICŪNO aštuoniades-šimtąjį gimtadienį velionės darbu parodė atžmėjo Vilniaus respubli-kinė biblioteka. Lankytojai buvo supažindinti su jo poezijos ir dra-mos kūrinių, dramų ir literatūros veikalų vertimais.

MASKVINIS ŽURNALISTŲ SA-JUNGOS žurnalas „Sovetskioje Foto“ birželio laidos pirmąjį puslapį pa-puošė vilniečio fotomenininko An-tano Sutkaus nuotrauka „Vaikystė“. Du vidiniai žurnalo puslapiai yra ski-riami jo nuotraukai „Motinėty“.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMI-JOS istorijos instituto etnografi se-kantais metais tikisi užbaigti „Pa-baltijo etnografinio atlaso“ I dalį, kuri apims senuosius lietuvių žem-dirbystės ir gyvulininkystės įrankius bei padargus, pastatus ir drabužius. Dabar jau yra sudaryta 170 žemė-lapių, smulkiai suregistruotų liaudies meno ir buities lobiai. Likusias spras-gas bus stengiamasi užpildyti šią va-sarą. Vilniaus universiteto etnogra-fai, dailininkai, architektai, vadovau-jami istorijos mokslų kandidato Iz. Butkevičiaus, renka medžiagą.

VILNIAUS TELEVIZIJA savo žiū-rovams sukūrė penktą filmą pagal Viktoro Miliūno apsakymą „Mano Irena“. Scenarijų paruošė pats au-toris ir filmo rež. V. Dabaišinskas, filmavo operatoriai R. Tamarinai ir A. Klevenas, muziką sukūrė kom-poz. V. Klova, scenovaidžius — dail. A. Ničius. Tradicinio meilės trikam-pio pagrindiniai vaidmenys teko: žve-jui Antano — akt. M. Karkleliui, jo žmonos Irenos — akt. R. Staliūni-naitei, bufetininkės Zinos — akt. D. Bakaitei.

V. Kst.

Jie dalyvauja L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimo koncerto — literatūros vakaro programoje Toronte rugsėjo 4, penktadienį. Iš kairės: J. Aistis, Lietuvių Rašytojų Draugijos pirm. L. Andriekus, H. Nagys, A. Vaičiulaitis

Lietuvių kalbotyra Čikagos universitete

K. A. GIRVILAS

„Tėviškos Ziburį“ žinutė (7. 23). Kad Kanadoje daugelyje universitetų esančios slavistikos programos, bet niekur nesą bal-tistikos, labai būdinga. Lietu-viams, kaip baltiečiams, čia, ži-noma, krinta akysna toks netiks-lumas. Moksliai, pirma turėtų eiti baltistika, kaip senesnis kal-binis pradmuo, o paskui prie baltistikos eiti slavistika.

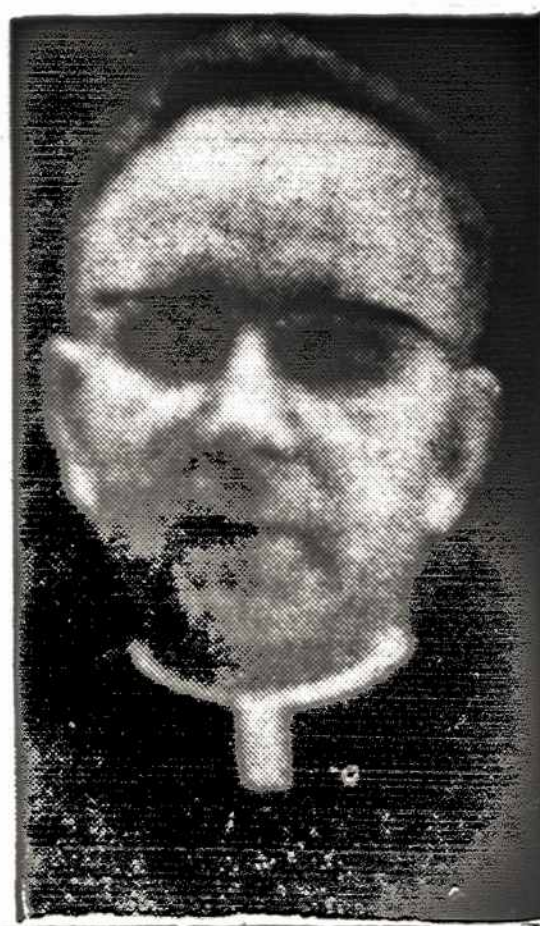
Vadinamieji dabar slavistikos skyriniai yra tik kurios slavų ka-bos lektūros, ir progomis gali būti kiek liečiama ir literatūra. Tai toli gražu iki slavistikos skyr-iaus, kuriame pirmiausia turė-tų būti slavų kalbų apžvalgos kursas, lyginamasis slavų kalbų kursas, slavistinė fonologija, istorinė gramatika ir t. t. Tiems slavistinės kalbos mokslams pa-gristi būtinas elementarinis bent keletas ty kalbų (rusų, lenkų) čekų pažinimas. Dabar, tiek Ka-nadoje, tiek Amerikoje dažniau-siai tenkinamasi pramokstant kurios slavų kalbos, susipažin-tant su slavų literatūra, istorija ir geografija, aplankant tuos kraštus, tuo dalyka ir baigiant. Vienu kitu atveju gal imamasi vertimų ar ty kalbų dėstymo.

Iki pastarojo laikotarpio ir Čikagos universitetas taip pat tik toki informacinį slavistikos darbą tedirbo. Nuo šių metų rudens, kai į universiteto progra-mą įtraukiama ir baltistika, t. y. lietuvių kalba ir lietuvių kal-botyra, jau darosi aišku, jog čia einama į pilną lingvistikos progra-mą. Tame universitete dabar dirbs kalbininkai — prof. dr. P. Jonikas, prof. dr. E. Stankiewicz, prof. dr. H. Golab, prof. Sweikowski ir kiti. Bus lektūros lietuvių, rusų, lenkų, čekų ir ki-tų kalbų. Tai sudaro mokslinę sistemą, kuri siekia tikslingo pilnumo baltų ir slavų kalboty-ras tyrinėjimo darbuose.

Prof. P. Jonikas šią vasarą davė pasikalbėjimą spaudai ir ten jis pažymėjo, kad lietuvių kalba yra labai svarbi bendruo-siuose kalbotyros moksluose, ypač lyginamojoje lingvistikoje, bet slavistikoje lietuvių kalba esanti būtina reikalinga. Tai pa-tvirtina lietuvių kalbos dalyko įtraukimo į Čikagos universiteto programą faktas. Mat, tas uni-versitetas nori laikytis augstame mokslo lygyje, todėl planuoda-mas kalbotyros sistema žiūri, kad visi reikalingieji dalykai bū-tų ton sistemon sudėti.

Čia darosi aiškus ir kitas fak-tas, būtent, kad Amerikos konti-nente jokis kitas universitetas neturi to, ką dabar turi Čikagos universitetas. Pagal tam tikrą tarponiversitetinį susipratimą ta būklė ir toliau tokia būsianti. Mums, lietuviams, malonu ir garbinga, kad senoji mūsų kalba yra įstojusi į tai deramą vietą ir jai dabar moksle atstovauja vienas žymiausių mūsų kalbininkų — prof. dr. P. Jonikas. Lauktina dabar, kad atsirastų studentu, kandidatu į kalbotyros mokslus kad jie paskui užpildytų visas mokslinio darbo vietas kur jų beatsirastų — Kanadoje ar Ame-rikoje, o pirmiausia, žinoma, kad užpildytų tas vietas, kurios bus Čikagos universitetuose.

Lietuvių kalbos studijų darbi

Jie dalyvauja L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimo koncerto — literatūros vakaro programoje Toronte rugsėjo 4, penktadienį. Iš kairės: J. Aistis, Lietuvių Rašytojų Draugijos pirm. L. Andriekus, H. Nagys, A. Vaičiulaitis

palaikyti, suprantama, svarbu ir lėšos. Tai pažymėjo ir prof. Jo-nikas savo pasikalbėjime. Įtrau-kimas lietuvių kalbos progra-mos į Čikagos universiteto kal-botyros sistemą yra paremtas lė-šomis, kurias tuo tarpu teikia Lietuvių Fondas. Dabar reikiā sutelkti didesni studentų skai-čius, tikriau sakant, gauti bent keletą tokių, kurie stotų į kalbo-tyros studijas, klausytų prof. Jo-niko paskaitų, išgytų mokslo laipsnius ir paskui, Jonikui išė-žus, užimti jo vietą universitete. Tokiu būdu pradėtasis darbas būtų tęsiamas toliau. Bet tam planui vykdyti reikia lėšų, iš ku-rių būtų galima duoti stipendi-jas lietuvių kalbotyros studen-tams.

Reikia turėti studentų, reikia turėti profesorių, reikia, kad pradėtasis lietuvių kalbotyros darbas išsilaikytų. Svetimkalbis negalės atstoti mokslininko, kaip prof. Jonikas, kuriam ir lietu-vių kalba, ir lietuvių kalboty-ra yra savi įgimti dalykai. Yra išteigai ir stipendijų fondas, kurio iniciatoriai yra dr. Gedi-minas Balukas, kun. dr. J. Prunskis, Kazimieras Oksas ir kt. Adresas: 2422 W. Marquette Rd. Chicago, Ill. 60629. Saskaitya nr. 59760-2 Chicago Savings & Loan Assn. 6245 S. Western Ave. Chicago, Ill. 60636, USA. Tas stipendijų fondas tėra šią vasarą įsteigtas. Jis laukia lietu-vių visuomenės susidomėjimo, kurį Mykolas Drunga spaudoje yra įsakmiai pabrėžęs: „Stipendi-jų fondas yra Lietuvių Bendruomenės lengvai nenurašyti visą dėkingumo saitais pririštų visą eilę jau bepradėjančių at-kristi ar jau ir atkritusių jaunų žmonių ir tuo būdu Bendruome-nė didinti savo pačios gretas“.

Lietuvių Fondas ir Lietuvių Bendruomenė veikia vieningai. Išteigtas stipendijų fondas savo uždavinį atliks, tik reikia, kad jį suplaukyt reikiamo kapitalo.

Atsiųsta paminėti

A SURVEY OF DEVELOPMENTS IN CAPTIVE LITHUANIA IN 1965—1968. Edited by Vytautas Vaitiekūnas. Published by the Committee for a Free Lithuania, 29 West 57th St., New York, N. Y. 10019, USA. 160 psl. mašinėle.

Tėvynės Sargas nr. 1(31). 1970 m. Politikos ir socialinių mokslų žurnalas, gaunamas pas administrato-rių Jona Jakučionį, 503 Euclid Ave., Brooklyn, N. Y. 11208. Leidėjas — Lietuvių Krikščionių Demokratų Sa-junga. Redaktorius — Domas Jasai-tis, šis numeris skirtas Steigiamojo Seimo penkiasdešimtmečiui.

Vilnius lietuvių liaudies dainose. Paruošė Gražina Krivickienė-Gustai-tytė. Kalba redagavo ir žodynėli pa-ruošė dr. Pr. Skardžius. Aplanas — Marijos Zymantienės - Biržiskaitės. Spausdino „Draugo“ spaustuve (4545 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629, USA) 1970 m., 384 psl. Kaina \$5.00. Lietuviškos Knygos Klubo leidinys. Filatelistų draugijos „Lietuva“ biu-letenis nr. 6, birželis-rugpjūtis. Re-daguoja ir spausdina E. Petrauskas, 7742 So. Troy St., Chicago, Ill. 60652, USA.

Lituanus. The Lithuanian Quar-terly 1969, vol. 15, no. 4.

Zymusis filosofas egzistencialistas Jean Paul Sartre, sovietų sim-potikas, Nidoje

UNITED TRUST

MANN & MARTEL
REAL ESTATE DIVISION

JANE — BLOOR, \$2,500 įmokėti, mūrinis 6 kambarių namas su garažu ir įvairiu. Moderni virtuvė ir prausykla, neperinama kambariai. Tik vienas blokas nuo požeminio ir krautuvų. BLOOR—DOVERCOURT, 13-kos kambarių pajamų namas. Prašo \$45,000 ir įmokėti apie \$12,000. Dideli kambariai, 3 virtuvės ir dvi prausyklos. Įrengtas rūšys. SWANSEA, aštuoni kambariai per du augštus, pilnai įrengtas rūšys. Graži plytų, atskiras namas. Privatus įvažiavimas ir garas. Įmokėti \$10,000. BLOOR — KINGSWAY, 6 butai su garažais ir privačiu įvažiavimu. Vandenių alyva šildomas. Puiki vieta nuomojimui, geros nuomos. Reikėtų bent \$25,000 įmokėti. JANE — ANNETTE, \$6,900 įmokėti. Dvibutis (duplex) po 5 kam-

barius kiekvienas butas. Du garažai, vandeniu alyva šildomas. Atvira skola iš 8½%. Arti centrui. SWANSEA, penki kambarių medinis namukas. Prašoma kaina \$16,900. Įmokėti \$2,500. Reikalingas pataisymų. Gera vieta. Maži mokesčiai. BLOOR — WILLARD, 7 kambariai dviejuose augštuose. Atskiras, mūrinis namas su įvažiavimu ir garažu. Dvi virtuvės, vandeniu alyva šildomas. Prašo \$29,500. Reikėtų didesnio įmokėjimo. Arti požeminio. ROYAL YORK — KINGSWAY, \$7,900 įmokėti, 6 kambarių, 3-jų miegamųjų vienaauštis namas su dvigubu garažu ir privačiu įvažiavimu. Pilnai įrengtas rūšys. Gražus didelis sklypas arti upelio. Reikalingi namai pardavimui.

B. SAKALAS

2320 BLOOR ST. WEST

TEL. 762-8255

Namų telef. 766-8479

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:

Pirmad. 10-3
Antrad. uždaryta
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-3
ir 4:30-7
Penktad. 10-3
ir 4:30-8
Šeštad. 9-12
Sėkmad. 9-10

MOKA:

už term. indėlius 3 metams 8%
už term. indėlius 2 metams 7½%
už term. indėlius 1 metams 7%
už depozitus čekių s-tas 5½%
už šėrus 1969 m. išmokėta 6%

DUODA PASKOLAS:

asmeninės — iki \$10,000 9%
nekiln. turto — iki \$30,000 8½%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaujų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų — iki \$10,000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaides. Priimame mokėjimus už nekiln. turto, telefonų, elektros, vandenį ir dujas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W.

Tel. 534-9286

HANOVER — HWY 4. Tik 4 mylios nuo gražaus miestelio, 6 kambarių mūrinis vienaauštis ir 1½ akro žemės. Prašoma kaina \$17,000 su maždaug \$7-8000 įmokėjimu. Namai be skolų.

BLOOR — CLENDENAN, Netoli parko, krautuvų ir požeminio susisiekimo, gražus 9 kamb. atskiras mūrinis, 6 kambariai pirmame augšte, 2 virtuvės, 2 prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu. Įmokėti \$10,000, lengvos išmokėjimo sąlygos.

BLOOR — ALHAMBRA AVE. 9 dideli kambariai, mūrinis, atskiras, moderniai įrengtos virtuvės ir rūšys. Arti susisiekimo ir krautuvų, įmokėti \$10,000.

BLOOR — RUNNYMEDE. Prie Bloor gatvės dvi krautuvės ir du butai. Ideali prekybiška vieta, geras investavimas. Reikalingas didesnis įmokėjimas, prašo \$60,000.

ANNETTE — RUNNYMEDE. Tik keletos metų senumo, gražių plytų, modernios statybos, 8 kambariai per du augštus. Skoningai įrengtas rūšys. Garažas ir privatus įvažiavimas.

S. JOKUBAITIS

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

JIESKOTE GERŲ EUROPIETISKŲ DESŲ — KUMPIŲ — SVIEŽIOS MĖSOS — IMPORTUOTŲ SKANUMYNŲ? visa tai rasite tik

tip-top MEATS

delicatessen
krautuvėse

SEKITE SAVAITGALIŲ SPECIALIUS PIRKIMUS!

1727 Bloor St. West (Prieš Keele St. požeminio stotį)

Yorkdale Shopping Centre ir nuo rugpjūčio mėn. —

Fairview Mall, Sheppard Ave. / Don Valley Parkway

VISŲ RŪŠIŲ MECHANINIŠKŲ AUTOMATINIŲ TAIŠYMAS, kvalifikuoti mechanikai, sąžiningas ir greitas patarnavimas lietuviams.

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College)

Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Cawthra Meats and Delicatessen

3635 CAWTHRA RD. (kampas Cawthra Rd. ir Burnhamthorpe Rd.)

Nauja prekyvietė (Shopping Plaza)

• Šviežia mėsa, • Lietuviški ir • Skanėstai

• įvairios dešros • importuoti sūriai (delikatėsai)

Kviečiame atsilankyti visus lietuvius

Savininkai: R. SIMANAVIČIUS ir V. BIRETA

Extra Realty Ltd.

758 DOVERCOURT RD., TORONTO 4. TEL. LE 1-1161

SWANSEA, \$20,000 įmokėti, atskiras mūrinis 2-ju butų, 6 metų senumo, modernus pastatas. Užbaigtas rūšys, trys modernios virtuvės, trys keturių gabalų prausyklos, garažas, privatus įvažiavimas.

BLOOR — RUNNYMEDE, \$10,000 įmokėti, mūrinis 12 kambarių dvibutis (duplexas), 2 rūšiai, 2 mūriniai garažai, privatus 9 pėdų įvažiavimas. Kaina: \$35,900.

J. KUDABA Namų tel. 783-2105

Kanados oro skautų grupė su savo "lėktuvu" laimėjo pirmą vietą karnavale - parade Romovėje. Nuotr. V. Bacevičius

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Sov. Sąjungos krepšinio pirmenybėse M. Paulauskas krepšio rungtynėse buvo antras. Jis iš viso įmetė 580 krepšių. Geriausiai metė Uralmašo A. Kandel — 589.

Maskvoje įvykusiame Sov. Sąjungos vyrų irklavimo pirmenybėse V. Butkus laimėjo pirmą vietą. Jis atvyks į Kanadą, kur dalyvaus pasaulio pirmenybėse.

Kestutis Sapka pagerino Lietuvos šuolio į aukštį rekordą. Šokdamas per nugara, jis perskoko 2.20 m. Senasis rekordas buvo 2.12 m.

Tarptautinis moterų krepšinio turnyras įvyko Sofijoje. Dalyvavo daugelis Europos tautų. Šiame turnyre pirmą vietą laimėjo Lietuvos rinktinė.

Vilniuje šią vasarą įvyko pirmasis R. Vokietijos ir Lietuvos dūdo imtynių susitikimas. Dabar atsilgindami už viešnagę į Berlyną išvyko Lietuvos dūdo rinktinė.

SPORTAS VISUR

Šią savaitę St. Catharines, Ont., vyksta pasaulio irklavimo pirmenybės. Gindami Sov. Sąjungos spalvas, dalyvauja ir keli lietuviai.

Tinklinio žaidimas buvo sugulvotas amerikiečių W. G. Morgan 1895 m. Šis žaidimas buvo pavadintas tuomet "minonette". Tinklinis nėra labai populiarus Amerikoje, tačiau Europoje jis yra labai paplitęs. Lietuvoje tinklinis ilgį nebuvo labai populiarus. Pradžioje šis žaidimas buvo vadinamas orasviedžiu, vėliau oriniu, o dabar — tinkliniu.

Amerikos plaukimo pirmenybės pasižymėjo naujais rekordais. Svarbų rekordą pasiekė J. Kinsella 1500 m. plaukime, pirmas įveikė 16 min. ribą. Jo naujas rekordas 15:57.10.

Europoje dabar vyksta varžybos geriausio futbolio įvairininko vardui laimėti. Šiuo momentu pirmąją vietą užima G. Müller. Jis per 34 rungtynes įmušė 38 įvarčius. Vis dėlto jo

Mokslininko laiškas sovietų vadams

(Atkelta iš 1 psl.)

buvo demobilizuoti ir suimti. Demonstrantas sutvarkė specialius KGB daliniais šūviais Novocerkaske ir Sverdlovsko gatvėse.

Dr. B. Docenka sakosi girdėjęs iš vieno politruko apie maršalo K. Rokosovskio žiaurumą Lenkijoje, kai jis ten ejo Lenkijos vicepremjero ir kariuomenės vado pareigas. Lenkijos vyriausybės pradėjus formuoti antisovietinę koaliciją, maršalas K. Rokosovskis, pasikvietęs jos narius posėdžiui, apkaltino socializmo išdavimu ir pats visus nušovė posėdžių salėje. Si dr. B. Docenka gauta informacija yra abejotinos vertės, nes jis kalba apie viso Lenkijos ministerių kabineto sušaudymą, kuris tikriausiai nebūtų likęs nepastebėtas Vakarų pasaulyje. Pasak dr. B. Docenkos, Lenkijoje tada dingo organizuota opozicija Sovietų Sąjungai. Maskvon sugrąžintas maršalas K. Rokosovskis susilaukė dar vieno medalio už Lenkijos ir Sovietų Sąjungos draugystės ryšių "stiprinimą".

Neapykantos sėjėjai. Kompartija per KGB agentus sėja neapykantą Sovietų Sąjungai gyvenančiose šeimose. Tėvai verčiami sekti vaikus, vaikai — tėvus. Informacijos apie dr. B. Docenkos gyvenimą ir veiklą KGB agentams teikė jo tėvas ir buvusi žmona. Jis taipgi perspėja kanadiečius saugotis kultūrinių mainų priedangą į Kanados universitetus atsiunčiamų sovietų akademikų, nes jie beveik visi yra gavę atitinkamus

uždavinius iš KGB. Pz. Olga Martinova Alberto buvo įpareigota rašyti pranešimus apie suiktus asmenis, išaiškinti amerikiečių CIA žvalgybos infiltracijos laipsnį į Kanados universitetus per amerikiečių profesorius. Dr. B. Docenka prašo suprasti, kad O. Martinova nenorėjo tokio uždavinio, bet jis jai buvo užkrautas kaip pagrindinė sąlyga išvykai į Kanadą. Priešingu atveju ji nebūtų gavusi leidimo išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos.

Laiška L. Brežnevui, A. Kosyginui ir N. Podgornui atomo teoretikas dr. B. Docenka baigia padėka už pažadėtą Nobelio premiją: "Jos aš negalėjau priimti. Būdamas iš esmės sąžiningu žmogui, nesijaučiu esąs pajėgus atlikti KGB užsakymą. Negi dėl šios priežasties jūs ir mane laikysite nepilnapročiu? Dar kartą prašau viešai ir formaliai pripažinti mano pareiktą Sovietų Sąjungos pilietybės iššildymą." V. Kst.

Torontiečio rašytojo Vytauto Tamulaičio novelė anglų kalba atspausdinta L. R. K. Susivienijimo laikraštyje "Garsas" 1970. VIII. nr. 4. Ji pavadinta "On His Own Land" ir išversta F. Moteikio.

Vincas Ankus - Ankudavičius, seniau gyvenęs Toronte, yra įsikūręs Čikagoje kaip laboratorijos tyrimų asistentas. Lietuvoje buvo baigęs miškininkystės mokslus. Atostogų proga aplankė "T2" ir savo gimines bei bičiulius.

TORONTO MIESTAS

Pranešimas atmatų išvežimo reikalu

Kadangi pirmadienis, rugsėjo 7-toji, yra nedarbo diena miesto tarnautojams, tą dieną jos nebus išvežamos.

Pirmadienio išvežimas bus atliekamas antradienį, o antradienio — trečiadienį.

H. F. ATYEO, P. Eng.,
gatyvų priežiūros viršininkas

Ateitininkų žinios

Prieškongresinėje stovykloje, kuri vyksta Dainavoje dalyvauja 36 Torontono ateitininkai.

Zygio "Ateitai" skolininkai, kurie turėjo pasidaryti Wasagos stovykloje ir dar neatsiskaitę, pradžiai pasiūst savo surinktus pinigus iki rugsėjo 30 d. šiuo adresu: V. Kolyčius, 86 Glenholme Ave., Toronto 170, Ont.

Wasagos stovyklos susidariusiam nuostoliui padengti aukėjo Z. Girauskas — \$40, Gudinskai (Hamiltonas) — \$10, p. Šmigelskiai — \$10, p. Ransonai — \$6. Po \$5 aukėjo: p. Kryžauskai, Poškai, Kakevičiai, G. Smolskis, C. Kuras, V. Karauskas, B. Saulėnas, p. Javai, A. Musteikis, J. Kutka, O. Rimkus, R. Paškauskas, p. Juzukonis, p. Melnykas, p. Glodenis, J. Zemaitis, K. Mileris, P. Bauža, F. Valickis, S. Zubrickas, p. Grabauskai, A. Zubrickas; \$4: V. Gataveckas; \$3 B. Norkus; \$2: J. Vėta; \$1: R. Astrauskas. Visiems nuosirdus ačiū!

Skautų veikla

• Mus pasiekė labai gausiai iliustruotas Čikagoje leidžiamas "Skautų Aidas" nr. 6. Jame apstu nuotraukų iš Kanados rajono. Daug rašinių jaunųjų rašyti. Techniškinis redaktorius v.s. Vijeikis žurnalą puošia patraukliomis iliustracijomis. Skautų tėvai yra prašomi "Skautų Aida" prenumeruoti savo vaikams 1971 metams. Prenumeratos bus renkamos draugovėse, žiemos veiklai prasidėjus.

• Mergaitės ir berniukai priimami į skautų-ėjų draugoves. Tėvai prašomi kandidatus į sueigas atvežti, joms prasidėjus, o nelaukti veiklos įpusėjimo. Kreiptis į turtininkus ar į atitinkamų draugovių vadovus-ves. Taipgi tėvai prašomi sekti šį "T2", skyrelį, kuriame skelbiama visa skautiška informacija. Č. S.

Sukaktys. Rugsėjo 28 d. Stasys ir Aldona Grigaliūnai atšventė 30 m. vedybų sukaktį. Iškilnėje dalyvavo ir sukaityninko brolis Vladas iš Lietuvos, su kuriuo buvo nesimatyta visas ketvirtis šimtmečio. S. Grigaliūnas yra naujasis Toronto kredito "Parama" unijos vedėjas.

Springhurst naujame name jo savininkams Alfonsui ir Onai Skrebūnams šeimos bičiuliai surengė staigmeną-pobūvį sukaityninkų 20 m. vedybų sukakties prisiminimą. Ta proga pašventintas sukaityninkų namas. A. Skrebūnas sėkmingai darbuojasi kaip statybos rangovas. Vaisėse, be gausaus būrio bičiulių, iš JAV buvo atvykęs rašytojas V. Volertas su žmona, p. Skrebūnienės sesute.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1 psl.)

aviacijai. Premjerui P. E. Trudeau pernai užšaldžius krašto apsaugos biudžetą \$1,8 milijono ribose, aviacijos vadovybė numatytas kelias minėtų lėktuvų eskadrilės buvo priversta sumąžinti iki dviejų. Rezultatas — joms buvo panaudotas tik 41 minėtasis naikintuvas. Sandėliuose be jokios paskirties stovi naujutėliai 32 naikintuvai, o metų pabaigoje jų bus net 74, verti \$138 milijonų. "Canadair" bendrovė, laikydami sutarties, gamina niekam nereikalingus lėktuvus, kurių Kanados aviacija greičiausiai neturės galimybės panaudoti.

Kanados vyriausybė davė \$15,2 milijono paskolą Indijai, kuri ją turės gražinti per sekančius 50 metų. Už šiuos pinigus Indija iš Kanados pirkė ropių sėklas, vario, asbesto, gumos ir kitų žaliavų. Užsienio reikalų ministerio M. Sharp pranešimu, nuo potvynio nukentėjusiam Pakistanui Kanada pasiuntė \$3,500,000 vertės maisto gaminių ir perdavė Kanados Raudonojo Kryžiaus finansinę \$40,000 paramą. Nepalis per Raudonąjį Kryžių gavo \$10,000.

Premjero P. E. Trudeau atostogų kelionės atstai kritikavo buvęs premjeras ir konservatorių vadas J. Diefenbakeris. Jo nuomone, P. E. Trudeau vadovaujasi šūkiu: "Keliauk, keliauk, keliauk, o Kanados reikalus tegu tvarko kipsas." Šiuos komentarus iššaukė premjero P. E. Trudeau atostogos Karibų ir Viduržemio jūrose, planuojamos kelionės į Maskvą ir Singapūrą tokiu metu, kai išryškėjo vyriausybės priemonių neveiksmingumas pažaboti infliaciją, kainų ir atlyginimų augimui, rekordinis 518,000 bedarbių skaičius, tris mėnesius trunkąs paštininkų streikas.

CESNAKAS

geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus kraujotaką valantis vaistas — padeda jam laisviai tekėti, apsaugo nuo nevalingų, nuo pavirto bakterijų bei jo sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako aliejaus, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per litus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikdami jo gydomojo bei stiprinamojo galios. Stenkitės būti stiprus ir sveikas. Dar žiandien nusipirkite "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje, Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsite. Šios česnako kapsulės netur nei kvapo, nei skonio.

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

Telefonai: LE. 6-2738

1611 Bloor St. W.

LE. 6-2664

Toronto, Ontario

BLOOR — ALHAMBRA, dvibutis, atskiras plytų namas per du augštus. Dvi modernios virtuvės ir dvi prausyklos. Garažas. Apie \$10,000 įmokėti, likusi skola iš 7½%.

BABY POINT, atskiras rupių plytų namas puikiame stovyje, užbaigtas rūšys su baru, dvi prausyklos, dvi modernios virtuvės, kilimai, garažas su privačiu įvažiavimu. Apie \$10,000 įmokėti ir viena skola.

HIGH PARK AVE — BLOOR, dėmesio profesionalai! Puikus, didžiulis 11 kambarių atskiras namas, buvęs gydytojo kabinetas, nepaaimoma vieta, aplinkui didžiuliai apartamentai, požeminis traukinys, apie \$15,000 įmokėti ir viena skola.

JANE — ANNETTE, apie \$4-5,000 įmokėti, atskiras mūrinis vienos šeimos namas, privatus įvažiavimas, prašoma kaina tik \$24,900.

QUEBEC AVE — BLOOR, apie \$10,000 įmokėti, 9 kambarių atskiras namas, vandeniu alyva šildomas, kvadratinis planas, modernios virtuvės, gražus kiemas su plačiu įvažiavimu, skubus pardavimas.

KENNEDY PARK RD. — BLOOR, apie \$15,000 įmokėti, puikus 8 didelių kambarių per du augštus atskiras namas, didžiulis balkonas, garažas su privačiu įvažiavimu, puiki vieta, tuojau galima užimti.

ORIGINALUS TRIBUTIS (tripleksas), prašoma kaina \$36,000 su maždaug \$10,000 įmokėjimu, atskiras, vos keliolikos metų senumo.

Al. Garbenis, ARBA Pr. Kerberis,

namų tel. HU 9-1543

namų tel. LE 5-1584

Mūsų tikslas visų pirmiausiai pasitarnauti savo tautiečiams.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAJAM TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

MOKA

IMA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
7% už 1 m. term. dep.
7¾% už 2 m. term. dep.

8% už asm. paskolas
8% už mortgicūsus

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5,000 ir MORTGICŪS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupiu dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustas iki \$5,000

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario.

Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

ANNETTE — DUNDAS, \$3,000 įmokėti, 6 dideli kambariai, kvadratinis planas, dvi modernios virtuvės, oru šildomas, didelis rūšys tinkamas poilsio kambariui, prašoma \$22,500.

KING — JAMESON, \$10,000 įmokėti, plytinis atskiras 7 kambarių per du augštus namas, vandeniu šildomas, 2 virtuvės, poilsio kambarys, privatus įvažiavimas, 1 mortgicūsus.

RICHMOND — JOHN ST., fabrikų zonoje C3V3, prašoma kaina \$33,000 už 2 namus, 1 — 10 kambarių, 1 — 8 kambarių, privažiavimas iš užpakalio, gali būti naudojami kaip dirbtuvės, 1 mortgicūsus.

JANE — BLOOR, \$8,000 įmokėti, prašoma \$31,900, plytinis atskiras 7 kambarių, soninis įvažiavimas, garažas, 1 mortgicūsus iš 9%.

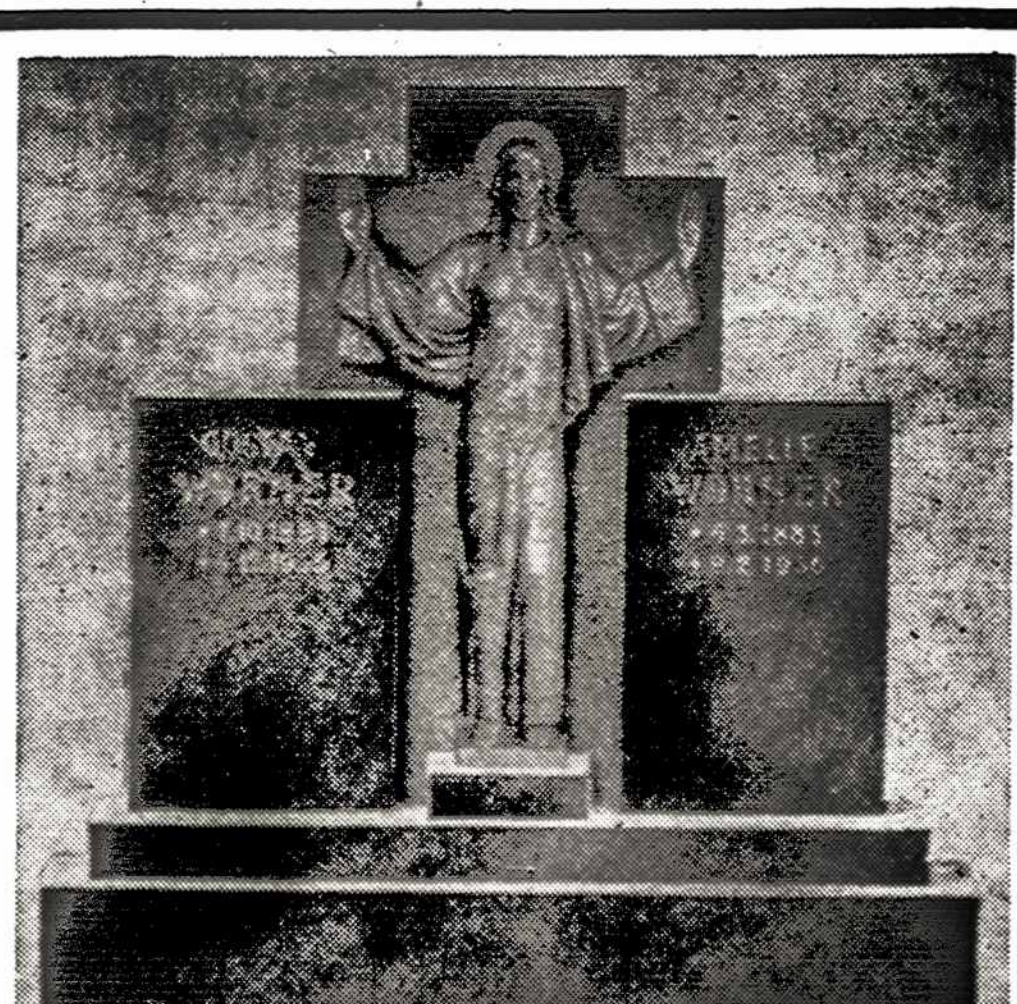
BLOOR — MONTGOMERY, \$29,900, vienaauštis (bungalow) plytinis, atskiras, vandeniu šildomas, pristatytas garažas, poilsio kambarys, 1 mortgicūsus iš 9½%.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,

Tel. LE 4-8459

Tuome krautuvų, namų vasarvietių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėmis sąlygomis paskolų — mortgicūsus.

VYT. MORKIS, A. BLUDZIUS ALV. (MIELDAZUKĖ) VISTOSKI

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-895

**BALIO MASKELIŪNO
DRAUDOS ĮSTAIGA**

Tel. 251-4864

Namų tel. 279-0814

VISŲ ROŠIŲ DRAUDA — LUA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-ųjų atstovybė

A. ČIZIKAS

TEL. 531-6165

ALFA RADIO & TV

Parduodame ir taisome ZENITH ir kitus televizijos priimtuvus, radijo ir HI-FI aparatus. Statome antenas. Turime didelį pasirinkimą lietuviškų muzikos plokštelių.

672 Lansdowne Ave. Toronto 4, Ont.

ĮVAIRŲ SIUNTINIŲ IR DOVANŲ !

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU

DOVANOS BE MUITO:

Motociklai, automobiliai, automobiliams motorai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos ir radijo priimtuvai, šaldytuvai ir t.t.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirmą pasiteirauti, nes automobilį skalčius yra ribotas.

• Be to siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.

• Turime parduoti įvairių medžiagų ir kitų prekių.

• Gyvena ne Toronto, prašome savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspreisu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.

• Sažiningai ir greitai patarnaujame.

Prieš pradedant ruošti siuntinį prašome rasti laiko ir pasiteirauti kiek ko galima vienam siuntinyje siųsti, nes nuo 1969 m. spalio mėn. daiktų ir ypač medžiagų kiekiai yra sumažinti. Be to, jei turime neaiškumų, prašome klausyti, telefonuoti bei rašyti — mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.

• Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasirodėsi patarnauti ateityje.

DARBO VALANDOS: pirmtieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

Savininkai: A. ir S. KALUZA

**LIETUVIAI STALIAI
maloniai kviečia**

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis

2160 DUNDAS Street West • Tel. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. Striaupis Res. tel. LE 6-5363

A & B TAILORS

Sav. A. B. BERESNEVIČIUS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

Tel. 531-1432

VYRIŠKŲ IR JAUNIMO MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HIFI STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.

532 - 7733

1613 Dundas St. W. Sav. R. Sasiulis

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036

Hamiltono skyrius: 293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelų, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisome televizijos, HI-FI ir radijo aparatus. Parduodame lentes ir baterijas. Priėmė specialistas su ilga praktika

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbai

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)

5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)

Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir gazoninio stotį. Gazonas, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilių remontai. Darbas atliekamas kuo sažiningiausiai. Garantuoti naujos dalys, geras patarnavimas, nuosavas vilkikas ir t. t.

Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas, oficialiai pripažinti mechanikai

Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

KOVA CONSTRUCTION COMPANY LIMITED

ATLIEKA VISUS STATYBOS DARBUS.

Stato naujus namus, įmones, garažus pagal sutartis. Remontuoja senus namus.

IRENGIA: virtuves, prausykla, šeimos ir žaidimų kambarius, židinius ir t.t.

Skambinti: Andrius Tamošiūnis, telefonas 278-1972

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatines transmisijas

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sažiningas ir garantuotas. Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST. Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS

BALDAI IR KT.

Vežamas turas pilnat apdraustas

Skambinti tel. LE 4-1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

SKAITYTOJAI PASISAKO

REALIZUOTA SVAJONĖ

Kai vaskupas V. Brizgys po sėkmingai baigtos įrengti lietuvių Šiluvos koplyčios Vasingtone šventovėje paskelbė naują vajų įrengti kitą Marijos garbei koplyčią Romos Šv. Petro bazilikoje, atrodė lyg neįvykdama svajonė. Kaip tai gali būti? Juk Šv. Petro bazilika yra jau keturi šimtai metų pastatyta, atbaigta ir meniškai išpuošta. Kas ten mus, lietuvius, įsileis ir ką mes ten kursime? Bet kadangi tos idėjos siūlytojas buvo mums labai artimas ir mūsų tautą nuoširdžiai mylintis kard. A. Samorė, neteko abejoti pasiūlymo tikrumu, o tik liko paskubomis priimti teikiama mums garbė ir pradėti realizuoti lėšų vajų. Daug kartų vysk. V. Brizgys tuo reikalu skelbė lietuvių spaudoje, rašė laikšvikiams lietuvių klebonams šiaipus geležinės uždangos, sudarė finansinį komitetą ir dėkojo tiek žodžiu, tiek laiškais priitariantiems ir su realia parama atsilepusiems lietuviams. Koplyčios įrengimo menininkui pakviėte tą patį kūrėją K. V. Jonyną, kuris buvo atlikęs Šiluvos koplyčios Vasingtone meno darbus. Padaręs sutartį su bazilikos administracija ir jos atsakingu architektu, pradėjo telti aukas, kad galėtų įmokėti pradžioje koplyčios įrengimo įnašą. Vajus vyko. Pinigai telkėsi, nes aukotojai su didele pagalba ir rimtumu priėmė vyskupo kvietimą. Ir štai po kelerių metų pastangų jau turime įvykdytą svajonę. Už tai esame dėkingi visiems aukotojams, bet ypač tos idėjos sumanytojai kard. A. Samorė ir jos vykdytojai vysk. V. Brizgijai. Kad ne jie, mes neturėtume šiandieną Aušros Vartų koplyčios Šv. Petro bazilikoje. Deja,

DEL PIANISTES ALDONOS DVARIONAITES

"T. 2." nr. 33, aprašant Europos liet. studijų savaitę Stutgarte, yra minimas ir tos savaitės programoje buvęs Aldonos Dvarionaitės koncertas. Čia rašoma, kad tą koncertą atliko "lietuvaite iš Lenkijos". Vargu ar Aldona Dvarionaitė būtų galima vadinti lietuvaite iš Lenkijos. Tiesa, Lenkijoje, Sopot miestelyje, gyvena jos vyras ir ji ten dažnai vieši, kai nėra išvykusi į koncertines gastroles. Teko sutikti šią garsiąją muzikę tuoj po jos pasirodymo Europos liet. studijų savaitėje, kai ji viešėjo Paryžiuje. Ji paklausta, kur šiuo metu gyvenanti, atsakė pusę laiko praleidžianti Lenkijoje, kitą pusę — Lietuvoje, kur gyvena jos tėvas muzikas prof. Balys Dvarionas. Su pianiste buvo proga plačiai išsikabėti, kai dail. Vytautui Kasiuliui palydinti, lankėmės

įvairiuose Paryžiaus meno muzėjuose. Idomu, kad ji šiuo metu Lenkijoje atlieka lietuvių ambasadorės rolę, nes koncertų reklamose ir lenkiškoje spaudoje ji pristatoma kaip "lietuvių pianistė". Tai teko matyti spaudos iškarpose. Visur ji vadinas mergaitine pavarde, nežinint, kad Lenkijoje būtų "patogiau" rodytis su lenkiškąja. Tačiau ji yra viena iš daugelio sutiktų (daugiausia Lietuvoje) jaunų žmonių, kurie lietuvišką laiko svarbiau už viską ir nesi-vaiko svetimų dvarų.

Beje, Aldona Dvarionaitė ateityje galbūt atvyks į S. Ameriką. Ji tokį pageldavimą yra pareiškusi ir dabar priklauso nuo Amerikos lietuvių ir jų sugebėjimo pianistę čia priimti.

E. Šulaitis

NETIKSLUS RŪŠIAVIMAS

"T. 2." 23 nr. P. Lelis informaciją apie Kanados Lietuvių Fondą rašo: "Gegužės pabaigoje įvykusiame inžinierių ir architektų suvažiavime buvo tikėtasi gauti Fondui kelėtą naujų narių, bet negauta nė vieno." Tai netiesa. Pats P. Lelis skelbia, kad Leonas Stankus paaugojo Lietuvių Fondui \$100. Jis yra chemijos inžinierius, ilgus metus gyvenęs Toronte. Šiuo metu gyvena Cincinnati, Ohio, ir yra tyrimų laboratorijos vedėjas. Jis minėtą šimtą paaugojo KLF Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų suvažiavime Toronte.

P. Lelis taipgi rašo, kad "daugiausia į Fondo narius stoja paprasti lietuviai." Tuo yra pagrindo suabejoti. Be to, išelvių visi esame paprasti lietuviai. Nėra pagrindo skirstyti savo žmones į paprastuosius ir nepaprastuosius. Toks drubūzimas nepasitarnauja KLF vajeus sėkmingumui. Narys

Beje, Aldona Dvarionaitė ateityje galbūt atvyks į S. Ameriką. Ji tokį pageldavimą yra pareiškusi ir dabar priklauso nuo Amerikos lietuvių ir jų sugebėjimo pianistę čia priimti.

AUKSO JIESKOTOJŲ DIENOS

(Atkelta iš 4-to psl.)

rimino. Žodžiu, pagrindinėje gatvėje vykdavo didelis judėjimas, o visame mieste jaučiama dinamika pakilus nuotaika. Tas magiškas žodis "auksas" visus laikė tarsi užburtus. Didžiausia aukso gamyba buvo pasiekta 1899 m., kai šio tauraus metalo buvo iškasta ar rasta už 22 milijonus dolerių.

Nuo 1900 m. aukso gamyba Klondike rajone žymiai sumažėjo. Tačiau tuo laikui pionierių dvias, jų pergyventi sunkumai bei ryžtas, tarsi legenda, ir dabar eina iš kartos į kartą, skatinama įieškoti naujų horizontų ir naujų kelių.

Parodos tema
Klondike Dienų tema Edmontone, susijungta su metine pramonės ir žemės ūkio paroda, prasiidėjo prieš aštuonerius metus. Edmontonas yra ne tik Kanados naftos šaltinių centras, bet ir vartai į plačiąją šiaurę. Jis tapo tarsi nervų centras ir tiekimo bazė atgyjančiam pramonės milžinui šiaurėje nuo 60-tos paralelės. Kai Edmontono "Exhibition Association" įieškojo naujo impulso ir temos savo metinei žemės ūkio parodai, buvo prisiminta Klondike aukso dienų įkarštis ir jaudinančios momentai praeito šimtmečio pabaigoje. Kadangi Edmontonas tapo ne vien žemės ūkio, bet ir didelių pramonės centrų, ši tema gavo pilną prekybininkų, spaudos bei organizacijų pritarimą. Taip atsirado Klondike Dienos Edmontone. Jos per trumpą laiką labai išpopuliarėjo ir tapo Šiaurės Amerikos demesio centru. Šis Klondike Dienų festivalis jau pralenkia pagarsėjusią "Calgary Stampede" ir "New Orleans Mardi Gras", nes čia kas metai įvyksta ne tik pramonės ir žemės ūkio paroda, bet ir 10 dienų karnavalas.

Ivairios pramonės
Kas metai vis didesnis skaičius endontoniečių rengiasi taip vadinamam "Gay Winterties" apredu. Krautuvinių personalas, viešųjų įstaigų tarnautojai bei tūkstančiai eilinių piliečių pasipuošia drabužiais, kurių stilius buvo madoje praeito šimtmečio pabaigoje. Viešieji pastatai, ypač miesto rotušė, bankai, krautuvinės Klondike dienomis dekoruoja pastatus taip pat jų laiku statytos stiliumi. Miesto aikštėse, prie didesnių viešųjų pastatų būna įrengtos scenos, kur vietiniai muzikai bei dainininkai linksmina gyventojus bei svečius turistus. Didesnėse miesto centro gatvių sankryžose įvairių organizacijų šokėjų grupės šoka tautinius šokius, orkestrai groja linksma populiariais melodijais. Išpūdingi taip pat kaikiuriniai dižiųjų krautuvinių patiekiami ne mokami pusryčiai. Tūkstančiai žmonių čia būna vaišinami bei aptarnaujami prie specialiai įrengtų krosnių, kurios būna išrikuotos automobilių aikštėse. Įrengtoje priekyje scenoje tuo pačiu laiku skamba muzika bei dainos, šokiai bei premijuojami dalyviai su puošniausiais Klondike Dienų drabužiais. Čia taip pat turi progą pasirodyti daugelis vietinių talentų.

Spalvinga promenada
Idomiausia programos dalis — sekmadienio popiečio promenada. Edmontono Jasper Avenue ir klondike dienų vakarais. Apšviestas mirgančių šviesų jūra, šis Kanados Šiaurės Vakarų metropolis savo gausiomis, erdvėmis svetainėmis ir viešbučiais vaišino bei linksmino svečius. Daug žymių meno ir muzikos pajėgų buvo pakviesta šia proga iš JAV ir Kanados centrų. Daug vietinių talentų turėjo progą pasirodyti šio iškilniui metu. Didžiulis "Bonaventure" viešbutis, 125 Ave prie St. Albert Trail pakvietė Edmontono lietuvių kolonijai gerai pažįstamą veikėją — dainininkę A. Smietienę atlikti programos dalį "Bonaventure" viešbučio savininkai pareiškė pasitenkinimą P. Smietienės atliktu darbu, pageidavo ir ateityje ją išgirsti.

Nors 1970 m. Klondike Dienos Edmontone neseniai pasibaigė su dideliu pasisekimu, jų organizatoriai pareiškė, kad sekančią metų Dienos bus dar įdomesnės. J. P.

nada. Edmontono Jasper Avenue tampa tirščiausiai vaikščiojančių žmonių gatve pasaulyje. Visas motorizuotas judėjimas sustabdomas ir dešimties bloku ruožė pasipila šimtas tūkstančių žmonių. Čia, panašiai kaip Front gatvėje Dawson mieste aukso atradimo dienomis, edmontoniečiai turi progą sutikti pažįstamus bei draugus, pasigėrėti vienas kito spalvingais Klondike Dienų drabužiais, pamatyti gatvių sankryžoje įrengtose scenose šokių, dainuojamų solo ar grupės dainininkų dainų bei įvairaus humoro anekdotų ar pasakojimų. Šis visas įvairus ir spalvingas judėjimas besibyspandantis su paklūsiu nuotaika žmonių palieka tikrai didelį įspūdį. Spaudos atstovai, fotografai bei televizijos technikai fotografuoja bei filmuoja šią margą žmonių minią, o televizijos bei radijo stotijų komentatoriai su daugeliu dalyvių kalba apie Klondike Dienas. Čia galima pamatyti daugelį gausių šeimų, kurių nariai, net ant rankų nešiojami kūdikiai, būna pasipuošę spalvingais drabužiais, taip pat ir laimėjusius premijas barzdų bei ūsų auginimo konkurse.

Automobilių lenktynės
Klondike Dienomis norintieji taip pat gali praleisti laiką automobilių lenktynėse, kurios rengiamos prie miesto ribų Speedway Parke. Tai didžiulis, modernus prieš porą metų užbaigtas stadionas, kuriame telpa 40—50 tūkstančių žmonių. Čia kartais dalyvauja pasaulinio masto lenktynių čempionai. Verta dėmesio upės regata — valčių ir sielių (Raft) lenktynės bei daugelis kitų įvairių pramogų.

A. Smietienė programoje
Idomu, in triguojantis ir linksmas buvo Edmontonas taip pat ir Klondike Dienų vakarais. Apšviestas mirgančių šviesų jūra, šis Kanados Šiaurės Vakarų metropolis savo gausiomis, erdvėmis svetainėmis ir viešbučiais vaišino bei linksmino svečius. Daug žymių meno ir muzikos pajėgų buvo pakviesta šia proga iš JAV ir Kanados centrų. Daug vietinių talentų turėjo progą pasirodyti šio iškilniui metu. Didžiulis "Bonaventure" viešbutis, 125 Ave prie St. Albert Trail pakvietė Edmontono lietuvių kolonijai gerai pažįstamą veikėją — dainininkę A. Smietienę atlikti programos dalį "Bonaventure" viešbučio savininkai pareiškė pasitenkinimą P. Smietienės atliktu darbu, pageidavo ir ateityje ją išgirsti.

Nors 1970 m. Klondike Dienos Edmontone neseniai pasibaigė su dideliu pasisekimu, jų organizatoriai pareiškė, kad sekančią metų Dienos bus dar įdomesnės. J. P.

Automobilių lenktynės
Klondike Dienomis norintieji taip pat gali praleisti laiką automobilių lenktynėse, kurios rengiamos prie miesto ribų Speedway Parke. Tai didžiulis, modernus prieš porą metų užbaigtas stadionas, kuriame telpa 40—50 tūkstančių žmonių. Čia kartais dalyvauja pasaulinio masto lenktynių čempionai. Verta dėmesio upės regata — valčių ir sielių (Raft) lenktynės bei daugelis kitų įvairių pramogų.

A. Smietienė programoje
Idomu, in triguojantis ir linksmas buvo Edmontonas taip pat ir Klondike Dienų vakarais. Apšviestas mirgančių šviesų jūra, šis Kanados Šiaurės Vakarų metropolis savo gausiomis, erdvėmis svetainėmis ir viešbučiais vaišino bei linksmino svečius. Daug žymių meno ir muzikos pajėgų buvo pakviesta šia proga iš JAV ir Kanados centrų. Daug vietinių talentų turėjo progą pasirodyti šio iškilniui metu. Didžiulis "Bonaventure" viešbutis, 125 Ave prie St. Albert Trail pakvietė Edmontono lietuvių kolonijai gerai pažįstamą veikėją — dainininkę A. Smietienę atlikti programos dalį "Bonaventure" viešbučio savininkai pareiškė pasitenkinimą P. Smietienės atliktu darbu, pageidavo ir ateityje ją išgirsti.

Nors 1970 m. Klondike Dienos Edmontone neseniai pasibaigė su dideliu pasisekimu, jų organizatoriai pareiškė, kad sekančią metų Dienos bus dar įdomesnės. J. P.

Automobilių lenktynės
Klondike Dienomis norintieji taip pat gali praleisti laiką automobilių lenktynėse, kurios rengiamos prie miesto ribų Speedway Parke. Tai didžiulis, modernus prieš porą metų užbaigtas stadionas, kuriame telpa 40—50 tūkstančių žmonių. Čia kartais dalyvauja pasaulinio masto lenktynių čempionai. Verta dėmesio upės regata — valčių ir sielių (Raft) lenktynės bei daugelis kitų įvairių pramogų.

A. Smietienė programoje
Idomu, in triguojantis ir linksmas buvo Edmontonas taip pat ir Klondike Dienų vakarais. Apšviestas mirgančių šviesų jūra, šis Kanados Šiaurės Vakarų metropolis savo gausiomis, erdvėmis svetainėmis ir viešbučiais vaišino bei linksmino svečius. Daug žymių meno ir muzikos pajėgų buvo pakviesta šia proga iš JAV ir Kanados centrų. Daug vietinių talentų turėjo progą pasirodyti šio iškilniui metu. Didžiulis "Bonaventure" viešbutis, 125 Ave prie St. Albert Trail pakvietė Edmontono lietuvių kolonijai gerai pažįstamą veikėją — dainininkę A. Smietienę atlikti programos dalį "Bonaventure" viešbučio savininkai pareiškė pasitenkinimą P. Smietienės atliktu darbu, pageidavo ir ateityje ją išgirsti.

Nors 1970 m. Klondike Dienos Edmontone neseniai pasibaigė su dideliu pasisekimu, jų organizatoriai pareiškė, kad sekančią metų Dienos bus dar įdomesnės. J. P.

Automobilių lenktynės
Klondike Dienomis norintieji taip pat gali praleisti laiką automobilių lenktynėse, kurios rengiamos prie miesto ribų Speedway Parke. Tai didžiulis, modernus prieš porą metų užbaigtas stadionas, kuriame telpa 40—50 tūkstančių žmonių. Čia kartais dalyvauja pasaulinio masto lenktynių čempionai. Verta dėmesio upės regata — valčių ir sielių (Raft) lenktynės bei daugelis kitų įvairių pramogų.

A. Smietienė programoje
Idomu, in triguojantis ir linksmas buvo Edmontonas taip pat ir Klondike Dienų vakarais. Apšviestas mirgančių šviesų jūra, šis Kanados Šiaurės Vakarų metropolis savo gausiomis, erdvėmis svetainėmis ir viešbučiais vaišino bei linksmino svečius. Daug žymių meno ir muzikos pajėgų buvo pakviesta šia proga iš JAV ir Kanados centrų. Daug vietinių talentų turėjo progą pasirodyti šio iškilniui metu. Didžiulis "Bonaventure" viešbutis, 125 Ave prie St. Albert Trail pakvietė Edmontono lietuvių kolonijai gerai pažįstamą veikėją — dainininkę A. Smietienę atlikti programos dalį "Bonaventure" viešbučio savininkai pareiškė pasitenkinimą P. Smietienės atliktu darbu, pageidavo ir ateityje ją išgirsti.

Auksas
Chemijos profesorius per pasaitą paklausė studentą: — Kaip atrodys auksas, jeigu ji paliksime atvirame ore? — Tiek mes ji ir tematyse.

Choristų malonumai
— Didelis malonumas yra priklauyti chorui: mes lošiame kortomis ir kauliukais, geriamė, o jei kartu su mumis atvyksta mūsų žmonos, tai šoka-me iki užsimiršimo.
— O kada jūs dainuojate?
— Pakeliui, grįždami į namus...

ŠYPSENOS

Mokykloje
— Kodėl musė skrenda į pietus?
— Todėl, kad jai toli pėsčiai eiti.

• Suo dėkingas šeiminkui už sukaltą būdą, bet tuo pačiu atsirado naujas vargas — grandinė.

• Jei medis auga vienas, jam tas pats, iš kurios pusės pučia vėjas.

• Dvi pamainas dirbąs žmogus yra tas, kuris nori iš darbo i darbą važinėti geresniu automobiliu.

• Jeigu įsitikintume, kad ant medžių auga pinigai, pusė visų mergaičių, kurias aš pažįstu, tuoktųsi su beždžionėmis (D. Lilly).

• Rusijos viešbučiuose yra televizija kiekvienam kambariui, tačiau ne tu į ją žiūri, bet ji žiūri į tave (Bob Hope).

• Visu išradimų paskirtis — taupyti žmogui laiką, išskyrus televizijos aparatą.

Telefonas
Motina atsiliepia suskambėjus telefonui.
Plonas balselis ragelyje taria: — Ar galėčiau kalbėti su Jonu?

— Norite kalbėti su mažu ar dideliu Jonu?

— Kodėl? — Uha! — Su dideliu Jonu. Su tuo, kuris yra antram skyriuje...

• "Kur yra sagiai, gobienės ir matulaitienės, ten jaunimas šoka, o kur tokių vadovų nėra, tai ten jaunimas sienomis lipa" (A. Nakas).

• Infliacija yra toks metas, kai sušlapsta tie, kurie taupė lietingam metui.

• Žiūrovas, išeidamas iš teatro, kreipėsi į kaimyną: "Gera, kad perskačiau recenziją, nes kitaip ši pjesė man būtų patikus".

• Nepaisant to, kaip automobilis bus padarytas, jis bus tol nesaugus, kol žmogus juo važinė.

• Vaikščiojimui ir bėgiojimui turime kojas, tačiau, kad jos nepavargtų, mums dar pridėtos galvos.

• Kai jūsų vaikas nustoja klausinėti iš kur jis atėjo ir pradeda nebesakyti kur iešina, nenusigaskite! Savo seimoje susilaukėte jaunuolio. Linkėjimai!...

• Sakoma, jog moterys mėgsta nekalbančius vyrus, nes mano, kad jie jų kalbą klausosi.

Parinko Pr. Als.

**FRANK BARAUSKAS
INSURANCE AGENCY LIMITED**

3828 Bloor St. W., Islington, Ontario

231-2661

231-6226

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS, NEI ŽILAS

JIB vartoto 16 savaičių pusę metų vienus metus

JIB vaistai patentuoti Šveicarijoje nr. 458628, registruoti JAV, Kanadoje ir Europoje. Ataugauna plaukus, išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaukia plaukų slinkimą, grąžina natūralią plaukų spalvą moterims ir vyrams: 100 procentų garantuota. Vartodamas JIB 8 uncijas 16 savaičių, nebūsi nei žilas, nei plikas.

Užsakymus su \$6.00 perlaida siųsti: JIB Lab. atstovybės adresu: 2498 Dougall Ave., Windsor 12, Ont., Canada

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos Meniškos vaikų nuotraukos Portretai ir kt.

780 Queen St. W. prie Gore Vale Tel. EM. 4-7994

NOTARAS**A. LIUDZIUS, B.L.**

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL.D. Namų, ūkių ir betkurių verslo pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas, mirtgiciniai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.

421 Roncesvalles Ave. Toronto - Dominion Bank pastate

11 aukštas — įėjimas iš Howard Park Ave.

Telefonai: įstaigos 537-1708 namų 279-7980

KONCERTAS-LITERATŪROS

L. K. Mokslo Akademijos aštuntojo suvažiavimo proga

• VISI KVIEČIAMI DALYVAUTI • ĮEJIMAS — \$3.00, STUDENTAMS BEI MOKSLEIVIAMS — \$1.00 •

Muzikinėje dalyje:
žymusis pianistas iš Klevelando
ANDRIUS KUPREVIČIUSLietuvių Rašytojų Draugijos
premijos įteikimas laureatui
DR. HENRIKUI NAGIUILiteratūrinėje dalyje:
J. AISTIS, L. ANDRIEKUS,
H. NAGYS, A. VAIČIULAITIS

Akademijos suvažiavimo BANKETAS — rugsėjo 5, šeštadienį, 8 v. v., PRISIKĖLIMO AUDITORIJOJ.

• Kviečiami visi suvažiavimo dalyviai ir svečiai. • Bilietai — \$5.00 asmeniui; gaunami registracijos.

TUMO — VAIŽGANTO ŠIMTO METŲ GIMIMO SUKAKTIES MINĖJIMAS

rugsėjo 6, sekmadienį, 2 val. po pietų, Prisikėlimo auditorijoje.

• Pagrindinį žodį tars JONAS AISTIS. • Visuomenė kviečiama dalyvauti. Rengėjas — L. K. MOKSLO AKADEMIJOS TORONTO ŽIDINYS.

TORONTONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

Sveikiname Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos VIII-jo suvažiavimo organizatorius ir dalyvius, linkėdami suvažiavimui gvytosios Sekminių dvasios ir brandaus tėvynės ir visuotinių problemų sprendimo, siekiant laisvės, laimės ir gražesnio rytojaus. Skatiname visus įsijungti į suvažiavimo eigą savo atsilankymu.

Rugpjūčio 29 d. iš parapijos bažnyčios palaidota a.a. Marija Simkienė. Vėlonės artimiesiems nuširdi užuojauta.

Tradicinė maldininkų kelionė į Midlandą įvyks rugsėjo 13 d. Nori važiuoti autobusu registruojasi parapijose.

Sis penktadienis — rugsėjo pirmasis. Pamaldos vakare 7.30 v.

Didieji vartai, pareikalavę daug darbo ir kantrybės, šis savaitė įrengiami lietuvių kapinėse. Pradedami ruošti pamatai užsakytiems paminklams.

Sveikiname Stasį ir Aldoną Grišaliūnus, atšventusius 30 m. vedybų sukaktį.

Ši šeštadienį 4.30 v. pamaldos Juozo ir Marcelės Bacevičių 50 m. vedybų sukakties proga.

Pamaldos: šeštadienį 8 v. r. u. a. a. Rožė Adauskienė; sekmadienį 10 v. r. u. a. a. Jūzė Šeimos mirusių, 11 v. — u. a. a. Elena Puniškiecė.

Maldininkų kelionė į Midlandą — rugsėjo 13, sekmadienį. Mišios lietuvių kalba — 1.30 v., pamokslas, Kryžiaus keliai. Norintiems pasinaudoti autobusu, prašoma užsiregistruoti iki rugsėjo 11, penktadienio vakaro, abiejų parapijų klebonijose. Autobusas iš Toronto nu. Šv. Jono Kr. par. bažnyčios išvyks 9 val. ryto. Už autobusą prieš išvažiuojant suaugęs moka \$4, vaikai — \$2.

VENINTELE KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDymo SVEIKATOS KLINIKA. Ivaizdus natūralus gydymo būdas — masažai, gydymieji judesiai, elektronika, ivaizdus spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

REIKALINGA MOTERIS penkiom dienom savaitę pasaugoti dvi jaunas mergaites Sheppard-Bayview rajone. Telefonas 223-1804.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS moteriai ir virtuvė su baldais ar be baldų High Park rajone. Skambinti LE 2-8459.

ISNUOMOJAMAS su baldais didelės kambarys ir virtuvė High Park rajone. Skambinti po 6 val. v. tel. 533-7623.

JIESKO VIENO ARBA DVIEJŲ patikimų, ramų žmonių vilos prižiūrėjimui Lake Simcoe, Ont. Darbas — per ištisus metus. Atlyginimas už jį gražus, atskiras butas netoli autobuso stoties. Pateiktas patirties daržininkas. Gera proga pensininkams. Suinteresuoti prašomi skambinti tel. 363-8241 arba vakarais 476-4716, Keswick, Ont. (collect).

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. Darau virtuvės spintelės ir įrengiu poilsio kambarius. Tel. 535-4724.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave, Toronto. Tel. LE 5-1258
Ivaizdus savo pastate rūktytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršukai, rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai, bulvinės dešros ir kt. Užsakymai priimami ir telefonu. Nemokamas pristatymas.

BARONESSA BEAUTY SALON
Sav. Alė Kerberienė Tel. 762-4252
2265 BLOOR St. W., kampas Bloor-Durie gatvių
Ivaizdus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t. t. Prieinamos kainos

Vilniaus krašto lietuvių suvažiavimas

S. m. spalio 9-11 d.d. Londono, Ont., šaukiamas vilniečių suvažiavimas Kanados Lietuvių Dienų proga. Registracija spalio 9, šeštadienį, 1414 Dundas St. E., lietuvių parapijos patalpose. Nėgalinčius suvažiavime dalyvauti ir nepriklausančius Toronto, St. Catharines bei Londono skyriams prašome atsiųsti šiuo adresu: Br. Saplys, 1588 Davenport Rd., Toronto 4, Ont. Telef. 537-1503. Visus vilniečius prašome gausiai dalyvauti!

V. K. L. Sajungos Suvažiavimui Rengti Komitetas

Balys Brazdžionis, spaudos bendradarbis ir televizijos darbuotojas Chicagoje, lankėsi su dukra Kaze Toronto. Domėjosi "T. Žiburiai", kuriuose jis nuo seno bendradarbiauja, lankėsi redakcijoje ir dalyvavo "Tėvynės prisiminimų" radio programoje, kur turėjo pasikalbėjimą su jos vedėju J. R. Simanavičiumi. B. Brazdžionio manymu, būtų galima susitarti su Chicago lietuvių televizijos programos darbuotojais ir nufilmuoti Toronto lietuvių gyvenimo svarbesnius momentus ir parodyti čikagiečiams.

PADEKA

Mūsų vasarnamio Wasagoje įkurtųvų proga nuširdžiai dėkojame kun. klebonui P. Azubaliui už pasvertinimą ir gražius linkėjimus. Taipgi dėkingi esame sekantiems giminiams bei draugams už atsilankymą ir vertingas dovanas: P. M. Besspariams, A. V. Grybams, V. H. Gumauskams, O. Jonaitienėi, J. A. Kazlauskams, S. A. Kazlauskams, J. R. Kuprevičiams, J. A. Puteriams, ponai Ratinskienėi, J. J. Rovams, V. D. Simoničiams, J. R. Stankaičiams, O. Stankaičienėi, J. A. Stankaičiams, M. Svelnytei, J. J. Valiuliams, E. Večerskienei, P. M. Zymentams, V. Staškevičiūtei, S. Jonaičiui.

K. P. Daulenskiai ir B. A. Stankaičiai

Mylimai MAMYTEI

Lietuvoje mirus, VLADĄ STABINGĮ ir šeimą nuširdžiai užjaučiame —

B. V. Antanaičiai O. P. Savickai
K. J. Januševičiai A. Šukaitis
M. Juodis

A+ A

MARIJAI DARŽINSKIENEI mirus, jos dukras REGINĄ, MARIJĄ, GENĘ, ZITĄ, sūnų PETRĄ ir kitus gimines su šeimomis nuširdžiai užjaučiame —

O. J. Azubaliū B. S. Prakapai

Mylimam TĖVELIUI Vokietijoje mirus, mielą ONUTĘ SAMKOVIENE, šeimą, artimuosius ir brolių nuširdžiai užjaučiame —

"Eserio" klubas — Ošavoje

TORONTO MUZIKINIAI KONCERTAI 1970 METAIS

TORONTO Miesto TARYBA PER PARKŲ IR PRAMOGŲ SKYRIŲ, DRAUGE SU TORONTO MUZIKŲ DRAUGIJA, REMIAMA MUZIKOS PLOKSTELIŲ PRAMONĖS FONDO IR "TORONTO DAILY STAR", SU MALONUMU PRANEŠA SEKANČIA

PROGRAMA RUGSĖJO 6 — 12 SAVAITEI

SEKMADIENI, RUGSĖJO 6
2.30 v.p.p. High Park Ellis McLintock ir jo orkestras
Jack Cooke ir Starlites
2.30 v.p.p. Kew Gardens
PIRMADIENI, RUGSĖJO 7
2.00 v.p.p. Nathan Phillips Square
atsargos aviacijos 411 eskadrilės orkestras pateiks muzikinį Kanados vaizdą

L. K. MOKSLO AKADEMIJOS aštuntasis suvažiavimas prasidėjo rugsėjo 1, antradienį, pamaldomis 10 v.r. Prisikėlimo bažnyčioje ir pirmuoju posėdžiu Prisikėlimo salėje, kur pagrindinę paskaitą skaitė dr. J. Girnius. Suvažiavimo išvakarėse Toronto jau buvo visa eilė dalyvių. Pirmasis atvažiavo Akademijos pirmininkas iš Romos kun. dr. prof. A. Liūma, SJ, ir aptarė suvažiavimo reikalus su Toronto Židiniu. Taip pat iš Romos atskrido kun. dr. J. Vaisnora, MIC, Akademijos centro valdybos narys. Iš JAV atvyko kun. dr. V. Gidžiūnas, OFM, prel. Pr. Juras, mons. dr. V. Balčiūnas, kun. prof. St. Yla ir keletas pasauliečių. Suvažiavimo sekcijų darbai vyksta Prisikėlimo salėse iki rugsėjo 5, šeštadienio. Bendras baigiamasis užbaigos posėdis bus sekmadienį, rugsėjo 6 d. 2 v.p.p., ir kartu — Tumo-Vaižganto šimtojo gimtadienio minėjimas, kuriam kalbės poetas J. Aistis. Suvažiavimo darbuose kviečiami gausiai dalyvauti ir torontiečiai.

Koncertas — literatūros vakaras, rengiamas Akademijos suvažiavimo proga, bus rugsėjo 4, penktadienį, 8 v.v., Prisikėlimo auditorijoje. Programoje: pianistas A. Kuprevičius; poetas bei rašytojai: J. Aistis, L. Andriekus, H. Nagys, A. Vaičiulaitis. Numatytas ir Lietuvių Rašytojų Draugijos \$1000 premijos įteikimas laureatui H. Nagiui. Premijos mectenats — Amerikos Lietuvių Fondas. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Nauja plaučių ligų klinika (Toronto Chest Clinic) atidaryta 380 Bay gatvėje. Ją atidarė Ontario sveikatos ministeris T. L. Wells rugpjūčio 18 d. Anksčiau veikęs Gage institutas uždarytas, o personalas perėjo į naująją kliniką, išlaikoma provincinės vyriausybės lėšomis.

Informacijos centrų reikalingumą naujesiems ateiviams iškelė Toronto miesto socialinio planavimo komisija, vadovaujama Wilsono Head. Jos paruoštame pranešime, kuris atsiėjo \$13,000, sakoma, kad pagrindinė ateivių problema yra anglų kalbos nemokėjimas, t.y. neturėjimas komunikacijos rakto. Komisija siūlo įsteigti Toronto bandomą informacijos centrą ateiviams centrinėje vietoje. Jam turėtų būti skirta \$35,000 kasmet per trejus metus. Finansuoti turėtų vyriausybė ir United Community Fund. Komisija taipgi siūlo pakeisti anglų kalbos mokymą — vietoje dviejų savaitinių valandų v a k a r a i s įvesti pilnos dienos kursus, trunkančius 3 iki 6 mėnesių. Kursus lankantieji turėtų būti apmokami, kad galėtų atsidėti kalbos mokymuisi. Yra patirta, kad Kanadoje darbdaviai praktikuoja pridengta ateivių diskriminaciją reikalaujanti "Canadian experience" — praktikos, kurios nėra vienas naujas ateivis neturi. Taip pat ir darbo unijos nepasizymi palankumu ateiviams. Komisijos nuomone, tie dalykai turėtų būti pakeisti.

Vaikų ligoninė Toronto (The Hospital for Sick Children) teikia platų patarnavimą tiems vaikams, kurie gydomi už ligoninės ribų (iki 19 m. amžiaus). Ji yra University Ave ir Gerrard gatvių sankryžoje. Greitosios pagalbos skyrius (Emergency Department) veikia 24 valandas (įėjimas iš Gerrard gt.). I vaikų ligoninę kiekvieną atveju galima kreiptis telefonu 366-7242, prašant įrašyti laukiamųjų pacientų eilę. Kreipiantis telefonu, reikia prašyti "Appointment Desk of the Out-Patients Department". Paprastai nė vienas prašymas nėra atstumiamas, bet reikalaujama išankstinio įregistravimo. Tuo būdu išvengiama laukimo pačioje ligoninėje. Bendroji klinika veikia nuo pirmadienio 8.30 v. r. iki penktadienio 5 v. p.p. Ligoniai priimami tik iš anksto įsiregistravus, išskyrus greitosios pagalbos atvejus. Be to, veikia ir kiti skyriai: chirurgijos, akių ir ausų, nosies ir gerklės, taipgi specialūs skyriai — alergijos, plaučių, odos, širdies ir kt.

City Driving School
Pripažinta Ontario Safety Lygos. Baigę šią mokyklą gauna pigesnę autovežimui draudą. Nėkamai nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinius leidimus. Mokome vairuoti standartinis ir automatinis automobiliai. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytose HO 6-1331

Fleet Electric Co. Ltd. FLEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronte 923-7194. Sav. A. Čeponis

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero par. žinios

Sv. Kazimiero ir Aušros Vartų parapijų komitetai bendrai gegužinė išvykai rengti jau pradėjo pasiruošimo darbus. Numatoma turėti jaunimo orkestrą, kuris linksmins abiejų parapijų jaunimą ir šitaip mūsų jaunimas artimiau pažins vieni kitus. Mūsų jaunimas šiame bendrame piknike turės daug idomų, nes jiems bus pavesta atlikti daug darbų. Bus ir bendra loterija, į kurią tikimasi tiek ausričiai, tiek kazimierietiai sunės nemažai dovanų-laimėjimų. Visi Montrealio lietuviai prašomi nepamiršti rugsėjo 13 dienos, o ypač atsivėsti su savi savos sūnus bei dukras. Pamaldos bus 11 v. r. Jų metu giedos jungtinis abiejų parapijų choras. Išvykos orkestrui vadovaus Robertas Skučas. Jaunimo programai sudarytas bendras jaunimo komitetas. Vadovės — Rita Abramaitytė iš AV parapijos ir Linda Visockaitė iš Sv. Kazimiero parapijos.

Paskutiniu laiku pradedame gauti dovanas iš kaikiurių bendrovių ir pavienių asmenų parapijos metinei loterijai. Dar laukiame dovanų ir iš pavienių parapijiečių, nes yra pasidžiaugę. Be to, yra gana malonu, jog kaikiurie parapijiečiai jau pradėjo grąžinti loterijos bilietų knygytes-sakneles. Taip pat džiugu, jog atsiranda daugiau žmonių, kurie paima ir po antrą knygutę.

Mūsų svetainės scenoje buvo iškristusios lubų lempos-projektoriai, kurias sutvarkė J. Laimikis.

Kazys Lukošius yra sunkiai sužeistas automobilio nelaimėje. Gydomas Notre Dame ligoninėje. Kartu su juo važiuojanti p. Žilinskaitė gydoma Royal-Victoria ligoninėje.

Mirė Eugenija Steikūnienė: palaidota rugsėjo 22 d. iš Sv. Kazimiero bažnyčios. K. A.

Patricia Young, lietuvių kilmės žurnalistė, gyvenanti Vankuveryje, paršė laišką dienraščiui "The Telegram", kuris jį išspausdino rugpjūčio 25 d. laidoje. Autorė rašo: "Pikta mažuma, skatinanti neapykantą Amerikai, verčia mane tarti seniai užtarnautą aciū amerikiečiams pusbroliams. Jau laikas priminti, kad kanadiečių dauguma savo pietinio kaimyno nevadina "fašistiniu užpuoliku"; kad mes neįsistiesime raudono kilmės prievolės pabėgėliams, negirime tu, kurie piketuoją JAV konsulatams, nešdami Vietkongo vėliavas. Aš manau, kad kalbu tyliosios kanadiečių daugumos vardu, kai sakau "aciū Tau, Amerika" už 200 metų pastangas žmonių gerinti. Mūsų pusbroliai amerikiečiai verti pagarbos už atsiliepimą į užpuiltų tautų pagalbos šauksmą; už teikimą paramos net ir tada, kai jų rankos yra kandžiojamos ir motyvai įtariami; už išlaikymą individualinės laisvės sampratos ir tikėjimo į Dievą pasaulyje, kuris supasi ant humanistinio kolektyvizmo."

Apie tautinių šokių grupes ilgą rašinį išspausdino "The Telegram" rugpjūčio 29 d. laidoje kartu su spalvota estų gimnastės nuotrauka. Rašinyje daugiausia vietos skirta slavų tautinių šokių grupėms. Kitos pamintetos tiktai prabėgomis. Cituojamas L. Kossaro pareiškimas, Toronto esą 500 įvairių tautinių šokių grupių, kuriose dalyvauja apie 10,000 — 15,000 asmenų. Apie 50 organizacijų esą priklauso etninio meno tarybai, kuri kasmet rengia tautinių šokių festivalį Darbo šventės diena parodo aikštėje. Jis bus ir šiais metais rugsėjo 7 d. Lietuvių grupė programoje nedalyvauja.

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.
TELEFONAS 727-3120
VISU RŪSIŲ DRAUDA
6695-35th Avenue, Rosemount, Montreal, 409, P.Q.
ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A.C.S.C.I.B. 727-3120
NAMU:
ARVYDAS RUDZEVICIUS, A.I.B. 271-5758

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827
DUODA PASKOLAS: (įskaitant nario gyvybės apdraudą iki \$10,000 paskolos sumos) Asmenines, čekių kredito ir nekiln. turto (rezidenc. nuosav.) iš Investacines, pagal jų rūši, nuo 9.5% iki 12% Terminui suėjus, paskolas atnaujinamos iš tuo metu galiojančio palūkanų procento.
MOKA UZ: Einamąsias s-tas 5.0% Sėrus (numatyta) 6.0% Taupomąsias s-tas 6.5% Term. ind. 1 metams 7.25% Term. ind. 2 metams 7.75% Term. ind. 3 metams 8.0% Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 šėrų sumos.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrus šeštadienis: vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val. 3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmadienį, trečiadieniais ir penktadienį nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

Aušros Vartų par. žinios

Lankėsi klebonijoje kun. Valentinas Atkočius, MIC, iš Thompson, Conn., kun. J. Staškevičius iš Toronto ir kun. Kęstutis Zemaitis iš Klevelando, Ohio, su savo tėveliu iš Chicago.

Rugpjūčio 15 d. mirė Pranciška Simonavičienė ir buvo palaidota rugpjūčio 18 d. Jos sūnui Vincui ir giminėms reikiama gili užuojauta.

B. ir D. Jaugeliai bažnyčios reikalams aukoję \$10. Bažnyčios rinkliava sekmadienį, rugpjūčio 9 d. — \$127.05, rugpjūčio 16 d. — \$138.55.

T. Ant. Liūma, SJ, iš Romos, važiuodamas į L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimą Toronte, sustojo porai dienų klebonijoje ir aplankė žymesnes Montrealio miesto vietas; taip pat lankėsi T. Juozas Vaisnys, SJ, iš Chicago.

Rugpjūčio 29 d. Milda Girdžiūtė susituokė su Morris Smith. Vėduvių vaivšs įvyko parapijos salėje.

Sv. Kazimiero ir Aušros Vartų parapijos rugsėjo 13 d. Vekteriu vasarvietėje rengia išvyką-gegužinę. Broliško bendradarbiavimo tikslu kas metai numatomas abiejų parapijų bendras susitikimas. Gegužinėje bus proga susitikti abiejų parapijų lietuviškam jaunimui. Šiais metais pasamdytas specialus jaunimui orkestras. Jaunimas turės savo programą. P.p. Vekteriai užleisdžia visa savo vasarvietę, todėl blogom orui esant bus galima naudotis dviem salėmis. Abiejų parapijų nariai prašomi atvežti loterijai fantų. Aukotojų pavarės bus paskelbtos.

J. Ladyga
Sol. E. Kardelienė vasaros atostogas praleido Kennebunkporte, Maine, prie Atlanto vandenyno. Ten taipgi atostogavo sol. I. Nauragis, sol. V. Jonuškaitė, Blandytė ir kiti. Visa eilė montrealiečių praėjusią vasarą atostogavo Kennebunkporte. Tėvų pranciškonų vasarvietėje. Įrengus buvusios gimnazijos patalpas papildomų kambarių, atsirado žymiai daugiau vietos vasarotojams. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais ten suvažiuoja daug lietuvių iš įvairių vietovių ir vos telpa erdvoje valgykloje.

Medžio šaknų skulptorių Pr. Baltuonių pakvietė į Montrealio "Expo" parodą tautybų paviljono vedėją p. Dvorsky. Jo kūrinių "Aidas", "Katedra", "Vilija" ir "Aukuras" bus išstatyti visą laiką "Pavillon Mosaïque". Originali Pr. Baltuonio skulptūra susilaukė didelio susidomėjimo iš pavilijono lankytojų.

J. L.
Daug italų iš Kvebeko provincijos persikėlę gyventi į Ontario ir prerijų provincijas — pareiškė Montrealio italų laikraščio "Il Cittadino Canadese" redaktorių ir leidėjas N. Ciarmara, kalbėdamas CBC televizijoje apie tautines mažumas Kvebeko provincijoje. Pastaraisiais metais esą 5000 italų išvyko iš Kvebeko. Ypač daug jų išvyko prieš šiu metų provincinius rinkimus. Į klausimą, kodėl italai persikelia į kitas provincijas, N. Ciarmara atsakė primindamas keltą priežasčių. Jų tarpie esančios — stoka darbų, kliūtys prisitaikyti prie prancūzų visuomenės, kalbos sunkumai. Pati pagrindinė priežastis betgi esanti turbūt separatizmo augimas. "Itali nacionalistinis sąjūdis, o nacionalizmas veda į smurtą. Jei Kvebekas atsisiktų nuo Kanados, tai pirmieji nukentėtų tie, kurie nėra prancūzai, nes jie nepriklausia prie valdančios grupės." Taigi, italų traukiamasi iš Kvebeko daugiausia skatina baimė.